T. B. M. M.
TUTANAK DERGİSİ

CİLT : 77

62 nci Birleşim
27 . 12 . 1994 Salı

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
I. – GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	4
II. – GELEN KAĞITLAR	5
III. – YOKLAMA	7
IV. – BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI	7
A) GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR	7
1. – Ankara Milletvekili Hamdi Eriş'in, Atatürk'ün Ankara'yı teşriflerinin 75 inci yıldönümü münasebetiyle gündem dışı konuşması	7:9
2. – İzmir Milletvekili Veli Aksoy'un, bazı basın organlarında yer alan, kendisiyle ilgili haberlere ilişkin gündem dışı konuşması ve Bayındırlık ve İskân Bakanı Halil Çulhaoğlu'nun cevabı	9:12
3. – Kütahya Milletvekili M. Rauf Ertekin'in, Hükümetin, atama ve nakillerde partizanca davrandığı iddiasına ilişkin günden dışı konuşması ve Devlet Bakanı Necmettin Cevheri'nin cevabı	12:16
B) TEZKERELER VE ÖNERGELER	*16,20*
1. – Dışişleri Bakanı Murat Karayalçın'ın Başbakan Yardımcısı olarak görevlendirilmesinin uygun görüldüğüne ilişkin Cumhurbaşkanlığı tezkeresi (3/1689)	16

Sayfa

2. – Murat Karayalçın'ın Dışişleri Bakanlığına atanması sebebiyle boşalan Devlet Bakanlığına, Gaziantep Milletvekili Bahattin Alagöz'ün atandığına ilişkin Cumhurbaşkanlığı tezkeresi (3/1690) 16

3. – Azerbaycan Meclis Başkanının davetine icabet edecek Parlamento heyetinde yer alacak milletvekillerine ilişkin Başkanlık tezkeresi (3/1691) 16:17

4. – (10/31, 98, 128) esas numaralı Meclis Araştırma Komisyonu Başkanlığının, Komisyonun görev süresinin uzatılmasına ilişkin tezkeresi (3/1696) 20

5. – (10/38, 43, 44, 46) esas numaralı Meclis Araştırma Komisyonu Başkanlığının, Komisyonun görev süresinin uzatılmasına ilişkin tezkeresi (3/1695) 21

6. – Bazı milletvekillerine izin verilmesine ilişkin Başkanlık tezkeresi (3/1692) 21:22

7. – Elâzığ Milletvekili Ali Rıza Septioğlu'na ödenek ve yolluğunun verilmesine ilişkin Başkanlık tezkeresi (3/1722) 22

8. – Şanlıurfa Milletvekili Sedat Edip Bucak'a ödenek ve yolluğunun verilmesine ilişkin Başkanlık tezkeresi (3/1693) 22:23

C) GENSORU, GENEL GÖRÜŞME, MECLİS SORUŞTURMASI VE MECLİS ARAŞTIRMASI ÖNERGELERİ *17*

1. – Sıvas Milletvekili Muhsin Yazıcıoğlu ve 10 arkadaşının, Çeçenistan ve Kafkasya'da meydana gelen son olaylar konusunda genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/57) 17:18

2. – Zonguldak Milletvekili Bülent Ecevit ve 9 arkadaşının, Türkiye ile Avrupa birliği arasında hazırlık çalışmaları yapılan Güvenlik Birliği konusunda genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/58) 18:19

3. – Çorum Milletvekili Muharrem Şemsek ve 11 arkadaşının, Çeçenistan'da meydana gelen son olaylar konusunda genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/59) 20

V. – GENSORU, GENEL GÖRÜŞME, MECLİS SORUŞTURMASI VE MECLİS ARAŞTIRMASI **23**

A) ÖNGÖRÜŞMELER *23*

1. – RP Grubu adına Grup Başkanvekili ve Sıvas Milletvekili Abdullatif Şener'in, Çeçenistan ve Kuzey Kafkasya Bölgesinde meydana gelen son gelişmeler konusunda genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/56) 23

2. – Sıvas Milletvekili Muhsin Yazıcıoğlu ve 10 arkadaşının, Çeçenistan ve Kafkasya'da meydana gelen son olaylar konusunda genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/57) 23

3. – Çorum Milletvekili Muharrem Şemsek ve 11 arkadaşının, Çeçenistan'da meydana gelen son olaylar konusunda genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/59) 23:57

VI. – SORULAR VE CEVAPLAR **58**

A) YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI *58*

1. – İstanbul Milletvekili Halit Dumankaya'nın, Özelleştirme kapsamındaki Afyon, Bayburt, Konya, Kayseri, Diyarbakır, Sıvas, Van, Zeytinburnu, Erzincan,

Sayfa

Sakarya, Gaziantep, Eskişehir, Elazığ, Malatya, Fatsa Balık Mamulleri İşletmesi, Manisa, Kastamonu, Şanlıurfa, Bingöl, Suluova, Bursa Et kombinalarına ilişkin soruları ve Devlet Bakanı Abdullah Aykon Doğan'ın yazılı cevabı (7/4957, 4958, 4959, 4960, 4961, 4967, 4968, 4969, 4970, 4971, 4984, 4985, 4986, 4994, 4987, 4995, 4996, 5018, 5019, 5020, 5021) 58:71

2. – İstanbul Milletvekili Elaattin Elmas'ın, özelleştirme kapsamındaki Et Balık Kurumuna ilişkin sorusu ve Devlet Bakanı Abdullah Aykon Doğan'ın yazılı cevabı (7/5109) 72:74

3. – İstanbul Milletvekili Mustafa Baş'ın, Olağanüstü Hal Bölgesinde terör nedeniyle kapalı olan okullara ilişkin sorusu ve Millî Eğitim Bakanı Nevzat Ayaz'ın yazılı cevabı (7/5326) 74:75

4. – Kocaeli Milletvekili Şevket Kazan'ın, Adana-Seyhan ve Yüreğir bölgesindeki seçmen sayısına ilişkin sorusu ve Adalet Bakanı Mehmet Moğultay'ın yazılı cevabı (7/5364) 75

5. – Konya Milletvekili Mustafa Ünaldı'nın, Beyşehir-Seydişehir yolu üzerinde kurulması düşünülen Azot Sanayii Fabrikasına ilişkin sorusu ve Sanayi ve Ticaret Bakanı Mehmet Dönen'in yazılı cevabı (7/5366) 76:77

6. – Konya Milletvekili Mustafa Ünaldı'nın, bakanlığın özelleştirme kapsamına alınan kuruluşlarına ilişkin sorusu ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Nihat Matkap'ın, yazılı cevabı (7/5378) 77:79

7. – Afyon Milletvekili Halil İbrahum Özsoy'un, Afyon-İscehisar İlçesinin alt ve üst geçit ihtiyacına ilişkin sorusu ve Bayındırlık ve İskân Bakanı Halil Çulhaoğlu'nun yazılı cevabı (7/5386) 79

8. – İzmir Milletvekili Atilla, Mutman'ın, ilköğretim okullarında ders saatlerinin fazla olduğu iddiasına ilişkin sorusu ve Millî Eğitim Bakanı Nevzat Ayaz'ın yazılı cevabı (7/5403) 80

9. – İzmir Milletvekili Atilla, Mutman'ın, pamuk satışlarında üreticilerin mağdur olduğu iddiasına ilişkin sorusu ve Sanayi ve Ticaret Bakanı Mehmet Dönen'in yazılı cevabı (7/5411) 81:82

10. – İstanbul Milletvekili Halit Dumankaya'nın, günlük bir gazetede yayınlanan "ANAP'ın Hayali Barajı" başlıklı haberdeki iddialara ilişkin sorusu ve Bayındırlık ve İskân Bakanı Halil Çulhaoğlu'nun yazılı cevabı (7/5420) 82:83

11. – İstanbul Milletvekili Bülent Akarcalı'nın, basında yeralan "Habur sınır kapısı gelir kaynağı oldu ama, avantalar kime gidiyor" başlıklı habere ilişkin sorusu ve İçişleri Bakanı Nahit Menteşe'nin yazılı cevabı (7/5421) 83:84

12. – Giresun Milletvekili Rasim Zaimoğlu'nun, Giresun Organize Sanayi Bölgesine ait arazinin kamulaştırma işlemlerine ilişkin sorusu ve Sanayi ve Ticaret Bakanı Mehmet Dönen'in yazılı cevabı (7/5429) 84:86

13. – Kayseri Milletvekili Şaban Bayrak'ın, TBMM Genel Kurulunda kablosuz mikrofon sistemi kurulmasına ilişkin sorusu ve TBMM Başkanı Hüsamettin Cindoruk'un yazılı cevabı (7/5672) 86:87

14. – Bilecik Milletvekili Mehmet Seven'in, sözlüye çevrilen yazılı soru önergelerine ilişkin sorusu ve TBMM Başkanı Hüsamettin Cindoruk'un yazılı cevabı (7/5673) 87:88

I. – GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel kurulu saat 10.00'da açılarak iki oturum yaptı.

1995 Malî Yılı Genel ve Katma Bütçeli İdareler ve Kuruluşlar Bütçe Kanunu Tasarıları ile 1993 Malî Yılı Genel ve Katma Bütçeli İdareler ve Kuruluşlar Kesinhesap Kanunu Tasarıları (1/771; 1/754, 3/1580; 1/772; 1/755, 3/1581) (S. Sayıları 747, 750, 748, 749), üzerindeki görüşmeler tamamlandı.

Denizli Milletvekili Hasan Korkmazcan, İstanbul Milletvekili Ercan Karakaş'ın;

Kocaeli Milletvekili Şevket Kazan ve Trabzon Milletvekili Eyüp Aşık, Dışişleri Bakanı, Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Vekili Murat Karayalçın'ın,

Konuşmalarında, partilerine sataştıklarını, öne sürerek;

İstanbul Milletvekili Ercan Karakaş da, Denizli Milletvekili Hasan Korkmazcan'ın, konuşmasındaki bir hususun açıklığa kavuşturulmasında zaruret bulunduğunu iddia ederek,

Birer konuşma yaptılar.

1995 Malî Yılı Genel ve Katma Bütçeli İdareler ve Kuruluşlar Bütçe Kanunu Tasarıları ile 1993 Malî Yılı Genel ve Katma Bütçeli İdareler ve Kuruluşlar Kesinhesap Kanunu Tasarıları (1/771; 1/754, 3/1580; 1/772; 1/755, 3/1581) (S. Sayıları 747, 750, 748, 749), açık oya sunuldu, oyların ayrımı sonucunda kabul edilip kanunlaştıkları açıklandı.

Ülkemizde konuşlandırılan çokuluslu gücün görev süresinin uzatılmasına ilişkin Başbakanlık tezkeresiyle Çeçenistan ve Kuzey Kafkasya bölgelerinde meydana gelen son gelişmeler konusunda genel görüşme açılmasına ilişkin önergenin öngörüşmesi için 27 Aralık 1994 Salı günü saat 15.00'te toplanmak üzere, 17.29'da birleşime son verildi.

Hüsamettin Cindoruk
Başkan

Abbas İnceayan	*İbrahim Halil Çelik*
Bolu	Şanlıurfa
Kâtip Üye	Kâtip Üye

Işılay Saygın
İzmir
Kâtip Üye

II. – GELEN KÂĞITLAR

26 . 12 . 1994 PAZARTESİ

Sözlü Soru Önergesi

1. – Sıvas Milletvekili Ahmet Arıkan'ın, Sıvas'a Şeker Fabrikası yapılıp yapılmayacağına ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/1393) (Başkanlığa geliş tarihi : 22.12.1994)

Yazılı Soru Önergeleri

1. – Hatay Milletvekili Fuat Çay'ın, Hatay'ın yol sorununa ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından yazılı soru önergesi (7/5657) (Başkanlığa geliş tarihi : 22.12.1994)

2. – Hatay Milletvekili Fuat Çay'ın, Hatay'ın Amik Ovasının sulanmasına ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından yazılı soru önergesi (7/5658) (Başkanlığa geliş tarihi : 22.12.1994)

3. – Hatay Milletvekili Fuat Çay'ın, İller İdaresi Genel Müdürlüğüne ilişkin İçişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/5659) (Başkanlığa geliş tarihi : 22.12.1994)

4. – Hatay Milletvekili Fuat Çay'ın, Hatay'ın savunma sanayiinin güçlendirilmesine ilişkin Millî Savunma Bakanından yazılı soru önergesi (7/5660) (Başkanlığa geliş tarihi : 22.12.1994)

5. – Kocaeli Milletvekili Şevket Kazan'ın, Ankara DGM Başsavcısının verdiği iddia edilen bir beyana ilişkin Adalet Bakanından yazılı soru önergesi (7/5661) (Başkanlığa geliş tarihi : 22.12.1994)

6. – Tokat Milletvekili Ahmet Fevzi İnceöz'ün, Tokat'tan tayin edilen öğretmenlere ilişkin Millî Eğitim Bakanından yazılı soru önergesi (7/5662) (Başkanlığa geliş tarihi : 22.12.1994)

7. – Kahramanmaraş Milletvekili Ahmet Dökülmez'in, Kahramanmaraş-Pazarçık-Yumaklıcerit'in öğretmen ihtiyacına ilişkin Millî Eğitim Bakanından yazılı soru önergesi (7/5663) (Başkanlığa geliş tarihi : 22.12.1994)

8. – İzmir Milletvekili İlhan Kaya'nın, Güneydoğu'da görev yapan öğretmenlere silah verilip verilmediğine ilişkin Millî Savunma Bakanından yazılı soru önergesi (7/5664) (Başkanlığa geliş tarihi : 22.12.1994)

9. – Hatay Milletvekili Fuat Çay'ın, müteahhitlik yapan eski ve yeni milletvekillerine ilişkin Başbakandan yazılı soru önergesi (7/5665) (Başkanlığa geliş tarihi : 23.12.1994)

10. – Hatay Milletvekili Fuat Çay'ın, memurlara ilişkin Başbakandan yazılı soru önergesi (7/5666) (Başkanlığa geliş tarihi : 23.12.1994)

11. – Hatay Milletvekili Fuat Çay'ın, Tıp Fakültelerinin döner sermaye işletmelerine ilişkin Başbakandan yazılı soru önergesi (7/5667) (Başkanlığa geliş tarihi : 23.12.1994)

12. – Hatay Milletvekili Fuat Çay'ın, Türkiye'nin tanıtımı için oluşturulduğu iddia edilen bir konsorsiyuma ilişkin Başbakandan yazılı soru önergesi (7/5668) (Başkanlığa geliş tarihi : 23.12.1994)

13. – Hatay Milletvekili Fuat Çay'ın, telefon rehberi ihtiyacına ilişkin Ulaştırma Bakanından yazılı soru önergesi (7/5669) (Başkanlığa geliş tarihi : 23.12.1994)

14. – Hatay Milletvekili Fuat Çay'ın, polis kıyafetlerindeki yaka numaralarının kaldırılmasının nedenine ilişkin İçişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/5670) (Başkanlığa geliş tarihi : 23.12.1994)

15. – Hatay Milletvekili Fuat Çay'ın, Sıvas olaylarına ilişkin İçişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/5671) (Başkanlığa geliş tarihi : 23.12.1994)

16. – Kayseri Milletvekili Şaban Bayrak'ın, TBMM Genel kurulunda kablosuz mikrofon sistemi kurulmasına ilişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanından yazılı soru önergesi (7/5672) (Başkanlığa geliş tarihi : 23.11.1994)

17. – Bilecik Milletvekili Mehmet Seven'in, sözlüye çevrilen yazılı soru önergelerine ilişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanından yazılı soru önergesi (7/5673) (Başkanlığa geliş tarihi : 14.12.1994)

Genel Görüşme Önergeleri

1. – Sıvas Milletvekili Muhsin Yazıcıoğlu ve 10 arkadaşının, Çeçenistan ve Kafkasya'da meydana gelen son olaylar konusunda Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 100 ve 101 inci maddeleri uyarınca bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/57) (Başkanlığa geliş tarihi : 23.12.1994)

2. – Zonguldak Milletvekili Bülent Ecevit ve 9 arkadaşının, Türkiye ile Avrupa Birliği arasında hazırlık çalışmaları yapılan Güvenlik Birliği konusunda Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 100 ve 101 inci maddeleri uyarınca bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/58) (Başkanlığa geliş tarihi : 26.12.1994)

27 . 12 . 1994 SALI

Raporlar

1. – Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Letonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Turizm Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/762) (S. Sayısı : 752) (Dağıtma tarihi : 26.12.1994) (GÜNDEME)

2. – Dünya Turizm Teşkilatı Tüzüğünün Bazı Maddelerinde Yapılan Değişikliklerin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/737) (S. Sayısı : 753) (Dağıtma tarihi : 26.12.1994) (GÜNDEME)

3. – Balıkesir Milletvekili Melih Pabuçcuoğlu ve Sakarya Milletvekili Nevzat Ercan'ın 2924 Sayılı Kanunun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Kanuna Bir Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi ve Anayasa ve Tarım, Orman ve Köyişleri komisyonları raporları (1/1099) (S. Sayısı : 754) (Dağıtma tarihi : 26.12.1994) (GÜNDEME)

4. – İstanbul Milletvekili Sabri Öztürk ve 7 Arkadaşının, 20 Temmuz 1966 Tarih ve 775 Sayılı Gecekondu Kanununun 37 nci ve 38 inci Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 38 inci Maddesine Göre Doğrudan Doğruya Gündeme Alınma Önergesi (2/601) (S. Sayısı : 755) (Dağıtma tarihi : 26.12.1994) (GÜNDEME)

Genel Görüşme Önergesi

1. – Çorum Milletvekili Muharrem Şemsek ve 11 arkadaşının Çeçenistan'da meydana gelen son olaylar konusunda Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 100 ve 100 inci maddeleri uyarınca bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/59) (Başkanlığa geliş tarihi 27.12.1994)

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati : 15.00

BAŞKAN : Başkanvekili Mustafa KALEMLİ

KÂTİP ÜYELER : Abbas İNCEAYAN (Bolu), Işılay SAYGIN (İzmir)

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 62 nci Birleşimini açıyorum.

III. – YOKLAMA

BAŞKAN – Ad okunmak suretiyle yoklama yapılacaktır. Sayın milletvekillerinin, salonda bulunduklarını yüksek sesle belirtmelerini rica ediyorum.

(Bolu Milletvekili Avni Akyol'a kadar yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, toplantı yetersayısı vardır; görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce, üç sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

IV. – BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

1. – Ankara Milletvekili Hamdi Eriş'in, Atatürk'ün Ankara'yı teşriflerinin 75 inci yıldönümü münasebetiyle gündem dışı konuşması

BAŞKAN – Birinci sırada, Yüce Atatürk'ün Ankara'yı teşriflerinin 75 inci yıldönümü dolayısıyla, Ankara Milletvekili Sayın Hamdi Eriş söz istemişlerdir; kendilerine söz veriyorum.

Buyurun Sayın Eriş. (ANAP sıralarından alkışlar)

HAMDİ ERİŞ (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; cumhuriyetimizin kurucusu büyük önder Mustafa Kemal'in Ankara'ya gelişi nedeniyle söz almış bulunuyorum; bu vesileyle, sözlerimin başında hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın milletvekilleri, bundan tam 75 yıl önce, Anadolu'nun düşman işgaliyle karşı karşıya kaldığı bir zamanda, Mustafa Kemal Paşa'nın 19 Mayıs 1919'da Samsun'da yaktığı meşale, Erzurum ve Sıvas Kongrelerinden sonra 27 Aralık 1919'da Ankara'ya gelişiyle hayat buldu; yurdumuz için önemli tarihî kararlar alındı. İstiklal Savaşı yıllarında Ankara, İstanbul ile kongre merkezleri arasında köprü rolü oynadı, Anadolu'da doğmakta olan yeni bir devlete öncü oldu.

27 Aralık 1919 tarihinde Mustafa Kemal Paşa ve Heyeti Temsiliye Ankara'ya taşındı. Ankaralılar, Dikmen sırtlarında, 3 bin atlı ve 700 yaya seğmenle Mustafa Kemal Paşa ve arkadaşlarını büyük bir heyecanla karşıladı. Bunun içindir ki, 27 Aralık tarihi, Atatürk'ün Ankara'ya gelişi olarak, her yıl Ankara'da coşkuyla kutlanır. Ankaralıların, bu, emsali görülmemiş bir heyecan ve inançla Mustafa Kemal Paşa ve Heyeti Temsiliyeyi karşılayışı, Ankara'nın, vakur, fedakâr ve sakin mizaçlı halkının, zengin, fakir, esnaf, memur, herkesin gücüne göre İstiklal Savaşına maddî destekte bulunması, Büyük Önder'i gerçekten duygulandırmıştır.

Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin Ankara'da açılması, Anadolu insanının azim ve kararlılığıyla Mustafa Kemal Paşa'nın önderliğinde istiklalimize kavuşmamız, Ankara'nın başkent olması, çok önemli tarihi birer olaydır; çünkü, Başkentimiz Ankara, istiklal mücadelesine katılan Anadolu insanına karşı duyulan fedakârlığın nişanesi, azim ve iradenin sembolü, kararlılığın ve zaferin simgesidir.

Sayın Milletvekilleri, İşte bunun içindir ki, bugün, Başkentimiz Ankara, sadece ülkemizde yaşayan 60 milyon Türkün değil, dünyada yaşayan 250 milyon Türkün umut bağladığı tarihî bir şehirdir. Anayasamızın değişmez ve hatta değiştirilmesi teklif bile edilemez maddelerindendir, Başkent Ankara.

Değerli milletvekilleri, milletimize mal olmuş, tarihî hatıralarla dolu olan ve hepimizin yaşadığı Başkentimizin, 75 yıldan beri bazı sorunlarının olduğu, bilinen bir gerçektir. Cumhurbaşkanımızla birlikte, Başbakanımızdan bakanlarımıza, valimizden belediye başkanlarımıza varıncaya kadar, bizler, Başkentte hizmet yarışına katılmalıyız; Ankara'nın imar, ulaşım, altyapı, çevre ve hava kirliliği gibi sorunlarına daha köklü çözümler üretmeliyiz; yeni, projeler geliştirmeliyiz.

İlk önce, Türk kültürünü bizden sonraki kuşaklara aktarmak için, Ankara'nın bir kongre merkezi olmasının gerekliliğine inanıyorum. Ankara'nın, tarihî, ekonomik ve siyasî toplantıların yapılabileceği bir başkent olması için, Atatürk Kültür Merkezi Projesi bütünüyle tamamlanıp, hizmete sunulmalıdır.

Ankara Şehirlerarası Otobüs Terminali yapılalı bir yılı geçtiği halde, bir türlü hizmete açılamadı. Bu terminal, vatandaşlarımızın hizmetine bir an önce sunulmalıdır.

Valiliğimizin hizmet binası yeterli olmadığından, il müdürlüklerinin her biri, ayrı ayrı ve valilik binasına çok uzak yerlerde olduğundan dolayı, Başkentimizin hizmetlerine cevap verecek yeni bir hükümet konağının yapılması, verimliliği artıracaktır. Ancak, yeni hükümet konağı yapılıncaya kadar, valilik binası yakınındaki Maliye Bakanlığına ait binaların, il müdürlüklerimizden bazılarına tahsis edilmesinin yararlı olacağına inanıyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlar mısınız efendim.

HAMDİ ERİŞ (Devamla) – Toparlıyorum efendim.

Sayın milletvekilleri, Başkentimizin ilçelerinden, Çamlıdere, Ayaş, Güdül, Nallıhan, Haymana ve Kızılcahamam ile köyleri, ulaşım, içme suyu, sağlık ve eğitim gibi hizmetlerden geri kalmıştır.

YÜCEL SEÇKİNER (Ankara) – Bâlâ, Şereflikoçhisar...

HAMDİ ERİŞ (Devamla) – Hatta, bazı köy ve kasabalarımız daha da geridir. Bu ilçelerimize ve köylerimize hizmetlerin bir an önce gelmesi ve ilçeler bazında kalkınmada öncelik tanınması şarttır.

YÜCEL SEÇKİNER (Ankara) – Bizim bölgeleri de söyle; Şereflikoçhisar da dahil, Bâlâ da dahil...

HAMDİ ERİŞ (Devamla) – Evet, Ankara'nın tamamı.

Ankara-Polatlı, Polatlı-Sivrihisar yolunda meydana gelen trafik kazaları, maalesef, her gün can almaya devam ediyor. Çift yol olması planlanan ve programa alınan bu yol için gerekli ödenek ayrılmalı ve en kısa zamanda tamamlanmalıdır.

Polatlı ilçesinin coğrafî durumu ve nüfusu dikkate alınarak, daha önce verilen il sözü yerine getirilmelidir ve Polatlı İlçesi, mutlaka, il yapılmalıdır; çünkü, il olması için her türlü şartları taşımaktadır.

YÜCEL SEÇKİNER (Ankara) – Şereflikoçhisar da var...

HAMDİ ERİŞ (Devamla) – Değerli milletvekilleri, Orta Anadolu'nun ve özellikle Ankara'nın ikliminin sert ve kurak oluşu nedeniyle, köylümüz, çiftçimiz mağdur vaziyettedir. Esasen, Başkent Ankaramız, genellikle memur şehri olduğu için, onların da durumu yürekler acısıdır. İşte, her zamankinden daha çok birlik ve beraberliğe ihtiyacımız olduğu bugünlerde, ülkemizin bütün sorunlarının millî mücadele ruhuyla çözüme kavuşacağı yer, Ankara'dır ve kutsal çatısı altında bulunduğumuz Yüce Meclistir. İnşallah, bunu gerçekleştirmek, hepimizin gayretiyle olacaktır; çünkü, 3,5 milyon nüfusuyla Türkiye'nin mozaiğini oluşturan, Başkentimiz Ankara'dır. Ankara'da yaşayan herkes, Başkentlidir, Ankaralıdır, hemşerimizdir.

Değerli milletvekilleri, sonuç olarak; Başkentimiz Ankara'nın, mahalleleri, merkez ilçeleri, köyleri, ilçeleriyle, Başkantimize yakışır bir şekilde imar edilmesini; hizmetlerin, Türkiyemizin kalbi olan Ankara'dan tüm ülkemize yayılması ve Türk insanının layık olduğu hizmete kavuşmasını dilerken; yaklaşan 1995 yılının ülkemize ve dünyamıza huzur getirmesi dileğiyle, sizlerin ve vatandaşlarımızın yeni yılını kutlar; saygılar sunarım. (ANAP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Eriş.

2. – İzmir Milletvekili Veli Aksoy'un, bazı basın organlarında yer alan, kendisiyle ilgili haberlere ilişkin gündem dışı konuşması ve Bayındırlık ve İskân Bakanı Halil Çulhaoğlu'nun cevabı

BAŞKAN – Gündem dışı, ikinci sırada, 22 Aralık tarihli gazetelerde yer alan, müteahhit milletvekillerine karne devir yasağı konusunda İzmir Milletvekili Sayın Veli Aksoy söz istemişlerdir.

Bu konuyla sınırlı kalmak üzere kendilerine söz veriyorum.

Buyurun Sayın Aksoy.

VELİ AKSOY (İzmir) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; hepinizi sevgiyle, saygıyla selamlıyorum.

Bayındırlık ve İskân Bakanlığı bütçesinin 19.12.1994 günlü görüşmeleri sırasında, Bayındırlık ve İskân Bakanı Sayın Halil Çulhaoğlu'na, daha önceki Bayındırlık ve İskân Bakanı Sayın Onur Kumbaracıbaşı'nın kamuoyuna yaptığı bazı açıklamalarla ilgili soru yöneltmiştim.

Sayın Kumbaracıbaşı, yaptığı açıklamalarda yönettiği Bakanlığın 90 trilyonluk bir yatırım gücünü elinde tuttuğunu, Sayın Karayalçın'ın, bu gücü, parti içi iktidarını pekiştirmek amacıyla kendisini görevden aldığını, belediyedeki ekibini bu Bakanlığa taşıyacağını ve bundan dolayı da kuşkuları olduğunu ifade etmişti.

Bu sözler benim sözlerim değil, bu sözler, daha önceki Bakan Sayın Onur Kumbaracıbaşı'na ait sözler.

Bu iddiaların tahkiki için, Bayındırlık ve İskân Bakanı Sayın Çulhaoğlu'na, adı geçen bu kadrolardan, Bakanlığın üst düzey görevlerine atama yapıp yapmadığını sormuştum. Sayın Bakan, Meclis İçtüzüğü gereği, bir bakana yakışır bir üslupla sorumu yanıtlaması gerekirken, suçluların telaşı içerisinde, mesnetsiz, anlamsız bir şekilde saldırıya geçti.

BAŞKAN – Sayın Aksoy, konuşmamızda yaralayıcı olmamak kaidemiz var; hatırlatıyorum.

VELİ AKSOY (Devamla) – Bağlantılı efendim, konu bağlantılı; tamam.

Hepinizin bildiği gibi, son zamanlarda, çok başarılı birçok bürokrat görevinden alınmaktadır. İşte, Tariş gibi bir müesseseyi, Tariş gibi bir kuruluşu, zarar eden bir şirket konumundan kâr eden bir şirket konumuna getirmiş olan bir Genel Müdür görevinden alınmıştır. işte, İGSAŞ Genel Müdürü, işte, Şeker Şirketi Genel Müdürü...

Ayrıca, Karayolları Genel Müdürü ile Devlet Su İşleri Genel Müdürünün de görevden alınacağına dair basında haberler çıkmaktadır ve bu nedenle de, Sayın Çulhaoğlu suçluların telaşı içerisindedir. Kendisi, bu tip telkinlere direneceğine, Bakanlık koltuğunu koruyabilmek için, bu tip olumsuz tasarruflara alet olmaktadırlar.

Bununla kalmamakta, bir bürokratı tarafından, benim müteahhitlik karnemin olduğuna ve bunu çok yüksek bedellerle kiraya verdiğime dair basına yanlış haber sızdırmaktadır.

SÜLEYMAN HATİNOĞLU (Artvin) – Kıratlıoğlu'nun var...

DEVLET BAKANI ESAT KIRATLIOĞLU (Nevşehir) – Benim var...

VELİ AKSOY (Devamla) – Sayın milletvekilleri, işte, devletin en büyük bakanlığını emanet ettiğimiz Bakan!.. İnsan haklarını, arkadaşlık haklarını, hemşerilik haklarını çiğneyerek iftiraya göz yumabilmektedir.

Değerli arkadaşlarım, benim müteahhitlik karnem yok, ne devlet ihalesine girdim ne de devlet ihalesi aldım. İşte, Bakanlığın vermiş olduğu belge elimde. 23 Aralık 1994 tarihinde müracaat ettim ve Bakanlıktan, böyle bir karnemin olup olmadığına dair belge istedim; Bakanlıkda bana, böyle bir karnemin olmadığına dair belge verdi.

Şimdi, ben kalkıp, Sayın Bakana aynı üslupla cevap versem, bu, bana yakışır mı?.. Bu bana yakışmaz, bağlı bulunduğum Demokratik Sol Partinin değer yargılarına ve siyaset anlayışına da uymaz.

Türk toplumu, yolsuzlukların, hırsızlıkların, haksızlıkların üzerine büyük bir kararlılıkla gittiğimi çok iyi bilmektedir. Ben ki, Veli Aksoy olarak, başbakanların, bakanların ve birinci derecede yakınlarının devlet ihalesi almaması yönünde, 21 Nisan 1993 tarihinde, Türkiye Büyük Millet Meclisine yasa teklifi verdim. Şimdi, Sayın Bakan, çıkıp, bu kürsüden, benden ve mensubu bulunduğum siyasî partiden özür dilemek zorundadır.

Değerli arkadaşlarım, bu konuşmayı, müteahhitlik karnesi olan arkadaşlarımı ayıplama anlamında yapmıyorum; hiç yanlış anlaşılmasın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın efendim.

VELİ AKSOY (Devamla) – Bitiriyorum Sayın Başkan.

Bu konuşmayı, basında çıkan yanlış haberler nedeniyle, milletvekili haysiyetinin ve onurunun rencide olmaması için yapıyorum.

Bu tip iftiraların ve haksızlıkların bir daha yapılmaması umuduyla, hepinize saygılar sunar, teşekkür ederim. (DSP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Aksoy.

Gündem dışı konuşmaya cevap vermek üzere, Bayındırlık ve İskân Bakanı Sayın Halil Çulhaoğlu.

Buyurun Sayın Bakan.

BAYINDIRLIK VE İSKÂN BAKANI HALİL ÇULHAOĞLU (İzmir) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; Sayın Veli Aksoy'un, müteahhitlik karneleriyle ilgili gündem dışı konuşmasında ifade edeceği çok daha değişik konular vardır diye hazırlanmıştım; ama, sayın arkadaşım konuşmasında, sadece şahsıma yönelik sataşmada bulundu; kendi yarattığı birtakım senaryolarla, burada, Yüce Meclisi işgal etti.

Değerli arkadaşlar, 19 Aralık 1994 tarihinde, bütçe görüşmelerindeki sözlü sorular sırasında, Sayın Aksoy'un sorduğu soruya aynen şu yanıtı verdim. Sayın Aksoy, mesnetsiz, sadece iddiaya dayanan, senaryolara yönelik, Sayın Genel Başkanımıza, yani Sayın Başbakan Yardımcımıza yönelik birtakım iddiaları gündeme getirmişti. Ben de ona, soru sorma biçiminin yanlış olduğunu söylemiş ve Menemen'deki Değerli Belediye Başkanıyla yakınlığınızı ve onunla ilgili birtakım işler yaptığınızı biliyorum; bu birtakim işleri yaptınız mı, yapmadınız mı diye soru sorsam, iddialı olur muyum, ben de doğru yapmış olur muyum diye sormuş; kendisine yönelik değil; ama, soru sorma biçimine yönelik ve aynı şekilde, hak ettiği boyutta bir yanıt vermiştim.

Sayın Başkanım, Sayın Aksoy bu konulara o kadar içerlemiş ki -ben eczacıyım, eşim de eczacı ve İzmir'in Tire ilçesindenim.- bunun dışında, gitmiş, Tire İlçesinde, mesul müdürlerimi sormuş, Bağ-Kur'a, vergi dairesine borcum var mı diye sormuş... Allah'a şükür, kimseye borcum yok, hiçbir yere de borcum yok; mesul müdürüm de var... Ne ararsanız arayın; tertemiz bir insanım, pırıl pırıl bir insanım. Ben, hepinizi çok seviyorum.

Burada, sizin, müteahhitlik karnesiyle ilgili düşüncelerinizi iletmenizi bekliyordum; sadece, şahsıma yönelik bir karalama oldu.

Devlet Su İşleri Genel Müdürü ve Karayolları Genel Müdürüyle ilgili sözleri, gene bir hayal ürünü... Bir gazetenin, ufak bir köşesinden bir fısıltı olarak aldığınız notu buradan Yüce Meclise iletiyorsunuz. Kaldı ki, Devlet Su İşleri ve Karayolları Genel Müdürleriyle ilgili tasarufta bulunmak hakkına sahibim; hangi genel müdürle çalışacaksam, onu tercih etme şansı bana aittir; ama, bugüne kadar böyle bir tasarruf içinde bulunmadım. Kaldı ki, Devlet Su İşleri Genel Müdürünü de, Karayolları Genel Müdürünü de başarılı bulurum.

Sayın Başkanım, burada, bana göre son derece spekülasyon var. Belki Sayın Aksoy'un konuşması vasıtasıyla Meclisi de aydınlatmış olacağım. Gerçekten, son günlerde, basında, müteahhitlik karneleriyle ilgili spekülasyonlar veya yaklaşımlar söz konusu; müteahhitlik karnelerini acaba milletvekili arkadaşlarım taşımalı mı veya bu müteahhitlik karnelerini devredebilmeli mi diye.

Bununla ilgili, Anayasanın 82 nci maddesine göre, "milletvekilleri, bu gibi işlerde karne devirlerinde bulunamazlar" gibi birtakım iddialar söz konusu. Müteahhitlik karnesi alabilirler, bu karneyi taşıyabilirler, o, şahsa ait bir konudur; ama, karne devirleri konusunda birtakım tereddütler, geçmişten bu yana süregelmiş. Bu konuda, Türkiye Büyük Millet Meclisinin Değerli Başkanlığından görüş sordum. Bu görüş tarafımıza bildirildiğinde, milletvekillerinin müteahhitlik karnesi sahibi olmaları ve devredebilmeleri konusunda gerekli tasarruflarda bulunacağız.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Değerli Başkanlığının bizim sorumuza vereceği yanıt çerçevesinde, bununla ilgili olarak, özellikle, Yapı Tesis ve Onarım İşleri İhalelerine Katılma Yönetmeliğinin aksayan noktalarını giderirken, milletvekillerinin karne devri veya milletvekillerine karne verilmesi konusundaki aksayan noktaları da gidereceğiz. Sanırım, bunu, kısa süreçte yerine getiririz.

Müteahhitlik karnesi konusunda Türkiye Büyük Millet Meclisine bilgi vereyim.

55 milletvekili arkadaşım müteahhitlik karnesi sahibi.

İBRAHİM HALİL ÇELİK (Şanlıurfa) – Partilere göre dağılımını söyleyebilir misiniz Sayın Bakanım?

BAYINDIRLIK VE İSKÂN BAKANI HALİL ÇULHAOĞLU (Devamla) – Bağışlarsanız, bu arkadaşlarımdan sadece 16'sı karnelerini kullanıyor, diğer arkadaşlarımdan hiçbirisi bu karnelerini kullanmıyor. 12 arkadaşım karnesini devretmiş, diğer 4 arkadaşım karnesini devretmemiş; ama,

burada çok temel bir nokta var; çoğu milletvekili arkadaşım, teknik olarak danışmanlık görevi yapıyorlar, yani belli bir taahhüt altında değiller, ihalelere direkt katılmıyorlar, bir teknik danışmanlık olarak görev yapıyorlar.

HALİL İBRAHİM ÖZSOY (Afyon) – Müteahhitlik karnesini satan bakan da var mı?

BAYINDIRLIK VE İSKÂN BAKANI HALİL ÇULHAOĞLU (Devamla) – Evet, Değerli Bakanımızın var; ama, Değerli Bakanımız, teknik müdür olarak, teknik eleman olarak devretmiş...

RÜŞTÜ KÂZIM YÜCELEN (İçel) – Kaça satmış?..

BAŞKAN – Müdahale etmeyin efendim, lütfen... Müdahale etmeyin...

Sayın Bakan, siz konuşmanıza devam edin.

BAYINDIRLIK VE İSKÂN BAKANI HALİL ÇULHAOĞLU (Devamla) – Parasal açıdan hiçbir taahhüdü yok Değerli Bakanın; ama, ortak olan birtakım arkadaşlarımız var. Bunların hepsinin, herhalde, Türkiye Büyük Millet Meclisi Değerli Başkanının bize vereceği yanıttan sonra, çözümüne gideceğiz.

Sayın Başkanım, Türkiye Büyük Millet Meclisini, bu konuyla ilgili olarak, ileride daha iyi bilgilendirme noktasında olacağız; ama, üzülerek şunu ifade edeyim; bundan dolayı burada bulunmak istemezdim. Özellikle, şahsıma yönelik, arkadaşlarımın, bütçe konuşmasından dolayı, haksızlığını, buradan bir feveran olarak, Türkiye Büyük Millet Meclisinde dile getirmesinden büyük üzüntü duydum. Ben, her zaman buradayım; teke tek de gelip bana anlatabilirler. Bu kürsüyü daha onurluca işgal etsinler.

Hepinize saygı sunuyorum. (SHP ve DYP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bakan.

3. – Kütahya Milletvekili M. Rauf Ertekin'in, Hükümetin, atama ve nakillerde partizanca davrandığı iddiasına ilişkin günden dışı konuşması ve Devlet Bakanı Necmettin Cevheri'nin cevabı

BAŞKAN – Gündem dışı, üçüncü sırada, Kütahya Milletvekili Sayın Rauf Ertekin Hükümetin, tayin ve atamalarıyla ilgili söz talebinde bulunmuşlardır.

Buyurun Sayın Ertekin. (ANAP sıralarından alkışlar)

M. RAUF ERTEKİN (Kütahya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Koalisyon Hükümetince yapılan partizanca atamalarla ilgili rahatsızlıkları dile getirmek üzere gündem dışı söz aldım. Bu vesileyle, Yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Benden önce gündem dışı konuşma yapan Sayın Veli Aksoy'a cevap veren Sayın Bakan'ın, sadece 55 milletvekili arkadaşımızın karneleriyle alakalı yönetmelik değişikliğini değil -bunları bir tarafa bırakıp- şu anda, gerçekten sıkıntı içinde olan 60 milyon vatandaşın sıkıntılarını gündeme getirmesini, buradan temenni ediyorum.

Değerli arkadaşlarım, bu kürsüden, defalarca, Hükümetin basiretsiz ve partizanca uygulamaları sonucu, devletin, Parlamentonun, siyaset ve siyasetçinin, dolayısıyla, sistemin yıprandığını dile getirdim; fakat, partizanca uygulamaların artarak devamından büyük üzüntü duyuyorum.

Bugün, yurdun dört bir yanında, ekonomik şartlar ve ağır kış şartları insanlarımızı zorlamakta; birçok yöremizde, kamu hizmetleri, doğal güçlüklere rağmen yerine getirilmektedir.

Bütün bunlara ilave olarak Hükümet, kamu görevlilerine -partizanca tayin ve atamalarla- zulmetmeye devam etmektedir. Acımasızca uygulanan -halk tabiriyle- bu sürgünleri, Yüce Heyetinizin bilgilerine sunmak istiyorum:

Mevcut Koalisyonun ortakları, yerel teşkilatlarının baskısı altında, cumhuriyet tarihinde görülmemiş şekilde, hukukî mesnedi olmayan tayin ve atamalar yapmaktadır. İl ve ilçelerdeki kamu personelinin kaderi, Koalisyon ortağı partilerin il ve ilçe teşkilatlarının ve delegelerinin elindedir. Bu kişiler, siyasî düşüncesini beğenmedikleri kamu görevlilerini, Ankara'ya şikâyet ederek -tabiri caizse- sürdürmektedirler. Bu uygulamalara Kütahya'dan örnekler vererek konuyu daha da açmak istiyorum.

Değerli arkadaşlarım, Osman Gümüş adlı bir vatandaşımız, Kütahya İli Tavşanlı İlçesi PTT'sinde teknik personel olarak çalışmaktayken, Bilecik'e, sonra Eskişehir'e ve buradan da -tayini iptal edilerek- Nevşehir'e tayin edilmiştir.

DEVLET BAKANI NECMETTİN CEVHERİ (Şanlıurfa) – Belediyede mi?

M.RAUF ERTEKİN (Devamla) – Hayır; Kütahya Tavşanlı PTT'sinde.

Bu tayin, genel müdürlük emriyle yapılıyor ve hiçbir haklı gerekçe de gösterilmiyor.

Yine, Domaniç Sosyal Sigortalar Kurumunda görevli olan Doktor İsmail Zehir, hiçbir haklı gerekçe gösterilmeden, Hisarcık'a tayin edildi. Bu doktorumuzun eşi öğretmendir. Bu öğretmen, eş durumundan Domaniç'e tayin olalı daha bir yıl olmadı; aile, şu an paramparça. Bu doktorun yerine ise, SHP ilçe örgütünün istediği biri atandı.

Yine, Domaniç Halk Eğitim Merkezi Müdürü Ahmet Keskin'in, alelacele düzenlenen bir teftiş raporuyla müdürlük unvanı, üzerinden alınıyor ve Tavşanlı Mehmet Tarhan İlköğretim Okuluna, sınıf öğretmeni olarak tayini yapılıyor. Bu öğretmenimiz, mesleğinde 24 yılını doldurmanın onurunu yaşayan değerli bir kardeşimizdir. Millî Eğitim Bakanlığı Yönetici Atama Yönetmeliği uyarınca, kendisinin müdürlükten alınması mümkün olmadığı için, 7.6.1994'te teftiş gönderilmiştir. Ahmet Keskin, asılsız iddiaların etkisinde kalınarak hazırlanan ve sağlıklı olmayan bu teftiş raporu sonucu, görevinden alınmıştır. Bu öğretmenimizin tek suçu, ANAP'lı belediye başkanımızın dünürü olmasıdır. Asıl hedef, belediye başkanıdır.

Bırakın doktorları, müdürleri, verdiğim bu örneklerin dışında, 27 Mart seçimlerinden sonra, bütün ilçelerimizde, odacı, hizmetli, memur ne kadar insan varsa, bizden değildir düşüncesiyle, il içi tayine tabi tutulmuştur. Bunun haklılık ölçüsü nedir, öğrenmek istiyorum. Bu tayinler, Pazarlar'da, Hisarcık'ta, Şaphane'de, Gediz'de ve aklınıza gelen bütün ilçelerimizde, il ve ilçe teşkilatlarının direktifleri doğrultusunda, sayın bakanlarımız tarafından yapılmakta. Valimiz, il müdürlerimiz, bunun üstesinden gelememekte, çünkü, onların üzerinde de baskı var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Ertekin.

M.RAUF ERTEKİN (Devamla) – Değerli arkadaşlarım, gene, ilçemiz Gediz Devlet Hastanesinde hizmetli iken, bu karda kışta Domaniç-Çukurköye tayin edilen Mustafa Kara isminde bir arkadaşımız var; bir çocuğu lisede, bir çocuğu da ilkokulda okuyor; enteresandır, bu kışın kıyametin ortasında il içinde tayini yapılıyor. Bunları hangi vicdana sığdırmak gerekir, sormak istiyorum.

Değerli arkadaşlarım, bu zulümlerin haklı gerekçesi olamaz. Her gün "insan hakları" diye bağırırken, demokrasi çığırtkanlığı yaparken, siyasî düşüncesi yönünden, yani sizin gibi düşünmüyor diye, onlara niye bu zulmü yapıyorsunuz, anlamak istiyorum. Zaten, vatandaş, hayat pahalılığı altında ezilmiş, perişan olmuş. İşte sizin rakamlarınız; son bir yılda köylü, çiftçi, esnaf ve memur, yüzde 50 fakirleşmiş. Kütahya gibi kömür yatağı olan bir bölgede bile, insanlarımız, bilhassa me-

murumuz, işçimiz, dar gelirli insanlarımız, evine, kış yakacağı olarak kömür alamaz duruma gelmiş. Sorarım size, hangi vicdana sığar bu? Bu mevsimde bir memurun evini taşıması kaç paraya mal oluyor, biliyor musunuz?

Sorumluları uyarıyorum; unvanı gereği, sorumluluğu ve görevi, devletin çıkarlarını ve onurunu korumak olan tüm bürokratları uyarıyorum: Eğer bu partizanların baskısına boyun eğerseniz, bu yükün altında sizler de kalırsınız, bunun hesabını veremezsiniz. Gelin, bu baskılara direnin; devleti koruyun. Hiç olmazsa, Şırnak eski Valisi Sayın Malay gibi onurlu davranın. Devlette devamlılık esastır. Bu devamlılığı sağlayacak olan sizlersiniz.

Bu Hükümetin, halkı üç yılda içerisine düşürdüğü durum ortada. İnsanlarımız, üç yıl öncesini mumla arar hale geldi. Nereye baksanız, elinizi nereye atsanız her şey keşmekeş oldu. "Memura zam veriyoruz" deyip, 200 bin lira sadaka verdiniz. "Sendika kurma hakkı vereceğiz" dediniz; memur "hakkımı istiyorum" deyince, coplattınız...

BAŞKAN – Sayın Ertekin, toparlayabilir miyiz...

M. RAUF ERTEKİN (Devamla) – Toparlıyorum efendim.

Üç yıldır verdiğiniz sözlerin hangisini yerine getirdiniz, hangisi yalan çıkmadı, bunları öğrenmek istiyorum.

Memleketi lafla yönetiyorsunuz. Yetişmiş bürokratlarımızı, teker teker görevden aldınız; niye; çünkü, yanlışlarınıza boyun eğmedikleri için. Hâlâ hayal kuruyorsunuz. Bütçedeki hedeflerinizi millet gördü. Bu hayallerinize, çocuklar bile gülüyorlar; yani, maalesef, hep yalan söylüyorsunuz.

Geçen hafta gelir bütçesi görüşülürken, memurun ekonomik haklarını iyileştirici bir önerge verdik; hiç sıkılmadan reddettiniz. Keşke bu Meclis televizyonu o saatlerde yayında olsaydı da, kendini memur ve işçi dostu ilan eden sizlerin gerçek yüzünü millet görseydi.

Söz sırası gelmişken, bu Meclis televizyonunun yayına geçmesinde emeği olan herkesi kutluyorum. Millet, gerçekleri artık daha iyi görme imkânına sahip oldu. Hükümet acz içindedir.

Değerli arkadaşlarım, geçen pazar günü, Başbakanın ekonomi kurmaylarından Sayın Emre Gönensay'ın yüksek tirajlı bir gazetemizdeki itiraflarını okudum. Sayın Gönensay diyor ki "sanayiciye gücümüz yetmediği için, memura, işçiye yöneliyoruz." İşte gerçek bu; sizin 5 Nisan ekonomik kurtuluş savaşınızın özü bu; ezileni daha da ezmek, sesi çıkmayanın tepesine binmek...

BAŞKAN – Sayın Ertekin, zaman çok geçti...

M. RAUF ERTEKİN (Devamla) – Toparlıyorum efendim, bitiriyorum.

Gelin, elinizi vicdanınıza koyun; bu milletin üzerine bu kadar gitmeyin. Kulağınızı biraz da sokaktaki insana verin. Bu insanların hakkını, ne bu dünyada ne de mahşerde veremezsiniz. Memurun geçim çilesi, onu canından bezdirdi; bir de oradan oraya sürerek, onuruyla oynamayın. Fikre, düşünceye saygılı olun; demokratik haklar konusundaki vaatlerinize sahip çıkın. Herkese siyaset yapma hakkı vaat ettiniz; onların düşüncelerine bile tahammül edemiyorsunuz.

Değerli arkadaşlarım, toplum, her kesimiyle, patlamanın eşiğine geldi. Bunun önünde hiç kimse duramaz. Tekrar ediyorum: Gelin, kendi insanımıza sahip çıkalım; genç Türkiyemizin genç nüfusuna motor olalım, moral olalım; insanımıza, hak ettiği değeri verelim. Elinizi vicdanınıza, sandığı milletin önüne koyun. Koyun ki, Anavatan Partisinin ikinci değişim programı, Türkiye'yi yeniden harekete geçirsin, insanımızın yüzü gülsün, 21 inci Yüzyılda Türk insanının ayak sesleri dünyayı titretsin.

Hepinize saygılar sunuyorum. (ANAP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Ertekin.

Gündem dışı konuşmaya Hükümet adına cevap vermek üzere, Devlet Bakanı Sayın Necmettin Cevheri; buyurun Sayın Bakan. (DYP sıralarından alkışlar)

DEVLET BAKANI NECMETTİN CEVHERİ (Şanlıurfa) – Sayın Başkan, Yüce Meclisin saygıdeğer üyeleri; Kütahya Milletvekilimiz Sayın Rauf Ertekin'in, Hükümetin partizanca tayinler yaptığı iddiaları hakkındaki gündem dışı konuşmalarına kısaca cevap arz etmek üzere huzurunuzdayım.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım; öyle sanıyorum ki,.mensubu bulunduğu siyasî parti dolayısıyla, Sayın Rauf Ertekin, partizanca tayinlerden şikâyet etmesi gereken en son kimse olmalıydı...

RÜŞTÜ KÂZIM YÜCELEN (İçel) – Niye?.. Diğer bölgelerde daha çok mu var?

DEVLET BAKANI NECMETTİN CEVHERİ (Devamla) – Bunun, geçmişte ne çeşit örneklerini...

M. RAUF ERTEKİN (Kütahya) – Alakası yok Sayın Bakan.

DEVLET BAKANI NECMETTİN CEVHERİ (Devamla) – Var, biraz alakası var. Zannediyorum ki değerli arkadaşımız, partizanlığın nerelerde, hangi devlet kuruluşlarında, hatta hiç yapılmaması gereken birtakım makamlarda, yerlerde uygulanmış olduğunun bu milletin hafızasından çıktığını sanarak bu kürsüye geldiler.

Burada, Kütahya'daki bazı tayinlerden bahsettiler. Ben bunların hepsini not aldım. Bu arkadaşların, sadece ANAP'lı bir belediye başkanı arkadaşımıza olan garabeti veya yakınlığı dolayısıyla mı; yoksa, dosyalarında, sicillerinde veyahut tayin sebepleri arasında mutlaka ortaya çıkacak olan, arkadaşımızın burada bahsetmediği başka bir sebepten dolayı mı tayin edildiklerini, hangi sebeple tayin edildiklerini, eğer Yüce Meclise arz edilecek önemdeyse, Yüce Meclise; değilse, kendilerine arz ederiz.

Değerli arkadaşlarım, bu Şırnak Valisi meselesini, değerli Anavatan Partimiz fazla şey ettiler. Bu Şırnak Belediye Reisi, Doğru Yol Partisinden aday olmak üzere geldi; olmayınca, Anavatan Partisinden aday oldu ve henüz daha seçimler yokken; yani, ara seçimler mevzubahis değilken, tekrar partiye dönmek için başvurdu.

M. RAUF ERTEKİN(Kütahya) – Eski validen bahsettim.

DEVLET BAKANI NECMETTİN CEVHERİ (Devamla) – Değerli arkadaşlarım, arkadaşımızın memurlarla ilgili kullandığı tabiri beğenip beğenmemek durumunda değilim; ama, beğenmediğimi söylemek istiyorum. "Sıkılmadan reddettiniz" dediğiniz konuda Anavatan Partisi İktidarı dönemiyle ilgili rakamlar devletin istatistiklerinde yazılı; işçi ve memur olarak çalışanların millî gelirden aldıkları pay -devletin arşivlerinde yazılı, OECD rakamlarında belli- yüzde 33'ten yüzde 15,5'e indi.

Eğer sıkılınması gereken bir şey varsa, bu ifadede bulunurken, bu olayın da hatırlanması olduğunu, hatırlanması gerektiğini ifadeyle, saygılarımı arz ediyorum. (DYP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bakan.

M. RAUF ERTEKİN (Kütahya) – Sayın Başkan, cevap verilemedi.

BAŞKAN – Efendim, gündem dışı konuşmalar cevaplandırılmıştır. Sayın bakanların takdir haklarını ne şekilde kullanacakları konusunda Başkanlığımızın bir müdahalesi olamaz; sayın milletvekillerimiz bunu çok yakından biliyorlar.

B) TEZKERELER VE ÖNERGELER

1. – Dışişleri Bakanı Murat Karayalçın'ın Başbakan Yardımcısı olarak görevlendirilmesinin uygun görüldüğüne ilişkin Cumhurbaşkanlığı tezkeresi (3/1689)

BAŞKAN – Cumhurbaşkanlığı tezkereleri vardır; okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi: Başbakanlığın 26 Aralık 1994 tarihli ve B.02.0.PPG.0.12-1/1-20240 sayılı yazısı.

Dışişleri Bakanı Murat Karayalçın'ın Başbakan Yardımcısı olarak görevlendirilmesi, 3046 sayılı Bakanlıkların Kuruluş ve Görev Esasları Hakkındaki Kanunun 4060 sayılı Kanunla değişik 4 üncü maddesi gereğince uygun görülmüştür.

Bilgilerinize sunarım.

Süleyman Demirel

Cumhurbaşkanı

BAŞKAN – Bilgilerinize sunulmuştur.

2. – Murat Karayalçın'ın Dışişleri Bakanlığına atanması sebebiyle boşalan Devlet Bakanlığına, Gaziantep Milletvekili Bahattin Alagöz'ün atandığına ilişkin Cumhurbaşkanlığı tezkeresi (3/1690)

BAŞKAN – Diğer tezkereyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi: Başbakanlığın 26 Aralık 1994 tarihli ve B.02.0.PPG.0.12-1/1-20241 sayılı yazısı.

Murat Karayalçın'ın Dışişleri Bakanlığına atanması sebebiyle boşalan Devlet Bakanlığına, Gaziantep Milletvekili Bahattin Alagöz, Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 109 ve 113 üncü maddeleri gereğince atanmıştır.

Bilgilerinize sunarım.

Süleyman Demirel

Cumhurbaşkanı

BAŞKAN – Bilgilerinize sunulmuştur.

3. – Azerbaycan Meclis Başkanının davetine icabet edecek Parlamento heyetinde yer alacak milletvekillerine ilişkin Başkanlık tezkeresi (3/1691)

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının bir tezkeresi vardır; okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

Azerbaycan Meclis Başkanının vaki davetine istinaden, Türkiye Büyük Millet Meclisini temsilen 5 kişilik bir Parlamento Heyetinin, 26-28 Aralık 1994 tarihleri arasında söz konusu davete icabet etmesi, Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dışilişkilerinin Düzenlenmesi Hakkındaki 3620 sayılı Kanunun 6 ncı maddesi uyarınca, Genel Kurulun 8 Aralık 1994 tarih ve 48 inci Birleşiminde kabul edilmiştir.

Adı geçen kanunun 2 nci maddesi uyarınca, Heyetimizi oluşturmak üzere siyasî parti gruplarınca bildirilen üyelerimizin isimleri Genel Kurulun bilgilerine sunulur.

Hüsamettin Cindoruk
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanı

Hüsamettin Cindoruk	TBMM Başkanı
Celal Kürkoğlu	Adıyaman Milletvekili
Mehmet Çevik	Ankara Milletvekili
Nevfel Şahin	Çanakkale Milletvekili
Ahmet Remzi Hatip	Konya Milletvekili

BAŞKAN- Bilgilerinize sunulmuştur.

C) GENSORU, GENEL GÖRÜŞME, MECLİS SORUŞTURMASI VE MECLİS ARAŞTIRMASI ÖNERGELERİ

1. – Sıvas Milletvekili Muhsin Yazıcıoğlu ve 10 arkadaşının, Çeçenistan ve Kafkasya'da meydana gelen son olaylar konusunda genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/57)

BAŞKAN- Genel görüşme önergeleri vardır; okutup, bilgilerinize sunacağım:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Çeçenistan'da ve Kafkasya'da meydana gelen son olaylar, fevkalade kaygı verici ve ülkemiz bakımından son derece önemlidir. Türkiye, bu olumsuz gelişmeler karşısında, bigâne kalamaz ve kendisini ilgilendirmeyen olaylar şeklinde de sayamaz.

Bu itibarla, Anayasanın 98 inci ve İçtüzüğün 100 ve 101 inci maddeleri gereğince, Çeçenistan ve Kafkasya'daki olaylarla ilgili olarak, TBMM'de acilen bir genel görüşme açılması ve bu talebimizin aynı konuyla ilgili verilen ve Danışma Kurulunca 27.12.1994 Salı günü, öngörüşmelerinin yapılması kararlaştırılan genel görüşme önergeleriyle birleştirilerek ele alınması için gereğini arz ederiz.

Muhsin Yazıcıoğlu	(Sıvas)
Esat Bütün	(Kahramanmaraş)
Recep Kırış	(Kahramanmaraş)
Ökkeş Şendiller	(Kahramanmaraş)
Ahmet Özdemir	(Tokat)
Saffet Topaktaş	(Kahramanmaraş)
İsmet Gür	(Aksaray)
Mehmet Çevik	(Ankara)
Ali Er	(İçel)
Ahmet Şanal	(Adana)
Murat Başesgioğlu	(Kastamonu)

Gerekçe: Rus birliklerinin Çeçenistan'ı işgali ve yaşlı, kadın, çocuk demeden silahsız ve savunmasız sivilleri katletmesi, şehirleri ve köyleri bombardıman etmesi, temel insan haklarına da, uluslararası hukuka da aykırı eylemlerdir.

Çeçenistan ve Kafkasya'da yaşayan bu Müslüman topluluklarla Türkiye'nin tarihî, kültürel ve etnik bağları vardır. Bunlar, bizim akrabamız, yakınlarımızdır.

Bu sebeple, Türkiye'nin bu gelişmeler karşısında kayıtsız kalması düşünülemez. Türkiye'nin, BM, ABD, NATO, AGİK ve diğer devletler ve bazı uluslararası kuruluşlar nezdinde acilen yapması gereken girişimler vardır.

Bunların, gecikmeden, hemen yapılmasında zaruret bulunmaktadır.

BAŞKAN – Bilgilerinize sunulmuştur.

Önerge gündemde yerini alacak ve genel görüşme açılıp açılmaması konusundaki öngörüşmeler, sırasında yapılacaktır.

2. – Zonguldak Milletvekili Bülent Ecevit ve 9 arkadaşının, Türkiye ile Avrupa Birliği arasında hazırlık çalışmaları yapılan Güvenlik Birliği konusunda genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/58)

BAŞKAN- Diğer önergeyi okutuyorum :

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Türkiye ile Avrupa Birliği arasında hazırlık çalışmaları yapılan Gümrük Birliğinin toplumumuzu ve devlet faaliyetlerini yakından ilgilendirmesi dolayısıyla, Anayasanın 98 inci İçtüzüğün 99 ve 100 üncü maddeleri gereğince genel görüşmeyle TBMM'de ele alınmasını saygılarımızla arz ederiz.

Bülent Ecevit (Zonguldak)
H. Uluç Gürkan (Ankara)
Erdal Kesebir (Edirne)
Mustafa Yılmaz (Gaziantep)
İstemihan Talay (İçel)
H. Hüsamettin Özkan (İstanbul)
Nami Çağan (İstanbul)
Atilla Mutman (İzmir)
Veli Aksoy (İzmir)
Ender Karagül (Uşak)

Gerekçe :

Türkiye ile Avrupa Birliği arasında hazırlık çalışmaları yapılan ve gerek Türkiye gerek Avrupa Birliği kamuoyunda yoğun olarak tartışılan Gümrük Birliği, halkımız için yaşamsal önem taşımaktadır; Çünkü, Gümrük Birliği, tartışılan şekliyle, ülkemizin ekonomisini, maliyesini, sanayiini, tarımını, dış ticaretini ve dış politikasını yakından ve derinden etkileyecektir.

Türkiye'nin Avrupa Birliğiyle Gümrük Birliğine hazır olduğu söylenemez. Gümrük Birliğine geçildiğinde, Türkiye, Avrupa Birliğine karşı uyguladığı gümrük vergileri ile bununla eş etkili malî yükümlülükleri ve fonları kaldıracak ve Avrupa Birliğinin oranları daha düşük olan ortak gümrük tarifesini kabul edecektir. Bu değişiklik, Türk kamu maliyesine yaklaşık 3 milyar dolar yük yükleyecektir. Anlaşma taslağında bu kayıp için telafi mekanizması da öngörülmemiştir.

Öte yandan, bu koşullar altında Gümrük Birliğine girersek; sadece, belki birkaç büyük holding ayakta kalır; ancak, son yıllarda ekonomimizin en dinamik kesimini oluşturan küçük ve orta ölçek-

li sanayi kuruluşlarının büyük çoğunluğu ç öker. Küçük ve orta ölçekliler, büyük şirket ve holdinglerden çok daha fazla istihdam olanağı sağlamaktadırlar; onun için, bu kuruluşlar çökünce, zaten artma eğilimi içindeki işsizlik de büsbütün yaygınlaşacaktır.

Gümrük Birliğine girdiğimizde, işlemiş tarım ürünlerinin sanayi payları üzerindeki gümrükler de kalkacağından, Batı Avrupa ülkeleri, ellerindeki tarım sanayii ürünlerini cömertçe destekleyerek Türkiye pazarına süreceklerdir ve nüfusumuzun yarıya yakınını oluşturan köylümüz, çiftçimiz de büsbütün perişan duruma düşecektir.

Avrupa Birliği, üye devletlerin tarım kesimine çok büyük malî destek sağlamaktadır; sanayi kesimine sağladığı destek ise yılda 100 milyar doları aşmaktadır. Bu desteklerden yararlanmaksızın Türk sanayiinin ve tarımının Avrupa Birliğiyle eşit koşullarda rekabete, yakın gelecekte hazırlanabilmesi olanaksızdır.

Oysa, Avrupa Birliği, Türkiye'yi bu desteklerden yararlandırmak bir yana, yıllar önce yapılmış malî protokole ve malî işbirliğine bile işlerlik kazandırmamaktadır.

Avrupa Birliğine tam üye olmadan Gümrük Birliğine girmenin siyasal bedeli de çok ağırdır. Dışticaret ve gümrük konularında Avrupa Birliğinin aldığı ve alacağı bütün kararlar, Türkiye için bağlayıcı olacaktır; ama, Türkiye'nin bu kararlara hiçbir katkısı olamayacaktır. Brüksel'de, bu konularla ilgili, yaklaşık 300 teknik komite vardır. Türkiye, bu teknik komitelerin çalışmalarını da, gözlemci olarak bile izleyemeyecektir.

Üstelik, Türkiye, kendi katılımı olmaksızın alınan tüm kararlara, Avrupa birliği dışındaki ülkelerle de ticaret ilişkilerinde uymak zorunda kalacaktır. Örneğin, bu yıl Avrupa Birliği Adalet Divanı, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetine ekonomik ambargo kararı almıştır; Gümrük Birliğine girdiği takdirde, Türkiye de, bu haince ve zalimce karara uymak; yani, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetine ekonomik ambargo uygulamak zorunda kalacaktır.

Hükümet, Gümrük Birliğinin teknik hazırlıklarını da ihmal etmiştir. Gümrük Birliğine girdiğimizde, Türkiye'nin, Edirne'den habur'a, Sarp'a kadar bütün gümrük kapılarının bilgisayar ağıyla Brüksel'e bağlanmış olması ve sayıları 100'ü bulan gümrük kapılarındaki yüzlerce görevlinin yabancı dildeki onbunlerce sayfalık mevzuatı özümlemiş olarak, her an, bir yabancı dilde Brüksel'le iletimiş kurabilmesi gerekecektir. Gümrük örgütümüzü buna hazırlama yolunda da hiçbir çaba gösterilmemiştir.

Bütün bunlar bir yana, Avrupa Birliği ülkeleri, Türkiye'nin Gümrük Birliği konusundaki aşırı heveslilığini, her konuda siyasal baskı aracı olarak kullanmaktadırlar.

Avrupa Birliğiyle ilgili küçük ayrıntılar bile, Birlik üyesi ülkelerin Parlamentolarında görüşülüp tartışma konusu olmaktadır; hatta bazen bununla da yetinilmeyip, referanduma gidilmektedir. Tkürkiye'de ise, Gümrük birliği gibi, yaşamsal önem t aşıyan bir konu, Türkiye Büyük Millet Meclisinde tartışılmamıştır. Türkiye ile Gümrük Birliği, Avrupa Parlamentosunda görüşüldüğü halde, Türk Parlamentosunda görüşülmemiştir.

Bu amaçla, Demokratik Sol Partili milletvekilleri olarak, Gümrük Birliği konusunda bir genel görüşme isteminde bulunuyoruz.

BAŞKAN- Bilgilerinize sunulmuştur.

Önerge gündemde yerini alacak ve genel görüşme açılıp açılmaması konusundaki öngörüşmeler, sırasında yapılacaktır.

3. – Çorum Milletvekili Muharrem Şemsek ve 11 arkadaşının, Çeçenistan'da meydana gelen son olaylar konusunda genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/59)

BAŞKAN- Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Çeçenistan'da meydana gelen son olaylarla ilgili olarak, İçtüzüğün 100 ve 101 inci maddeleri gereğince bir genel görüşme açılmasını saygılarımızla arz ederiz.

Muharrem Şemsek (Çorum)
Halil Şıvgın (Ankara)
Mustafa Dağcı (Kayseri)
Musa Erarıcı (Konya)
Tunca Toskay (İstanbul)
Oktay Öztürk (Erzurum)
Tuncay Şekercioğlu (Elazığ)
Osman Ceylan (İstanbul)
Servet Turgut (Konya)
Osman Sevimli (Karaman)
Yaşar Erbaz (Yozgat)
Koray Aydın (Trabzon)

BAŞKAN – Bilgilerinize sunulmuştur.

Önerge gündemde yerini alacak ve genel görüşme açılıp açılmaması konusundaki öngörüşmeler sırasında yapılacaktır.

B) TEZKERELER VE ÖNERGELER (Devam)

4. – (10/31, 98, 128) esas numaralı Meclis Araştırma Komisyonu Başkanlığının, Komisyonun görev süresinin uzatılmasına ilişkin tezkeresi (3/1696)

BAŞKAN – (10/31) esas numaralı, trafik sorunlarıyla ilgili Meclis Araştırması Komisyonu ve (10/38) esas numaralı maden ocaklarıyla İlgili Meclis Araştırması Komisyonu Başkanlıklarının, komisyonların çalışma sürelerinin uzatılmasına ilişkin tezkereleri vardır; okutup, ayrı ayrı oylarınıza sunacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Komisyonumuzun 22.12.1994 tarihinde yapmış olduğu 4 numaralı toplantısında almış olduğu 2 numaralı karar uyarınca; Komisyonumuzun ilgili kurum ve kuruluşlardan istemiş olduğu bilgi ve belgelerin tümüyle Komisyona ulaşması ve değerlendirilmesi; ilgililerle yapılacak hazırlıkları sürdürülen görüşme ve toplantıların gerçekleştirilmesi; böylelikle raporumuza esas teşkil edecek inceleme ve araştırma faaliyetlerinin devamı için, Komisyonumuzun 27.9.1994 tarihinde yapılan üye seçimiyle başlayan üç aylık görev süresinin, 27.12.1994 tarihinden itibaren üç ay daha uzatılmasını saygılarımla arz ederim.

Ali Eser
Samsun
Komisyon Başkanı

BAŞKAN – Oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

5. – (10/38, 43, 44, 46) esas numaralı Meclis Araştırma Komisyonu Başkanlığının, Komisyonun görev süresinin uzatılmasına ilişkin tezkeresi (3/1695)

BAŞKAN – Diğer tezkereyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Maden ocaklarında ve enerji üretim alanlarında meydana gelen can kaybını önlemek, ocakların verimli ve güvenli çalışmalarını sağlamak, olayların nedenleriyle iş güvenliği konularını araştırmak ve alınacak tedbirleri tespit etmek amacıyla kurulan (10/38, 43, 44, 46) esas numaralı Meclis Araştırma Komisyonu çalışmalarını tamamlayamadığından; Komisyonun görev süresinin uzatılması Komisyonumuzca kararlaştırılmıştır.

Alınan karar gereği, Komisyonun görev süresinin 26.12.1994 tarihinden itibaren 3 ay daha uzatılması için gereğini takdirlerinize arz ederim.

Saygılarımla.

Abdurrahman Ünlü
Kırıkkale
Komisyon Başkanı

BAŞKAN- Oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler...Etmeyenler...Kabul edilmiştir.

6. – Bazı milletvekillerine izin verilmesine ilişkin Başkanlık tezkeresi (3/1692)

BAŞKAN- Bazı sayın milletvekillerinin izinli sayılmalarına dair Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının tezkeresi vardır; okutup, ayrı ayrı oylarınıza arz edeceğim:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

Aşağıda adları yazılı sayın milletvekillerinin, hizalarında gösterilen süre ve nedenlerle izinli sayılmaları, Başkanlık Divanının 22.12.1994 tarihli toplantısında uygun görülmüştür.

Genel Kurulun onayına sunulur.

Kamer Genç
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanı V.

"Elazığ Milletvekili Ali Rıza Septioğlu, hastalığı nedeniyle 26.11.1994 tarihinden geçerli olmak üzere 37 gün "

BAŞKAN – Oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler...Etmeyenler...Kabul edilmiştir.

"Konya Milletvekili Mehmet Keçeciler, hastalığı nedeniyle 20.12.1994 tarihinden geçerli olmak üzere 69 gün"

BAŞKAN – Oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler...Etmeyenler...Kabul edilmiştir.

"Manisa Milletvekili Yahya Uslu, mazereti nedeniyle 22.10.1994 tarihinden geçerli olmak üzere 15 gün"

BAŞKAN – Oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler...Etmeyenler...Kabul edilmiştir.

"Muğla Milletvekili Muzaffer İlhan, hastalığı nedeniyle 17.10.1994 tarihinden geçerli olmak üzere 14 gün "

BAŞKAN – Oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler...Etmeyenler...Kabul edilmiştir.

"Sakarya Milletvekili Ersin Taranoğlu, hastalığı nedeniyle 7.11.1994 tarihinden geçerli olmak üzere 20 gün"

BAŞKAN – Oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler...Etmeyenler...Kabul edilmiştir.

"Şanlıurfa Milletvekili Sedat Edip Bucak, hastalığı nedeniyle 24.10.1994 tarihinden geçerli olmak üzere 20 gün ve 15.11.1994 tarihinden geçerli olmak üzere 2 ay"

BAŞKAN – Oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler...Etmeyenler...Kabul edilmiştir.

"Van Milletvekili Nadir Kartal, mazereti nedeniyle 11.11.1994 tarihinden geçerli olmak üzere 24 gün "

BAŞKAN – Oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler...Etmeyenler...Kabul edilmiştir.

7. – Elâzığ Milletvekili Ali Rıza Septioğlu'na ödenek ve yolluğunun verilmesine ilişkin Başkanlık tezkeresi (3/1722)

BAŞKAN – 2 aydan fazla izinli sayılan milletvekillerinin ödeneklerinin verilebilmesine dair TBMM Başkanlığı tezkereleri vardır; okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

Hastalığı nedeniyle bu yasama yılında aralıksız iki aydan fazla izin alan Elazığ Milletvekili Ali Rıza Septioğlu'na, İçtüzüğün 130 uncu maddesi gereğince ödenek ve yolluğunun verilebilmesi, Başkanlık Divanının 22.12.1994 tarihli toplantısında uygun görülmüştür.

Genel Kurulun onayına sunulur.

Kamer Genç
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanı V.

BAŞKAN – Oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler...Kabul etmeyenler...Kabul edilmiştir.

8. – Şanlıurfa Milletvekili Sedat Edip Bucak'a ödenek ve yolluğunun verilmesine ilişkin Başkanlık tezkeresi (3/1693)

BAŞKAN – Diğer tezkereyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

Hastalığı nedeniyle bu yasama yılında aralıksız iki aydan fazla izin alan Şanlıurfa Milletvekili Sedat Edip Bucak'a, İçtüzüğün 130 uncu maddesi gereğince ödenek ve yolluğunun verilebilmesi, Başkanlık Divanının 22.12.1994 tarihli toplantısında uygun görülmüştür.

Genel Kurulun onayına sunulur.

Kamer Genç
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanı V.

BAŞKAN – Oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler...Kabul etmeyenler...Kabul edilmiştir.

SALİH KAPUSUZ (Kayseri) – Sayın Başkan, bir durumu arz etmek istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Kapusuz.

SALİH KAPUSUZ (Kayseri) – Sayın Başkan, 23.12.1994 Cuma günkü 61 inci Birleşimde, Sayın Başkanımız "Çokuluslu Güç'ün görev süresinin uzatılmasına ilişkin görüşmeleri yapmak üzere, 27 Aralık 1994 Salı günü toplanmak üzere..." demiş ve birleşimi kapatmıştı.

Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri olarak birtakım görevleri münasebetiyle yurt içi ve yurt dışı seyahatleri ve çalışmaları olan arkadaşlarımız var. Bu önemli görüşme için, milletvekilleri, bütün programlarını iptal edip, buraya intikal ediyorlar. Türkiye Büyük Millet Meclisi, gündeminde sıralanan konuları, kendi çalışma esaslarına uygun olarak görüşüp, çalışmalarını yürütebilmek için ne zaman toplanacak diye bakıyorsunuz; Danışma Kurulu toplanıyor, hiç bu sıralamaya uyulmadan kararlar alıyor ve uzun müddet gündemde bulunan çok ciddî sualleri, genel görüşme konularını ve araştırmaları maalesef, teessüfle ifade edeyim ki, görüşme fırsatı bulamıyor.

Hatta, elimizdeki bugünkü gündeme bakıyoruz, basılmış olan gündemin bugünkü görüşmelerle ilgili bir kısmının üstü kâğıtla kapatılmış. Ben, şahsen bunu, Türkiye Büyük Millet Meclisinin çalışma disiplinine uygun görmüyorum.

Dolayısıyla, bu konuda mutlaka bilgi verilmesini istiyor, çalışmaların daha sistemli yürütülmesi için Başkanlıktan ilgi ve alaka bekliyoruz.

Arz ediyorum Sayın Başkanım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Kapusuz

Bu konuda yeri geldiğinde Yüce Meclise bilgi arz edecektim, siz bana takaddüm ettiniz. Şimdi, sizin söz almanız üzerine, hem size cevaben hem Yüce Meclisi aydınlatmak bakımından arz ediyorum efendim.

Başkanlık olarak bu aksaklığın biz de farkındayız. Sayın Meclis Başkanı en son birleşimde Meclisi kapatırken, bu gündemin başlayacağı şekliyle kapattı; fakat, dün öğleden sonra Kanunlar Kararlar Daire Başkanlığına ulaşan bir bilgi ile -sanıyorum, bu konuda Yüce Meclisi aydınlatacak olan Hükümetin hazırlıklarının tamamlanmamış olması nedeniyle- çarşamba gününe bırakılması konusunda bir müracaat vaki olduğu bana bildirildi. Bunun üzerine, Meclis Başkanlığı durumdan haberdar oldu ve Kanunlar Kararlar Dairesi Başkanlığı gruplara bu konuda bilgi verdi. Elinize verdiğimiz bu gündemde, yapılan bu hızlı düzeltme nedeniyle yakışıksız görüntü için, şahsen özür diliyorum; ama, konu grupların bilgisi dahilindedir, Başkanlığımızın bilgisi dahilindedir. Bundan böyle bu tür aksaklıklara meydan verilmemesini de, Meclis Başkanlığı, Sayın Hükümetten rica etmiştir; bir kere de, bu vesileyle tekrar hatırlatıyor ve rica ediyoruz.

İlginiz ve dikkatiniz için teşekkür ederim efendim,

SALİH KAPUSUZ (Kayseri) – Biz de teşekkür ediyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, gündemin " Genel Görüşme ve Meclis Araştırması Yapılmasına Dair Öngörüşmeler" kısmına geçiyorum.

V. – GENSORU, GENEL GÖRÜŞME, MECLİS SORUŞTURMASI VE MECLİS ARAŞTIRMASI

A) ÖNGÖRÜŞMELER

1. – RP Grubu adına Grup Başkanvekili ve Sıvas Milletvekili Abdullatif Şener'in, Çeçenistan ve Kuzey Kafkasya Bölgesinde meydana gelen son gelişmeler konusunda genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/56)

2. – Sıvas Milletvekili Muhsin Yazıcıoğlu ve 10 arkadaşının, Çeçenistan ve Kafkasya'da meydana gelen son olaylar konusunda genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/57)

3. – Çorum Milletvekili Muharrem Şemsek ve 11 arkadaşının, Çeçenistan'da meydana gelen son olaylar konusunda genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/59)

BAŞKAN – Genel Kurulun 22.12.1994 tarihli 60 ıncı Birleşiminde alınan karar gereğince, 180 inci sırada yer alan, Refah Partisi Grubu adına Grup Başkanvekili ve Sıvas Milletveli Abdüllatif Şener'in, Çeçenistan ve Kuzey Kafkasya Bölgesinde meydana gelen son gelişmeler konusunda, Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 100 ve 101 inci maddeleri uyarınca bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesinin görüşmesine başlıyoruz.

Hükümet? Burada.

Sayın milletvekilleri...

RECEP KIRIŞ (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan aynı konuda bizim de...

BAŞKAN – Bir dakika efendim, müsaade buyurun; takdimimizi bitirelim.

Sayın milletvekilleri, bu önergeyle, biraz evvel okunmuş bulunan Sıvas Milletvekili Muhsin Yazıcıoğlu ve arkadaşlarının önergesi ile Çorum Milletvekili Muharrem Şemsek ve arkadaşlarının önergesinin konuları da aynıdır. Genel Kurul uygun gördüğü takdirde, bu önergelerin görüşmelerini birlikte yapacağız.

Her üç önergenin görüşmelerinin birlikte yapılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın Kırış, bu konuda müracaatınız vardı galiba. Herhalde müracaatınız yerine geldi.

RECEP KIRIŞ (Kahramanmaraş) – Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Üç önerge birlikte görüşülecektir.

Refah Partisi Grup Başkanvekili Sayın Abdüllatif Şener'in verdiği önergeyi, gerekçesiz olarak tekrar okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Son günlerde Çeçenistan'da önemli gelişmeler yaşanmaktadır. Rusya karadan ve havadan saldırılarını sürdürmektedir. Türkiye, Çeçenistan ve tüm Kuzey Kafkasya'daki gelişmelere ilgisiz kalamaz.

Çeçenistan'ın nüfusu 1 800 000'dir. Bunun yüzde 90'dan fazlası Çeçen'dir ve Müslümandır. Ayrıca Sovyet komünizminin İslamî değerleri yıkamadığı ender bölgelerden birisidir. Çeçenler üç yıl önce bağımsızlıklarını ilan etmişler; ancak, Rusya tarafından tanınmamışlardır. Tüm Kuzey Kafkasya Özerk Cumhuriyetleri Çeçenistan'daki gelişmeleri yakından takip etmekte olup, 5 binin üzerinde gönüllüyü daha şimdiden Grozni'ye göndermişlerdir.

Kuzey Kafkasya'daki tüm gelişmeler Türkiye'yi yakından ilgilendirmektedir. Her şeyden önce bu bölge insanlarıyla Türkiye arasında tarih bağı vardır, din ve kültür bağı vardır, akrabalık bağları vardır. Özellikle geçen yüzyılda meydana gelen Rus saldırıları sonucunda yüzbinlerce ifade edilen Kuzey Kafkasyalı Osmanlı ülkesine göç etmiştir. Bu insanlar Kurtuluş Savaşında hayatlarını ortaya koymuşlardır.

İkinci bir nokta, bu bölge, Türkiye açısından stratejik önemi haizdir. Türkiye'nin Orta Asya Türk Cumhuriyetlerine açılan kapısı burasıdır. Karadeniz kıyısındaki Abhazya'dan başlayıp Dağıstan'la Hazar Denizine ulaşarak Orta Asya'ya uzanmaktadır. Ayrıca, Kuzeydoğumuzda Rusya'ya karşı bir güvenli bölge oluşturmaktadır.

Hal böyle iken, Dışişleri Bakanlığının Çeçenistan'a yönelik Rus saldırıları karşısında olayı "Rusya'nın toprak bütünlüğü" çerçevesinde değerlendirmesi yanlış bir vurgudur, hatadır.

Çeçenistan'da ve tüm kuzey Kafkasya'da 150 yıldır insan hakları ihlalleri yapılmaktadır. Hâlâ hava saldırılarıyla siviller katledilmektedir. Bölge insanlarına yönelik soykırım devam etmektedir. Bu olaylar bölgede uluslararası hukukun çiğnendiğini, Paris Şartına ve AGİK ilkelerine aykırı hareket edildiğini göstermektedir.

Olaylar karşısında Türkiye'ye düşen uluslararası kuruluşları harekete geçirmek, konuyu dünya gündemine taşımaktır.

Tüm bu gelişmeler ışığında Kuzey Kafkasya'ya yönelik Türk dış politikasının yeniden gözden geçirilmesini sağlamak ve alınması gerekli önlemleri tespit etmek amacıyla Anayasa'nın 98, inci İçtüzüğün 100 ve 101 inci maddeleri uyarınca bir genel görüşme açılmasını arz ederiz.

Abdüllatif Şener
RP Grup Başkanvekili

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, İçtüzüğümüze göre, genel görüşme açılıp açılmaması hususunda, sırasıyla, Hükümete, siyasî parti gruplarına ve önergedeki birinci imza sahibine veya onun göstereceği bir diğer konuşmacıya söz verilecektir.

Konuşma süreleri Hükümet ve gruplar için 20'şer dakika, önergedeki imza sahibi için 10 dakikadır.

Önce, Hükümete söz vereceğim.

Önerge üzerinde, Hükümet adına, Dışişleri Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Sayın Murat Karayalçın'a söz veriyorum.

Buyurun efendim.

Konuşma süreniz 20 dakikadır. (SHP ve DYP sıralarından alkışlar)

DIŞİŞLERİ BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MURAT KARAYALÇIN – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; sizleri, şahsen ve Hükümetimiz adına saygıyla selamlıyorum. Son iki hafta içinde dış politika konularında açıklamada bulunmak amacıyla ikinci kez huzurlarınıza geliyorum.

Türkiye gibi, son derece duyarlı bir coğrafyaya sahip olan bir ülkede dış politika konularının yoğun olarak, sık olarak Türkiye Büyük Millet Meclisinde ele alınmasının son derece yararlı sonuçlar getireceği inancındayım. Hükümet olarak, konunun Türkiye Büyük Millet Meclisinde tartışılmasından çok büyük bir mutluluk duymaktayız. Bu vesileyle, bu bağlamda, Hükümetimizin, dış politikamızı ulusal bir mutabakat çerçevesinde yürütmeye verdiği önemi, burada vurgulamak istiyorum.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Türk dış politikasının temel çizgisi yurtta, bölgede, bölgemizde ve dünyada barıştır. Dış politikamızın bölgemizdeki işlevleri, savaşların ve çatışmaların durdurulmasına veya en azından denetim altına alınmasına, yenilerinin çıkmamasına, potansiyel gerginliklerin önlenmesine, genç demokrasilerin güçlenmesine, bölgesel iktisadî ve ticarî işbirliği modellerinin kurulup işletilmesine yardımcı olmaktır.

Kısaca, Türkiye, bölgede barışa ve istikrara hizmet etmek amacıyla çalışmaktadır. Bu çerçevede, önce, Türkiye'ye komşu Kafkas Bölgesine ve bu yöredeki ülkelere yönelik dış politikamız hakkında, genel bir değerlendirme yapmak istiyorum.

Hepimizin, hepinizin yakından bildiği gibi, soğuk savaşı sona erdiren en önemli gelişme eski Sovyetler Birliğinin dağılması olmuştur. Bu geniş coğrafyada meydana gelen köklü değişim sonu-

cunda Güney Kafkasya'da üç bağımsız devlet ortaya çıkmış bulunmaktadır; Gürcistan, Ermenistan ve Azerbaycan. Türkiye, bağımsızlıklarını kazanan öteki ülkelerin yanı sıra, bu üç devleti de, hiçbir ayırım yapmaksızın, 1991 yılında tanımıştır. Türkiye'nin Kafkasya'ya yönelik dış politikasının temelinde, bölge ülkeleriyle iyi ilişkilerin geliştirilmesi; bu ülkelerin kendi aralarındaki ilişkilerin güçlendirilmesi; Kafkasya'da barış ve istikrarın sürekli kılınması; jeopolitik çoğulculuğun korunması ve çatışmaların önlenmesi yatmaktadır. Bu politikamız yurtta, bölgede ve dünyada barış politikamızın bir parçasıdır.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; aslında, bugün önümüze çıkan olaylar, önümüzde duran olaylar, bundan yaklaşık yetmişyedi yıl önce de benzer bir gelişme göstermişti. Bundan yetmişyedi yıl önce, 1917 Ekim Devriminin hemen ardından, Güney Kafkasya'da üç bağımsız devlet ortaya çıkmıştı; Gürcistan, Ermenistan ve Azerbaycan. O zaman dağılan Rus İmparatorluğuydu; Rus İmparatorluğu dağılma sürecine girmişti. Mayıs 1918'de, Güney Kafkas ülkeleri tek tek bağımsızlıklarını aldılar. Gürcistan'da menşevikler, Ermenistan'da taşnaklar ve Azerbaycan'da da Müsavat Partisi, Doktor Mehmet Emin Resulzade'nin başkanlığında kurulmuştu. 1918'in başlarında ortaya çıkan bu gelişme, 1920'lerin ortalarına kadar sürdü. 1920'lerin ortalarında, bağımsızlıklarını almış bu üç ülke, maalesef, çok daha değişik bir konuma girdiler.

Bu gelişmeler sırasında, Güney Kafkasya'da bu üç devletin bağımsızlıklarını ilan ettikleri, elde ettikleri sırada, Rusya'da, bolşevikler, konunun kuramsal yönü üzerinde durmaktaydılar. Bolşeviklerin bu gelişme süreci içinde, iki temel ideolojik kaygıları vardı. Bunlardan bir tanesi, doğuda bolşevizmin nasıl kurulacağı konusuydu. Milliyetçi hükümetlerin, milliyetçilik duygularıyla, düşünceleriyle, bayrağıyla, bağımsızlıklarını ilan etmiş hükümetlerin nasıl yıkılacağı sorusu tartışılmaktaydı. İkinci olarak ve bununla bağlantılı bir biçimde, yine buralarda, eski Rus İmparatorluğu sınırları içinde, toprak bütünlüğünün nasıl korunacağı tartışılmaktaydı.

O sırada -bolşeviklerin, konunun kuramsal yönü üzerinde durdukları sırada- sosyalistler de bağımsızlık temeline dayalı olarak, özgürlük temeline dayalı olarak ve kuşkusuz milliyetçilik temeline dayalı olarak, başka çözümleri ele almışlardı. Bunların arasında, özellikle, daha sonra, Azerbaycan yönetimine gelen Doktor Nerimanov'u ve Mir Sultan Said Galiev'i önemle ve rahmetle anmak istiyorum. Her iki önder de, hem Nerimanov hem de Galiev, daha sonra, Stalin tarafından, Moskova'da öldürtülmüşlerdir.

Marksist kuramda, sosyalizme geçmek için, kapitalizm aşamasının aşılması zorunluluğu vardı; ancak, bu bölgede, Kuzey Kafkasya'da da Güney Kafkasya'da da, kapitalist üretim ilişkilerinin egemen olmaması nedeniyle, bir çözümü gündeme getirmeye çalışmaktaydılar ve o noktada "Asya tipi üretim biçimi" diye adlandırılan bir kuram değiştirilerek, çarpıtılarak, bolşeviklerin yöneticileri tarafından gündeme getirildi, kullanıldı ve şu düşünceler ortaya atıldı: Güney Kafkasya'da, Kafkasya'da kapitalist ilişkiler gelişmemiş olsa bile, bu aşamaya gelmiş olan ülkelerdeki -Rusya kastedilmektedir- proletaryanın öncülüğünde ve silahlı mücadeleyle, silahlı müdahaleyle, bağımsızlıklarını 1918 Mayısında elde etmiş olan devletler denetlenecek ve buradaki bağımsız yönetimlere son verilecekti.

Sayın milletvekilleri, bu arada, rahmetli Şevket Süreyya Aydemir'in, hem "Suyu Arayan Adam" adlı kitabında hem de "Enver Paşa" adlı kitabında, uzun uzadıya anlatılan Şark Milletleri Kurultayından bahsetmek istiyorum.

Şark Milletleri Kurultayı, Bakü'de toplandı. 1920'nin eylülünde toplanan kongrenin, sonuç bildirgesi, Komünist Enternasyonalin, kapitalist egemenliği kaldırıp, bu bölgeleri, doğu halklarını öz-

gürleştirmesi ve doğu halklarının da bu gerekçeyle bolşevik enternasyonale destek vermesiydi. Bu görüş uyarınca da, Kafkaslarda ilk hükümetler silah zoruyla devrildiler ve hemen ardından şûra hükümetleri kuruldu. Aslında, şûra hükümetleri de dört beş yıl bağımsız bir gelişme ortaya koydular. Şûra hükümetlerinin temel kaygıları, Moskova ile eşit ilişkilerin kurulmasıydı; bağımsızlıklarını elde etmişlerdi, sosyalist bir yönetimi gerçekleştireceklerdi; ama, her şeyin ötesinde, Moskova ile eşit ilişkilerin kurulmasını istemekteydiler.

Bu düşünceden hareketle ortaya çıkan devletler, o arada Gürcistan ve Azerbaycan, Türkiye'de büyükelçilik bile açmıştı; ancak, daha sonra, silah zoruyla, darbe yoluyla bu hükümetlerin yönetimleri de devrildi. sosyalist Türk yönetimleri, özellikle Azerbaycan'da tasfiye edildi ve Sovyet İmparatorluğu, Güney Kafkasya'da demirperdesini indirdi. Bir anlamda tarih yeniden yaşanmaktadır. Elçibey'e darbe yapılmakta; Aliyev'e darbe yapılmak istenmekte, çok ciddî darbe girişimleri sergilenmekte; yakın çevre politikaları gündeme getirilmektedir.

Sayın milletvekilleri, Çeçenistan'daki gelişmeleri, bu çerçeve içinde görmenin daha uygun olacağı düşüncesiyle, tarihî gelişmelere –bundan yetmişyedi yıl öncesine- yönelik kısa bir açıklama yapmak zorunluluğunu duydum. Aslında, Çeçenistan'da yaşanan olaylara getirilecek çözüm modelinin, bundan sonra -Allah saklasın- bu bölgede ortaya çıkması olası öteki sorunların önlenmesinde kullanılacağını, değerlendirileceğini, örnek olarak alınacağını hiçbir biçimde gözardı etmememiz gerekmektedir.

Türkiye, Kafkasya'daki yeni bağımsız ülkelerle, yalnızca ortak sınırları paylaşmamaktadır; her üç ülkenin halklarıyla, farklı gelişmelerin ürünü de olsa, tarihsel, kültürel ve geleneksel ilişkilere sahip bulunmaktadır. Türkiye, Gürcistan ile iyi komşuluk, dostluk ve işbirliği ilişkileri içindedir. İki ülke arasındaki diplomatik ilişkiler, 21 Mayıs 1992 tarihli protokol çerçevesinde hızla gelişmiştir. Ticaret, kara, hava ve deniz ulaştırması, taşımacılık, haberleşme, eğitim ve kültür alanlarında imzalanan anlaşmalarla ilişkilerin hukukî temeli oluşturulmuştur. Dost ve komşu Gürcistan'ın, bir an önce, siyasal güçlüklerini aşarak istikrara kavuşması ve iktisadî açıdan düzlüğe çıkması içten dileğimizdir. Gürcistan'ın kendi iç barışını ve istikrarını, insan haklarına saygı temelinde, en kısa zamanda sağlaması önemlidir. Gürcistan'ın kendi sorunlarına, demokratik yöntemlerle ve barışçı yollarla en iyi çözümü bulacağına içtenlikle inanmaktayız. Türkiye, tüm uluslararası forumlarda ve ikili düzeydeki ilişkilerde Gürcistan'a her türlü siyasî desteği sağlamaya devam edecektir. Türkiye, toprak bütünlüğüne saygı, sınırların değişmezliği, iç işlerine karışmama ve iyi komşuluk ilişkileri gibi, uluslararası hukukun temel ilkelerine bağlı kalacağı düşüncesinden hareketle, 16. Aralık 1991 tarihinde, Ermenistan'ı da tanımıştır. Türkiye, Ermenistan ile ilişkilerine ayırımcı bir düşünceyle yaklaşmamıştır. Türkiye, bu ülkeyle geleceğe dönük ve uluslararası hukukun temel ilkelerine dayalı, karşılıklı çıkarları gözeten ilişkiler kurmaya hazır olduğunu açıklamıştır; ancak, Ermenilerin Azerbaycan topraklarını işgali, Türk-Ermeni ilişkilerinin normalleşmesine olanak bırakmamıştır. Komşularının toprak bütünlüğüne, egemenliğine ve sınırlarına saygı göstermediği sürece, Ermenistan'ın bölgede barışa, istikrara ve işbirliğine katkıda bulunması olanaklı görülmemektedir. Ermenistan'ın, gerek Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyince gerekse öteki kuruluşlarca kabul edilen kararların gereğini derhal yerine getirerek, işgal ettiği Azerbaycan topraklarından geri çekilmesini yaşamsal bir koşul olarak görüyoruz.

Azerbaycan ile ilişkilerimize gelince; dostluk ve kardeşlik bağlarıyla bağlı olduğumuz bu ülkeye olanaklarımız ölçüsünde, olanaklarımızı zorlayarak ve hatta olanaklarımızı aşarak destek olmaya daima devam edeceğimizi belirtmek isterim.

Bağımsızlığına ve egemenliğine kavuşarak, uluslararası sahnede yerini alan Azerbaycan, devletini yeniden yapılandırma, çoğulcu demokratik sistemi, serbest iktisadî düzeni yerleştirme çabası içindedir. Kardeş Azerbaycan'ın Ermeni saldırılarıyla karşı karşıya kalması, kuşkusuz, Azeri halkını büyük sıkıntılara sokmuştur. Türkiye'nin, kardeş Azerbaycan halkını, toprak bütünlüğüne yönelik bu saldırılar karşısında ve çoğulcu demokrasiye geçiş sürecindeki çabalarında yalnız bırakması, elbette düşünülemezdi.

Azerbaycan'ın uğradığı saldırıların durdurulmasına çalışılırken, iç güçlüklerini aşmasına da katkıda bulunmaktayız. Türkiye, Azerbaycan'a elinden gelen her türlü yardımı yapmaktadır. Ermeni saldırganlığının yol açtığı sorunun çözümü bakımından önemli olarak nitelendirilebilecek gelişmeler de sağlanmıştır.

6-7 Aralık günlerinde Budapeşte'de yapılan AGİK Doruğunda, Dağlık Karabağ sorununun çözümüne yönelik olarak Rusların, Rusya Federasyonunun girişimleri, istemleri, değerlendirmeleri de göz önünde bulundurularak çok uluslu bir gücün orada yerleşmesini sağlamaya yönelik bir sonuç, Azerbaycan ve Türkiye tarafının ortaklaşa çabalarıyla elde edilmiş bulunmaktadır. Şimdi, bölgeye, çokuluslu bir barış gücünün konuşlandırılması yolundaki siyasî irade ortaya konmuştur ve bunun gereğinin yerine getirilmesi için çalışmalar sürdürülmektedir. Bunu, Hükümetimizin elde etmiş olduğu son derece ciddî ve önemli bir kazanım olarak gördüğümüzü ifade etmek istiyorum.

Hükümetimiz, bölgeye konuşlandırılacak uluslararası gücün personelinin üçte birini; ayrıca bazı lojistik kolaylıkları da sağlamaya hazır olduğunu ilgililere iletmiştir. Dileğimiz, savaş koşullarının sona ermesini takiben -Azerbaycan'ın zengin doğal kaynaklarının da yardımıyla- bu kardeş ülkenin uluslararası sahnede hak ettiği yeri ivedilikle almasıdır.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Güney Kafkasya'ya yönelik politikalarımızı ve bölge ülkeleriyle ilişkilerimizi bu çerçevede sizlere açıkladıktan sonra, şimdi, Çeçenistan'daki son gelişmelere yönelik görüşlerimizi de bilgilerinize sunmak istiyorum.

Bugün, milletvekillerimize, Çeçenistan'daki gelişmelerle ilgili kroki ile Çeçenistan'daki sosyo-ekonomik yapılanmayı açıklamak amacıyla bir not sunuşunda bulunmuştuk. Umarım, sayın milletvekillerimiz, Bakanlığın hazırlamış olduğu bu notu inceleme ve değerlendirme olanağını elde etmişlerdir.

EKREM PAKDEMİRLİ (Manisa) – Bize verilmedi.

ABDULLAH GÜL (Kayseri) – Bize de verilmedi.

DIŞİŞLERİ BAKANI ve BAŞBAKAN YARDIMCISI MURAT KARAYALÇIN (Devamla) – Çeçenistan konusundaki duyarlılığımız, bir yandan akrabalık ilişkilerimizden, tarihsel ve kültürel bağlarımızdan; öte yandan, komşu Kafkasya bölgesinde barış ve istikrarın bizim için taşıdığı önemden ve uluslararası hukuka bağlılığımızdan kaynaklanmaktadır.

ABDULLAH GÜL (Kayseri) – Sayın Karayalçın, bahsettiğiniz krokiler bize dağıtılmadı.

DIŞİŞLERİ BAKANI ve BAŞBAKAN YARDIMCISI MURAT KARAYALÇIN (Devamla) – Milletvekillerine sekreterya aracılığıyla dağıtıldı; eğer burada bir aksaklık olmuşsa... (ANAP sıralarından gürültüler)

RÜŞTÜ KÂZIM YÜCELEN (İçel) – Almadık...

BAŞKAN – Bir dakika efendim... Bir dakika...

RÜŞTÜ KÂZIM YÜCELEN (İçel) – "Dağıtılmadı" demiyorum "almadık" diyorum.

DIŞİŞLERİ BAKANI ve BAŞBAKAN YARDIMCISI MURAT KARAYALÇIN (Devamla) – Anlıyorum efendim, dediğinizi anlıyorum, almadığınızı da anlıyorum...

BAŞKAN – Sayın Bakan mesajınızı aldı efendim.

DIŞİŞLERİ BAKANI ve BAŞBAKAN YARDIMCISI MURAT KARAYALÇIN (Devamla) – Ama, böyle bir sunuşta bulunulduğunu da ben size arz ediyorum.

GÜLER İLERİ (Tokat) – Posta kutularına bakmadıkları için bilmiyorlardır.

DIŞİŞLERİ BAKANI ve BAŞBAKAN YARDIMCISI MURAT KARAYALÇIN (Devamla) – Bazı milletvekillerimizin, kendilerine dağıtılan bu notları posta kutularından aldıkları böylelikle ortaya çıkmış bulunmaktadır.

Eski Sovyetler Birliğinin dağılmasından sonra kurulan Rusya Federasyonu içinde özerk bir cumhuriyet olarak kalan Çeçenistan'da meydana gelen olayları, gerçekten, toplum olarak, siyasî partiler olarak, Hükümet olarak büyük bir üzüntüyle karşılamaktayız. Türkiye, gerek Rusya tarafından Çeçenistan'a karşı başlatılan harekât öncesinde gerek harekâtın başlatılması üzerine, kaygılarını ve tepkilerini dile getiren, soruna, bir an önce, barışçı yollarla çözüm bulunmasını isteyen, olayları izleyen ilk ülke olmuştur.

Sayın Başkan, bu bağlamda "Türkiye, Çeçenistan'daki gelişmelere bigâne kalamaz" şeklinde önergede yer alan ifadeyi uygun bulmadığımızı belirtmek isterim. "Bigâne" sözcüğünün öz Türkçesi "ilgisiz, yabancı, aldırışsız" anlamındadır. Biraz sonra yapacağım açıklamalarda da görüleceği gibi, olaylar çıkmadan önce, Türkiye, bu konudaki duyarlılığını çok büyük bir açıklıkla ortaya koymuş bulunmaktadır.

Kamuoyumuz bölgedeki çatışmalardan büyük bir kaygı duymaktadır. Hükümetimiz, kamuoyunun, halkımızın bu konudaki kaygılarına tercüman olmaktadır. Türkiye için her şeyden önemli olan, Kafkasya'da ve dünyanın neresinde olursa olsun, meşruiyyet ilkelerine, uluslararası hukuka, uluslararası yükümlülüklere saygı gösterilmesidir.

Bu bakımdan, Türkiye, daha olayların başında, Kafkasya'nın, fiilen ve potansiyel olarak, ihtilaflarla, etnik çatışmalarla iç içe yaşayan bir bölge olduğunu, Kafkasya'da, büyük ıstıraplara, can ve mal kaybına yol açan, yüzbinlerce insanı mülteci durumuna, sığınmacı durumuna sokan, hâlâ çözümlenemeyen anlaşmazlık ve çatışmalar mevcutken, varken, buna, Çeçenistan'la ilgili bir yenisinin eklenmesinden üzüntü duyduğunu ortaya koymuştur; soruna, uluslararası hukuka uygun, barışçı, insan hak ve özgürlüklerine dayalı bir çözüm bulunması gerektiğini vurgulamıştır.

Rus birliklerinin Çeçenistan'a girmeleri ve Grozni'ye doğru ilerlemeleri üzerine, Kafkasya'yı sarsan silahlı ihtilaflara bir yenisinin eklenmesinden, uyuşmazlığın kanlı bir silahlı çatışmaya dönüşmesinden duyduğumuz kaygı da bir kez daha ifade edilmiştir.

Sayın Başbakan 17 Aralıkta Rusya Federasyonu Başbakanı Sayın Çernomirdin'e bir mesaj göndererek, Çeçenistan'da tırmanan gerginliğin askerî müdahale aşamasına ulaşmış olmasının, endişelerimizi daha da artırdığını belirtmiştir. Sivil halkta kayıpların artmasının ve kan dökülmesinin bir an önce engellenmesi gerektiğini bildirmiştir. Soruna müzakereler yoluyla çözüm bulunmasına yönelik çabalardan vazgeçilmemesini ve şiddet yolundan kaçınılmasını, özellikle altını çizerek, vurgulayarak, ifade etmiştir.

Sayın Cumhurbaşkanımız da, Çeçenistan Lideri Sayın Dudayev'den, 17 Aralık 1994 tarihinde bir mesaj almış bulunmaktadır. Sayın Dudayev bu mesajında, mevcut durumun tehlikelerine işaret ederek, bu ihtilafa barışçı çözüm bulunmasını arzuladıklarını bildirmiş; çatışmaların durdurulması

için Türkiye'nin yardımcı olmasını talep etmiştir. Sayın Cumhurbaşkanımız -Kafkasya bölgesine yönelik tutumumuz doğrultusunda- Rusya Federasyonu Cumhurbaşkanı Yeltsin'e bir mesaj göndererek, Sayın Dudayev'in başvurusu hakkında bilgi vermişler ve çözüme barışçı yöntemlerle ulaşılması için bölgede öncelikle ateşkesin sağlanması gerektiğini vurgulamışlardır.

Son kez, 23 Aralıkta, Hükümet olarak bir açıklama yaparak, Çeçenistan'daki çatışmaların tırmanmaya devam etmesinden duyduğumuz endişeyi yeniden belirttik. Grozni Kenti üzerinde yoğunlaşan kara ve hava saldırıları sonucunda masum insanların can kaybının kaçınılmaz olacağını, şiddet yoluyla varılacak bir sonucun kalıcı olabileceğine ve yarar sağlayabileceğine inanmadığımızı ifade ettik. Ağır kış şartlarında Grozni'de sıkışan ve bombardımana maruz kalan, canlarını kurtarmak için yollara dökülen insanların korunmalarını istedik. Ayrıca, sivil halka her türlü acil, insanî yardımın gönderilmesine...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Devam edin Sayın Bakan.

DIŞİŞLERİ BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MURAT KARAYALÇIN (Devamla) – ...hazır olduğumuzu da açıkladık.

Dün, Ankara'da, Rusya Federasyonu Büyükelçisi, Bakanlığa davet edildi. Çeçenistan'a ve çevre bölgelerdeki Çeçen sığınmacılara insanî yardım göndermek istediğimiz bildirildi ve bunun ulaştırılmasında yardımcı olunması istenildi. Bu hususta, bize kolaylık gösterilmesini talep ettik. Bu isteğimizin, bu talebimizin, ivedilikle ve olumlu bir biçimde karşılanacağına inanmaktayız. Sayın Cumhurbaşkanımızın ve Sayın Başbakanımızın gönderdikleri mesajlara da yakında Rus tepkisinin alınacağı, gönderileceği, bizlere ifade edilmiş bulunmaktadır.

Sayın milletvekilleri, Rusya'nın bölgeyi abluka altına alması, Azerbaycan ve Gürcistan'la sınırlarını kapatması, bu ülkelerin zaten içinde bulundukları iktisadî koşulları, sıkıntıları daha da artırmış bulunmaktadır.

Türkiye, Kafkasya'da yeni bir yara açılmaması, insanların savaş yerine barış, güvenlik ve istikrarı seçmeleri için elinden geleni yapmaya devam edecektir.

Bu bağlamda, ilginç bir noktaya da değinmek istiyorum. Rusya'nın Çeçenistan'a askerî müdahalesi, Rusya'da çeşitli tepkilere yol açmıştır. Jirinovski'nin başında bulunduğu parti dışında hemen tüm Rus siyasî kesimleri, uyuşmazlığın barışçı çözümü için siyasî yolların yeterince kullanılmadığı görüşünü taşıdıklarını, hem Rus kamuoyuna hem de dünya kamuoyuna açıklamışlardır. Rus kamuoyunda genel bir kaygı gözlenmektedir. Moskova'da Çeçenistan olaylarını protesto eden gösteriler yapılmaktadır. Rusya Parlamentosu İnsan Hakları Komisyonu Başkanı, Grozni'den Birleşmiş Milletlere gönderdiği mesajda, Rusya'nın insan haklarını çiğnemesinden yakınmıştır. Rus askerî ve sivil yönetici çevrelerinden kimileri müdahaleye karşı çıkmışlardır; hatta, istifa eden Rus askerlerinin varlığı da bilinmektedir. Bu konuda uluslararası basın ajanslarından bilgiler alınmaktadır.

Barışçı çözüm çağrılarına karşın, istediğimiz gelişme çizgisi henüz sağlanabilmiş değildir. Bağımsız Devletler Topluluğu ülkelerinden Ukrayna ve Kazakistan da bu konudaki çağrılara katılmıştır. Öte yandan, Ürdün ve Pakistan'ın da aynı doğrultuda girişimde bulunduklarını, İslam Konferansı Genel Sekreterinin bu doğrultuda girişimde bulunduğunu, İslam Konferansı Genel Sekreteriyle ilişkiye geçildiğini ve öteki Müslüman ülkelerin yöneticileriyle temas kurulduğunu, bilgilerinize sunmak isterim.

Başlangıçta, büyük ölçüde sessiz kalmış olan Batı ülkeleri, şimdi bu tutumlarını terk ederek, soruna, uluslararası insanî boyut ve insan hakları hukuku açısından bakmaya başlamışlardır. Bütün

bu endişelerin ve tepkilerin, özellikle, Rusya'nın içinde ortaya konulanların, Rusya Federasyonu'nu barışçı çözüm yöntemlerine yönlendireceğine inanmak istiyoruz.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Çeçenistan'daki olaylar hızla gelişmekte, Rusya Federasyonu Güvenlik Konseyi, dünkü toplantısında sorunu ele almış bulunmaktadır. Askerî harekâtın sona ereceği, Rus askerlerinin geri plana çekileceği, yerlerine, İçişleri Bakanlığına bağlı güvenlik güçlerinin gönderileceği yolunda bilgiler alınmaktadır. Ayrıca, Sayın Dudayev'in ve Grozni'nin dışında yeni bir Çeçen Hükümetinin kurulduğu ileri sürülmektedir, iddia edilmektedir. Sayın Yeltsin, bugün halka hitaben yapmış olduğu konuşmasında konuyu ele almıştır. İlk gelen bilgilere göre - birkaç saat önce bize ulaşan bilgilere göre- Dudayev'in dışında, Grozni'nin dışında, yeni bir hükümet yapılanmasına doğru gidileceği görülmektedir. Bunun, hiçbir biçimde, sorunun barışçı yollarla çözümüne katkıda bulunacağına inanmadığımızı ifade etmek istiyorum.

Sayın milletvekilleri, bu vesileyle şu hususu da vurgulamakta yarar görüyorum: Kafkasya'da olan bitenlerin, Kafkasya halklarıyla bağlarımız nedeniyle, Türkiye'ye yansımaları kaçınılmazdır; ancak, bu yansımaların belirli ölçüler içinde tutulabilmesinde, demokratik tepki ölçüleri dışına taşırılmamasında ve her şeyden önce uzun vadeli ulusal çıkarlarımızın göz önünde tutulmasında büyük yarar vardır; çok boyutlu dış politikamızın duyarlı dengeleri bunu gerektirmektedir. Üzüntü ve endişelerimizi, kararlı ve ısrarlı; ancak, uluslararası kurallara ve ulusal çıkarlarımıza uygun biçimde dile getirmeyi tercih etmeliyiz.

Buradan, gerek Grozni'de gerekse Çeçenistan'ın öteki kentlerinde yaşanan olayları ısrarlı ve kararlı bir biçimde izleyeceğimizi; son olarak, yardım konusunda iletmiş olduğumuz talebimizin yerine getirilmesiyle birlikte, hem beşerî açıdan gıda malzemeleri yönüyle hem de ilaç yönüyle, gerekli her türlü yardım sistemini işleteceğimizi tekrar ifade ediyorum ve hepinize saygılar sunuyorum. (SHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bakan.

Şimdi, siyasî parti gruplarına söz vereceğim. Şu ana kadar, Divana yapılan tek müracaat var.

Anavatan Partisi Grubu adına, Sayın Kâmran İnan; buyurun efendim. (ANAP sıralarından alkışlar)

ANAP GRUBU ADINA KÂMRAN İNAN (Bitlis) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu ayın 18'inde yapılan Dışişleri Bakanlığı bütçesi görüşmeleri sırasında, Rusya Federasyonu dış politikasının, bir yıldan beri, eski Sovyetler Birliği'ni andırır şekilde, tecavüzkâr bir mahiyet kazandığını arz ve ifade etmiştik. Çeçenistan olayı, bunun çok acı bir örneğini teşkil etmektedir. Gerçekten, Rus orduları, bu ayın 11'inden itibaren Çeçenistan'da savaş vermektedirler. Gayet gariptir; Rus Savunma Bakanı Pavel Graçev'in "Çeçenistan işini iki saatte bitirebiliriz" diye beyanı bulunmasına rağmen, ayın 11'inde başlayan harekât -bugün ayın 27'si- tam iki haftadan beri, hâlâ, havadan yapılan insafsızca bombardıman dışında, karadaki durumları, aşağı yukarı yerinde saymaktadır. Hem de, bir milyonu biraz aşkın nüfusa sahip bulunan bu memlekete Rusya, 40 bin asker, 200 tank, uçak ve helikopterlerle tecavüz etmektedir. Gayet garip bir manzara bulunmaktadır.Rusya'nın bu tutumunun izahına bakmak gerektiğinde de, şunlar ortaya çıkıyor:

Birincisi, hatırlanacağı üzere, bundan üç sene önce, Rusya veyahut Sovyetler Birliğinin dağılması oldu; 15 cumhuriyet -dış çemberi oluşturanlar- ayrıldı. Bu defa, Çeçenistan'ın -ikinci çemberin birinci halkasını oluşturuyor- mevcut, 89 otonom bölgeden oluşan Rusya Federasyonunun, yeniden bir dağılmasının başlangıcı olabilir hadisesi ortadadır.

Üzerinde hassasiyetle durdukları ikinci nokta, petrol meselesidir. Orta Asya'dan gelen tabiî gaz ve petrol borularıyla -Kafkasya'daki, bilhassa Azerbaycan petrol boru hatlarının kesişme noktası Grozni olmaktadır- Rusya'nın bu alandaki hassasiyeti ve son olarak Azerbaycan ile bir Rus şirketinin de dahil bulunduğu bir konsorsiyumun yaptığı anlaşmaya dahi, Yeltsin'in bizzat gösterdiği tepki ve " bu 'pipe-line'nın Türkiye'den geçirilmesi mümkün değildir" şeklindeki ifadeleriyle, bu meseleye verdikleri önem ortaya çıkıyor. Hatta, o derece ki, bir Rus general Hükümete teklifte bulunuyor; "Acaba, bizim petrol politikasını yeniden gözden geçirmemiz zamanı gelmedi mi?" diyor.

Bir üçüncü yönü ise -Rusya'nın bu davranışının izahı- o da, Moskova'daki kuvvet dengeleri ve iktidar kavgası. Grozni yakınına gelen 18 yaşındaki bir Rus askerine yabancı bir gazeteci, "Buraya niye geldiniz, ne savaşı veriyorsunuz" diye soruyor. Rus askeri, "Moskova'daki iktidar savaşını, burada bana yaptırıyorlar" diyor ve doğrudur. Bugün, Moskova'daki hadise, aslında kimin idarede olduğu sualini akla getirmektedir. İkincisi de, geçen sene, eylülün 20'sinde başlayıp, nihayet 4 ekimde, idareye karşı, o zamanın Meclis Başkanı Hasbulatov ile Sayın Yeltsin'in yardımcısı olan General Rutskoy'un birlikte yürüttüğü harekâta karşı, -Yeltsin'in, orduyu ikna ederek- "Beyaz Saray" denilen Parlamentoyu bombalaması hadisesinden bu yana, Sayın Yeltsin, şahinlerin, yani ordunun ve Savunma Bakanının, bir bakıma rehini durumuna, rehinesi durumuna gelmiş bulunmaktadır ve bugün de olan hadise budur. Sayın Yeltsin, liberallerden uzaklaşmakta, demokratik reformlardan uzaklaşmakta ve sertçi askerlerin politikasına alet olmaktadır. Bunu açıkca Rus basını da ortaya koymaktadır.

Tabiî burada önemli bir başka hadise var; o da, bu gelişmelere karşı, batının tümüyle hareketsiz, sessiz, hatta Amerika Birleşik Devletlerinin başlangıçta bunu desteklediği şeklinde yaptığı talihsiz bir beyan. Bu başka bir meseleyi teyit etmektedir -ki ayın 18 inde burada yapılan görüşmelerde de bunu izah etmeye çalışmıştım- o da, her ne kadar yeni bir dünya düzeni ortaya konulmamışsa da, yeni dünya nüfuz alanlarının hatları ortaya çıkmaktadır. Bu da, açıkça, Avrupa Kıtasının, Orta ve Doğu Avrupa dahil olmak üzere, kendi içinde ve Batı nüfuz bölgesi haline getirilmekte bulunduğu, buna mukabil Kafkasya, Orta Asya, İslam dünyasının da, Rusya'nın nüfuz bölgesi olarak zımnen kabul edildiği neticesi çıkmaktadır. Bu netice dolayısıyladır ki, dünyanın her tarafında hâlâ Bosna-Hersek'teki faciaya rağmen, insan hakları savunuculuğu ve satıcılığını yapan ve bunu bir baskı aracı olarak kullanan Batılı memleketler, bir avuç Çeçen'e karşı Rusların giriştiği bu ağır tecavüzleri, geceleri havadan bombardıman yapılmasını -ki, bir ifadeye göre 1 000'e yakın insan ölmüştür- buna karşı hareketsiz ve sessiz kalmasının izahı ancak burada aranılmak ve görülmek gerekir diye düşünüyorum.

Burada, tabiî, bugünkü Rusya Federasyonunun, Sovyetler Birliği politikasına dönüşü de görülmektedir. Yani kızıl politika, Kızılordu sözleri, üzülerek söyleyeyim, belki artık bu komünizm ifadesinden ziyade, belki de bu devletin veyahut da milletin hiç olmazsa bir kısmının kanı sevmesi hadisesiyle ifade edilen bir şey olsa gerek. Çünkü, daima, kan dökülmesi, genişleme ve işgal hadisesi...

Stalin'in ki, vaktiyle kendi memleketinde "temizleme operasyonu" ismi altında, 20 milyon insanı öldürdüğü tarihçe bilinen Stalin'in, yine, tarihe geçmiş talihsiz bir beyanı var: "1 insanı öldürmek bir cinayettir; 1 milyon insanı öldürdüğünüzde bir istatistiktir" diyor ve o istatistiği 20 milyona çıkarmıştır. Bugün, yapılan da aşağı yukarı aynı istatistiğin devamı hadisesidir; Çeçenistan'da yapılan, bu hadisenin, bu uygulamanın devamıdır. Bunu, şimdi yapmıyorlar, 1944'te de, savaşın hemen bitmesine yakın bir dönemde İnguşları ve Çeçenleri, o zamanki Sovyetler Birliğinin içine doğru büyük sayılar halinde sürgün etti.

Bunun, bazı tarihçilerce izahı şu: Biliyorsunuz, savaştan hemen sonra Stalin'in bize verdiği bir muhtıra var, nota var: Kars ve Ardahan'ı talep etmesi ve Boğazların kontrol hakkını istemesi. İfade edildiğine göre, Türkiye'yle muhtemel bir savaş halinde, Rus veya o zamanki Sovyet orduları arka cephesini, teminat altına, güvenlik altına almak için bu sürgün yapılmıştır; çünkü, tarihte, başta 93 Harbi olmak üzere, Sovyetler Birliği veya Çarlık Rusyasının, Osmanlı İmparatorluğuna, Türkiye'ye tecavüzlerinde, Kafkas Bölgesindeki Müslüman Türkler ve Çeçenler dahil, arkadan vurmuştur Rus ordularını. Böyle bir ihtimali bertaraf etmek için, geniş çaplı sürgünlere birçok yerlerde başvurmuşlardır ki, aynı hadise, Ahıska Türkleri için de bahis konusudur.

Şimdi, garip bir durum var ortada. Bugün, Grozni'de 400 bin insan -yani, bugün dediğim normal olarak- yaşamaktaydı. Bu gelişmeler neticesi, Çeçenlerin eli silah tutanlarının hepsi kendi topraklarını korumak için cephede, diğerleri, akrabalarının, yakınlarının dağlardaki yerlerine gitmiş. Halen, Grozni'de bombalanan insanlar, vaktiyle Sovyetler Birliğinin Çeçenistan'a yerleştirdiği Rusların, yaşlı ve kimsesi, koruması bulunmayan kimseleridir. Kendi insanının başına bomba yağdırmayı da marifet bilen bir Moskova idaresi...

Buradan, şunu çıkarmak gerekiyor: Türkiye bakımından, bu gelişmeler çok önemlidir. Kafkasya, bizim tarih boyunca ve şimdi de, güvenliğimiz bakımından en hassas bir noktayı oluşturuyor. Sovyetler Birliği ve bugünkü Rusya, güvenliği bakımından, kendi güney cephesi itibariyle buna ne kadar önem veriyorsa, aynı şekilde, hatta daha büyük ölçüde önem vermek bizim de hakkımızdır; çünkü, bizim, hiçbir zaman, bir tecavüz duygumuz, düşüncemiz ve planımız da olmadı; bunun da açıklıkla altını çizmek lazımdır.

Bu itibarla, Rusya Federasyonunun bu hadiseyle, kıvılcımı büyüterek, Kafkasya'da ve aynı zamanda, belki Balkanlarda devam etmekte bulunan silahlı ihtilafı da daha büyüterek, Türkiye'nin iki köşesinde yangınlar çıkarma işaretleri görülüyor ve Kafkasya'da bir genel savaş ve o genel savaş neticesi bugün hâlâ tatmin olmadığı Azerbaycan'a, Gürcistan'a istediği şekli vermesi ve Ermenistan'la kurduğu özel ilişkiler, son yaptığı savunma işbirliği antlaşmasını da daha geliştirerek yerleşmesi ve bu suretle, bizimle olan -21 Aralık 1991 tarihinden itibaren kesilmiş- kara sınırlarına geri dönmek ve Türkiye ve İran'la tekrar sınır kurması hadisesi ve bunu yürütürken çok düşündürücüdür NATO'nun buna sessiz kalması, hareketsiz kalması; Amerika Birleşik Devletleri kongresi cumhuriyetçi kanadının baskılarıyla ancak "kan dökülmesinin düşündürücü olduğu" şeklinde beyanlara gitmesi. Çünkü, halen bir Amerikan senatörü bölgede bulunuyor ve bir Amerikalı gazeteci de harekât sırasında öldürüldü. Amerikan cumhuriyetçi senatörü, açıkça, Çeçenlere "biraz daha dayanın, yeni kongre açıldıktan sonra, idarenin bu tutumu değişecek ve size her türlü yardımı yapacağız" şeklinde de beyan ve ifadeleri olmaktadır; ama, her halükârda, Sayın Hükümetin hiç vakit geçirmeden bir NATO üyesi bulunan ve NATO Antlaşması gereğince kendi sınırlarının güvenliği teminat altında olması farazî olarak kabul edilen bir teşkilatın, bu gelişmelere seyirci kalmaması gerekir ve Türkiye'nin bunu harekete geçirmesi lazım ve kaldı ki, Rusya Federasyonu, sözümona barış için işbirliği kuruluşuna dahil olmuştur, 22 Haziranda, bunu imzalamıştır; bunun, kaideleri vardır ve nihayet, aynı Rusya Federasyonu, işte o meşhur, AGİK dediğimiz ve 1990 ilkbaharında da Paris'te, çok şaşaalı bir şekilde şartı imzalanan ve silah kullanılmasını yasaklayan; bir nevi, milletler, devletlerarası bir ahlak kodunu oluşturan Paris Şartının da bir üyesidir. Bütün bu kuruluşları, Sayın Hükümetin harekete geçirmesi lazım. "Mesaj gönderdik" diye beyanları var, bunu takdirle karşılıyoruz; ama, mesaj çok yerden gidiyor."Takip ediyoruz" deniliyor; o da güzel bir şey. Biz de, hepimiz, takip ediyoruz; ama, bununla bir netice alınamaz.

Yine, bu hadiselere bakarak, Sayın Hükümetin daha önce aldığı bir karar var: Rusya Federasyonunun, Avrupa Konseyine tam üyeliğini destekleme... İnsaf buyurun... Avrupa Konseyinin bütün özelliği ne: Demokratik hürriyetler ve insan hakları. Böyle bir tutum içinde bulunan ve üstelik de bu tutumun bir nevi kurbanlarının da, genellikle Müslüman ve bizimle tarihî ve kültürel bağları bulunan insanlardan oluşan bir memleketin, Avrupa Konseyi tam üyeliğini desteklemek bize yakışır mı ve bize düşer mi ve Rusya'nın, aslında böyle bir ehliyeti var mıdır? (ANAP ve RP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, ortada, aslında, bu Çeçenistan olayı dolayısıyla, çok düşündürücü, hatta -belki, tabir sert olmakla beraber- gelecek bakımından vahim bazı tablolar ortaya çıkıyor. Bunu, Sayın Hükümetin, Türkiye Büyük Millet Meclisiyle birlikte ve devletin diğer anayasal kuruluşlarıyla süratle değerlendirmesi ve devletin geleceği ve güvenliği bakımından, yeni oluşmakta olan dengeler bakımından, istikbalimizin teminat altına alınmasının tedbirlerini alması lazımdır.

Ortada bir vakıa var ve aslında bu vakıa dolayısıyladır ki, Hükümet kanadında sıkıntılar yaşanıyor. Batı dünyası -Amerika Birleşik Devletleri de dahil olmak üzere- soğuk savaşın son bulmasıyla Türkiye'yi terk etmiştir. İstediğimiz kadar yakınalım; yaptığımız fedakârlıklar, yaptığımız katkılar ve taşıdığımız yük... Bütün bunlar bir gerçektir. Gösterilen sadakatsizlik, vefasızlık ne derseniz deyin; ama, ortada milletlerarası ilişkilerin değişmez bir kanunu vardır; bu, karşılıklı millî menfaattır; menfaatının bittiği yerde sizi bırakmasıdır. Bunları söylerken, yarın burada yapılacak bir müzakereyi de düşünerek söylediğimi de ifade etmek istiyorum.

Binaenaleyh, olaya yeni açılardan bakmak lazımdır. Resmen, bu ortadadır; hatta, daha acısını bizzat Sayın Bakan yaşadılar: Ayın 19'unda Brüksel'de Sayın Bakanımızın önüne çıkarılan Gümrük Birliğiyle sözde ilgili vesika, aslında, Türkiye'ye verilen bir ültimatomdur; teknik bir vesika değildir.

Birinci maddesi: Kıbrıs'ın halli; yani orada Rumları memnun edin; dolayısıyla Yunanlıları memnun edin.

İkincisi: Yunanistan'ı tatmin edin, memnun edin ; yani Ege'yi de verin Kıbrıs'a ilaveten.

Üçüncüsü: Bu devletin hükümranlığını ve devlet yapısını inkâr eden bir talep. Yani, benim yargım, benim organlarım bağımsız değil... Siz kendiniz istediğinizi içeri attınız, emir verin çıkarın gibi bir talep...

Böyle bir talep üzerine kurulu bir belge ve bunun üzerine kurulu bir randevu kabul edilir mi Sayın Hükümet, Sayın Bakanım?..(ANAP, RP, DSP ve MHP sıralarından alkışlar)

6 Marta gitmek... Benzeri bir durumu değişik çapta 1988'de yaşadık. O zamanın dönem başkanı Sayın Genscher -ki, şimdi de tesadüfen Almanlar; Geenscher'in yerine Kinkel- benzeri -biraz farklı da olsa; bildiğim kadarıyla üçüncü maddesi sadece eksikti- bir vesika çıkarttı. O zamanın sayın dışişleri bakanları bu vesikayı -Bakanı ve beraberinde Avrupa işlerinden görevli bulunan Devlet Bakanımız Sayın Bozer- görüşmeyi kabul etmediler; toplantıyı terkettiler.

Biz esasen yirmi yirmibir yıldır gümrük birliğini fiilen yaşıyoruz ve gelecek sene sonunda da fiilen olacak. Bunu şeklen tanımış; veya tanımamış, bu bir şey değiştirmez, ama benim karşıma dikte eder bir eda ile bunların çıkması...

Bosna-Hersek'te Sırplara söz geçiremeyenler, Rusya'nın bütün yaptıklarına mukabil, kendisine milyarlarca dolar aktaran ve 4 Ekimde kendi Parlamentosunu bombalamış olan Sayın Yeltsin'i Washington'un kollarını açarak kabul etmesi, dünyanın yedi büyük ekonomik gücünün son Napo-

li toplantısına kendilerini davet edip, tam üyeliğe almaları ...Peki, o zaman nerede demokrasi, hürriyetler , insan hakları standartları... Ona karşı seyirci kalanlar, bugün ne yapıyor... Yani, Bulgaristan da, Romanya da Essen Zirvesine davet edilen diğer altı memleketten. Bu ikisindeki demokratik hürriyetler ve insan hakları Türkiye'den çok mu ileri... Bütün bunları söylemekten niye çekiniyoruz; bunu öğrenmek istiyorum. Niye çekiniyoruz... Bu komplekslerden kurtulmak lazım. Bu, bir Batı düşmanlığı değildir; bu sadece, bir Türk menfaatlarının dostluğudur.

Bizim hareket noktamız hep yanlış oluyor; bunu üzülerek söyleyeyim, hep, karşımızdaki ne düşünür, onun hareketi ne olur, tepkisi ne olur... Hayır efendim, benim millî menfaatlarımın emrettiği hususlar nelerdir...

Amerika Birleşik Devletleri demiyor mu ki, Bosna-Hersek'te benim millî menfaatım yok, gitmem. Bu kendisince belki doğru bir hesap; ben bunu hiçbir konuda yapmıyorum. Benim bütün hareketim, Amerika nasıl düşünür, nasıl eder, Batı dünyası ne eder; vay, Batı dan koptuk, kopacağız, diye bir vaveyla koparmak... Hayır efendim, benim millî menfaatlarım, orta ve uzun vadede neler gerektiriyorsa bunun icabı yapılır; Türk hükümetlerince yapılır, Türk Parlamentosu ve milletince yapılır. (ANAP, RP, MHP ve DSP sıralarından alkışlar) Ondan sonra... Ondan sonrasını düşünmek ona düşer.

Şimdi, bakınız, ayın 18'inde burada yaptığımız konuşmanın son cümlesi şuydu: O hazırlanan belgeyi de hatırlatarak; "Hayır demek gerektiği yerde, hayır demelidir, demek lazımdır ve demekle de büyürüz" dedik. Hayır demedik; hayır deseydik, onlar düşünürdü.

Avrupa, her şeye rağmen, bakınız, bizden vazgeçemez, geçmiyor. Yalnız, Avrupa'da, Batı dünyasında yerleşmiş bir yanlış düşünce var; Türkiye'nin pamuk ipliğiyle dahi bağlanmayı kabulleneceği, önüne ne konulsa kabul eden bir memleket olduğu... Pamuk ipliğini koparmak lazımdır; geçmişte de kopardık.

1945 yılında, Stalin bizim önümüze, bugünkü benzerlerinin davranışlarının daha ötesinde, Kars ve Ardahan'ı talep eetmesi ve Boğazların kontrol hakkını istediği zaman, Avrupa Birliği yoktu, NATO yoktu, Türkiye'nin o günkü şartları malum; ama, zamanın Türk Hükümeti ve devlet adamları "biz tek başımıza da boyun eğmeyiz" dediler ve eğmediler... Eğmediler... (ANAP sıralarından alkışlar)

Şimdi, gelmişiz oradan bugünkü büyük bir devlet... Hakikaten, yalnız büyüklüğünü; galiba, içerisinde olduğumuz için, ormanın içindeyken büyüklüğünü göremiyoruz. Bazen, ormanın içindekiler çıksın da, bu ormanın ne kadar muhteşem ve büyük olduğunu görsün; dışarıdakiler gördükleri içindir ki, böyle davranıyor. Rusya'nın bugünkü asabiyeti, Karadeniz Ekonomik İşbirliğini donma noktasına getirmesi... Niye getirdi; çünkü, burada, ekonomik üstünlük ve hâkimiyet Türklere geçer ve Türkler, çok tehlikeli bir noktaya varırlar düşüncesi ve hesabıyla... Bunun da ispatı ortada: Bugün, Türk müteahhitlerinin Rusya'da 4,5 milyar dolarlık projeleri var ve muvaffakıyetle, başarıyla da götürüyorlar. Bu, bunları düşünüyor, ben bunlara sahibim ve ben bunların sahibi olma şuurunu taşımıyor ve ifade etmiyorum, hareketlerimle bunu hâkim kılmıyorum... Bunu tümüyle değiştirmek lazım. Geçen sefer de arz ettim; ciddî, derin bir zihniyet değişikliğine ihtiyacımız vardır ve gayet açıkça arz edeyim: Eğer, Sayın Kinkel'ın hazırladığı ve 19 Aralıkta ortaya konulan vesika, 6 Martta da önümüze çıkarılacaksa, Sayın Hükümetin bunu reddetmesi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Devam edin efendim.

KÂMRAN İNAN (Devamla) – ...Sayın Dışişleri Bakanımızın "toplantıya gelmeyeceğim" cevabını vermesi lazım; ondan sonrasını onlar düşünsünler...

Bakınız, burada, size bir hususu, bir hatırayı dile getireyim: Biz, 1984 yılının 30 Ocağında, seçimlerden sonra, ilk defa Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisine geri döndük. Bir kıyamet, bir fırtına ve zannettiler ki, bu kıyamet içerisinde her istediklerini yaptıracaklar. Bizim yetki belgelerimizin görüşülmesi ve oylanması bahis konusuydu. Uzun müzakereler oldu -burada, o günlerde beraber bulunduğumuz sayın arkadaşlarımız çok- ama, son gün şu konuşmayı yapma şerefi bana nail oldu; dedim ki: Demokrasiyi seçmek Türk Milletinin tercihidir; bu istikamette yürümek, bizim seçimimizdir. Bunu yaparken, demokratik milletler ailesi olarak sizlerle beraber yürümek tercihini de yaptık; ama, yalnız yürümekten korkmayız. Beraber yürümemizi istiyorsanız yürürüz, kararınız aksine olursa, yalnız yürümekten de hiçbir zaman korkmadık ve yine de korkmayız. (ANAP ve RP sıralarından alkışlar) E, ne oldu; yetki belgelerimiz büyük çoğunlukla onaylandı... Büyük çoğunlukla... Bunun son senelerdeki başlangıcı nedir: Eğer, Türkiye, Batı Avrupa Birliğinin, böyle, ucunu gösterdiği savunma ortaklık statüsünü, hayır, reddediyorum, NATO içerisinde kırkiki yıl en büyük yükü taşıyan, Varşova Paktıyla olan ortak sınırların 37'sinin sorumluluğunu üstünde tutan, fert başına en düşük millî gelir noktasına sahip olmasına rağmen, Amerika'dan sonra en çok kuvvet veren bir Türkiye olarak ben, şimdi yerimden kalkıp da, Batı Avrupa Birliği içinde strapontende, taburede oturmayı kabul etmem, deseydi, kaybeden biz olmazdık; onlar olurdu ve inanın, buna mukavemet edemezlerdi; ama, temaslarımda, şu zihniyeti ben de hep görüyorum, Batı da hep şu düşünce var -Amerika Kongresi de yüzde 10 kabul edilme şartını ileri sürerken, o düşünceyle hareket etti- Türklere ne verirseniz kabul ediyor, evet diyorlar; bu evetçilikten çıkmak lazım, bir milletin onuru, millî menfaatları bahis konusu olduğu zaman, hayır demek lazım. (ANAP ve RP sıralarından alkışlar)

Size geçmiş zamanlarda bir vesileyle burada arz ettim. Japonya'nın Sony Şirketler Grubunun Başkanı -şimdi ayrıldı- Akio Morita'nın yazdığı bir kitap var; "The Japan That Can Say No" (Hayır Diyebilen Japonya) ve orada bir memleketin millî gururunun nasıl ayağa kalktığının, o zatın kaleminden nasıl dile getirildiğini ve bunu söylerken de, açıkça iki atom bombası yemiş, işgale uğramış ve işgal statüsü bir bakıma hâlâ da devam eden bir Japonya'nın, ekonomik ve teknolojik bakımdan vardığı güç seviyesiyle artık evet efendimciliği kabul etmeyeceğini ifade etmesi...

Peki, biz... Biz, dev bir devlet olduk. İnanın, dev devletiz; ama, organlarımız arasında aynı orantı olduğunu da söyleyemem. Gayet açıklıkla söyleyeyim, kendimize baktığımız zaman, bir dev devletin başı olmaya layık mıyız diye bazı şüphelerim var ve soru işaretleri de kafamdadır. Bunu söylerken de, kendimi de dahil ederek, hiç kimseye yönelik söylemiyorum.

Aslında, gittiğiniz zaman, toplumda, bu arz ettiğim şuur vardır; ama, bu şuuru aksiyona çevirmeye geldiğiniz zaman, bir tereddüt vardır: Acaba şunu yaparsak ne olur... Bakınız, aynı tereddütü, Kıbrıs konusunda 21 Aralık 1963'ten başlayarak, 20 Temmuz 1974'e kadar gösterdik ve her gün vurdular kafamıza. Bir Makarios ile Averof... Ki, Averof o zaman Yunan Savunma Bakanıydı... Yazışmaları var; yayımlandı da sonradan... Makarios'u uyarıyor "çok ileri gidiyorsunuz, Türklerin kanunî haklarını, ahdî haklarını harekete getirirsiniz, müdahale ederler, haklı olurlar, biz zor durumda kalırız" diyor. Makarios'un cevabı "hiç merak etme, bunu dilim dilim götürürüm, Türkler de hiç kıpırdamaz ve bunu sonuna kadar da götürürüm." Kabul etmek lazım ve bence de şükretmek lazım...

Nikos Sampson diye bir zat çıktı; 15 Temmuz 1974'te bir darbe yaptı; hem de Makarios'a karşı yaptı; Enosis ilan etti. O zaman da, Atina'daki idare, malum, albaylar idaresi ve Ankara'da da ka-

rar alma gücüne sahip bir Hükümet vardı; girdik. 11 sene bekledikten sonra girdik de kıyamet mi koptu; hayır. Bütün dünya, bize, hiç olmazsa birinci hareket bakımından haklı olduğumuzu söyledi ve 20 senedir de oradayız. Orada olduğumuz için de kan dökülmüyor. Binaenaleyh, meselelere bakış açısını biraz değiştirmek lazım, yaklaşımları değiştirmek lazımdır.

Şimdi, Yunanistan, her talebinde, Türkiye'den tepki görmediği içindir ki buralara kadar geldi. Sayın Karamanlis, Haziran 1976'da, Time Dergisine verdiği bir mülakatta "Avrupa Birliğine -veya o zamanki Avrupa Ekonomik Topluluğuna- biz, Türkiye'ye karşı bu imkânları kullanmak üzere giriyoruz, veto hakkımızdan vazgeçmemiz bahis konusu değildir" diye açık beyanda bulunmasına rağmen, Türkiye hiçbir harekette bulunmadı ve hatta, bir sayın dışişleri bakanı buralardan kalktı "Yunanistan'ın tek başına tam üye olmasından Türkiye memnun olur" dedi. Doğrusu, bu memnuniyete diyecek hiçbir şey yok; 1981 yılında tam üye oldu, tam 13 yıldır, memnuniyetten, sırt-üstü yatıyoruz...

Her vesileyle veto, her vesileyle üstümüze gelme hadisesi ve eğer bundan memnun olunacaksa ve Kinkel'ada bu kâğıdı yazdıran, Dördüncü Malî Protokolu bu hale getiren yine Yunanistan değil midir?

1963 senesinde, kalkıyorlar, Lozan Antlaşması, Londra ve Paris Antlaşmalarıyla silahlanmaları yasaklanmış bulunan 12 ada ve diğer bütün adaları silahlandırıyor ve Türkiye, o gün bugün, milletlerarası bir tepki göstermiyor, hakkını savunmuyor. Biz, bir ara, şöyle bir noktaya geldik; Sayın İsmet İnönü'nün bir sözü var "başkalarının, bizim için düşünmelerini bekleyemeyiz." Doğrudur ve üzülerek söyleyeyim; biz, başkalarının, bizim için düşünmeleri tembelliğine kendimizi alıştırdık; NATO bizim için düşünsün, Amerika bizim için düşünsün ve o tembellikle biz, âdeta, benliğimizi kaybetmeye başladık. Bir ara, Amerikan ambargosuyla benliğimize kavuştuk; baktık ki, onlar her şeyi durdurdu; kendimize geldik, silkindik; evvela, bir millî bütünlük ruhunu harekete geçirdik ve sonra, o zamana kadar hiç yapamadığımız işleri yaptık; savunma malzemelerinin imalinde harikalar meydana getirdik. Bugün... Bugün bunu yapmıyoruz.

Bakınız, Çeçenistan'da bugün bu oluyorsa, bizim, Azerbaycan konusunda fazlasıyla sessiz kalışımızdan oluyor. Bugün, hâlâ, Azerbaycan topraklarının yüzde 25'i işgal altında bulunuyorsa, 1 milyon insanı, çadırlarda, bu kış kıyamette, göçmen statüsünde ve dünyanın gözleri önünde ve ilgisizliği karşısında yaşıyorsa, bunda, benim moral bir sorumluluğum vardır; Bosna-Hersek'te olduğu gibi. Bundan dolayıdır ki, Elçibey'in düşürülmesi darbesi, Sayın Aliev'e karşı ikinci darbe, petrol meselesi, Ermenistan'ın şımarıklığı, benim, ona mukabil yardım göndermem, hava sahamı açmam, kara sahamı açmam, hatta bir ara enerji mukavelesine kadar gitmem, bütün bu zinciri getirdi getirdi, şimdi buraya getirdi. Burada durur mu; durabilmesi için, tek kuvvet, Amerika ve Batı'nın "Hayır" demesi ve bir de Türkiye'nin, bir "Hayır" sesini yükseltmesi lazımdır.

SALİH KAPUSUZ (Kayseri) – Şahsiyetli dış politikayla yapılabilir...

KÂMRAN İNAN (Devamla) – Mütecavize, siz, mesaj göndermekle bir netice alamazsınız. Yani, insan öldürenlere, Grozni'yi gece bombalayanlara, mesaj göndermekle, bunların niyetlerini ve kana olan düşkünlüğünü önleyebileceğinizi düşünüyorsanız, bu, hayal olur. Elimizdeki imkânları kullanmak lazım ve kendi güvenliğimizin tehdit altına girmekte olduğunu söylemek lazımdır; bu milletleri, bu insanları düşünmemiz lazımdır. Bu insanlar da, nihayet, tarih boyunca, benimle ilişkileri olan, benim için kurbanlar veren insanlardır. 1818 İmam Şamil'in hareketini düşünün; Ruslara karşı verdiği mücadeleyi düşünün. Bütün bunlar ortada. Tarihe bakmak lazım, değerli milletvekilleri.

Belki, bu, Çeçenistan genel görüşme önergesi bir vesile oldu; ama, bu vesileyi kullanmak lazımdır ve bu vesileyi kullanırken de, Türkiye Büyük Millet Meclisinin, bu kadar hayatî gelişmeler karşısında, bir defa için, insaf buyurarak, mevcudunun yüzde 90'ıyla bulunması lazım ve bu görüşmelerin Türkiye Büyük Millet Meclisinin hissiyatını tespit edip de dışarıdaki büyükelçilerimize yansıtacak Dışişleri personelinin burada oturması lazımdır, takip etmesi lazımdır; bunun hepsini, Sayın Bakana bırakmaya hakları da yoktur. Bu, saygıya da aykırı bir harekettir ve gelin, değerli milletvekilleri, Sayın Başkanım; artık, dünyanın bu döneminde biraz silkinelim; olaylara başka türlü bakalım. Burada, bir, muhalefet-iktidar ayırımı gözetmeye hiç kimsenin hakkı yoktur; hiçbirimiz de bunu bir saniye için düşünmedik ve düşünmüyoruz da; hatta, belki de bir garabet, bu konuda, muhalefet iktidarın önünde gidiyor ve çok defa da iktidar, bu desteğe karşı, âdeta, müstağni davranıyor. Bu dönemde eğer bir araya gelmezsek, bütün bu meselelerde, dünyaya da bir mesaj verircesine, Amerika Birleşik Devletleri -inanın bana, Amerikan Kongresi, 103'üncü ayrılan kongre- yüzde 10 şartını koyduğu zaman, Sayın Hükümet, esasen verilmesi mümkün olmayan "yüzde 10'dan vazgeçiyoruz" yerine "tümünden vazgeçiyoruz" deseydi, bugün, Amerika'yla ilişkilerimiz daha rahat olurdu; yarınki müzakereleri daha rahat yapardık. Bunları, Amerika Birleşik Devletleriyle yeni müzakere zeminine oturturduk. İnsaf buyurun, elindeki kozları, dünyada, bu kadar bedava harcayan, yok eden başka bir devlet bulamazsınız. Bu, birçok defa, bizim âlicenaplığımızla izah ediliyor; ama, insaf buyurun biraz da, daha az âlicenap olalım; kendimizi düşünelim, Türk Milletini ve geleceğini düşünelim ve şu anda şunu ifade etmemiz lazım: Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Türk Milleti olarak, kalbimiz Çeçenlerle birlikte çarpmaktadır.

Saygılar sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın İnan.

Siyasî parti grupları adına konuşmalara devam ediyoruz.

Refah Partisi Grubu adına, Sayın Kâzım Ataoğlu; buyurun. (RP sıralarından alkışlar)

RP GRUBU ADINA KÂZIM ATAOĞLU (Bingöl) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; son günlerde, Çeçenistan'da ve Kuzey Kafkasya Bölgesinde meydana gelen gelişmelerle ilgili, Refah Partisinin görüşlerini arz etmek üzere huzurlarınızda bulunuyorum; bu vesileyle, Yüce Heyetinizi, şahsım ve Grubum adına saygıyla selamlıyorum.

Dünyanın en büyük gücüne karşı şanlı bir mücadele veren yiğit Çeçen halkını ve Devlet Başkanlarını, şahsım ve Partim adına selamlıyor, kendilerine, bu kutlu mücadelede, Allah'tan, başarılar diliyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Çeçenistan ve Kuzey Kafkasya'da meydana gelen bu olayları sağlıklı bir şekilde değerlendirebilmek için, Çeçenistan'ın tarihî gelişmesini ve Sovyet Federasyonu içerisindeki siyasî statüsünü, kısaca, hatırlamak gerekir kanaatindeyim.

Değerli arkadaşlarım, Çeçenler, Kuzeydoğu Kafkas halklarından olup, ikibinbeşyüz yıllık bir geçmişe sahiptirler; nüfusları 1,5 milyon civarındadır. Kuzey Kafkas halklarının çoğunluğu Müslümandır. 19 uncu Yüzyılda, Çarlık Rusyasının uyguladığı sürgün politikaları sonucu, bu halkların önemli bir kısmı, Osmanlı İmparatorluğunda iskân edilmiştir; bugün, 3,5 milyon civarında Kafkas halkı, ülkemizde yaşamaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Çeçenler, 8 inci Yüzyılda, İslam diniyle tanışmışlar; İslamiyet, Hicaz'dan, önce Kafkaslara, oradan Anadolu'ya geçmiştir. Sonraki yüzyıllarda; 16 ncı, 17 nci ve 18 inci Yüzyıllarda, İslam dini, bu bölgede egemen bir din haline gelmiş, 19 uncu Yüzyıldaysa, Nakşibendi ve Kadirî tarikatları, bu bölgede son derece yaygınlaşmıştır.

Çeçenistan'ın Rusya ile ilişkileri, 1556 yılında Rusların Astrahan'ı işgal etmesiyle başlamıştır. Ruslar, 1800'lü yılların sonuna kadar, Çeçenistan'da, fazla ilerleyememişlerdir. Çeçenistan direnişinde en kritik dönem, 1829-1859 yılları arasındaki "İmamlar Dönemi" olarak bilinen dönemdir. Bu dönemde gerçekleştirilen örgütlü direniş sonucu, Rus ordularına karşı, Çeçenistan, bağımsızlığını yıllarca koruyabilmiştir; ancak, 1859 yılında Şeyh Şamil'in esir edilmesinden sonra, bu direniş -maalesef, o yıllardan sonra- büyük ölçüde kırılmıştır.

1900'lü yılların başından itibaren, Rusya, Çeçenistan'da tam bir sürgün politikası izlemiş, Çeçen halkının ekonomik ve kültürel gelişmesine mâni olmuş, hatta, Çeçenlerin Grozni'ye girmesini bile, zaman zaman, yasaklamıştır.

1917 yılında, bolşeviklerin iktidara gelmesinden sonra, Kuzey Kafkasya'da bağımsızlık hareketleri güçlenmiş ve nihayet, 1918'de, Kuzey Kafkasya Cumhuriyeti ilan edilmiştir.

Nihayet, 1922 yılında, Çeçenistan'ın bu cumhuriyetten ayrılmasıyla Çeçen özerk bölgesi ve 1934'te de İnguş'larla beraber Çeçen-İnguş özerk bölgesi oluşturulmuş; yeni Sovyet Anayasası uyarınca da, 5 Aralık 1936'da, özerk bölgenin statüsü, Çeçen-İnguş Cumhuriyetine dönüştürülmüştür.

Kıymetli arkadaşlar, yukarıda özetle izah etmeye çalıştığım Çeçenlerin bu tarihî gelişiminden de anlaşılacağı üzere, Çeçenler, tarihin hiçbir döneminde bağımsızlıklarını yitirmemişlerdir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; nihayet, 1980'lerin sonlarına doğru -bildiğiniz gibi- izlenen açıklık ve yeniden yapılanma politikaları sonucu, Sovyetler Birliği, hızlı bir çözülme sürecine girmiş ve başta Baltık Cumhuriyetleri olmak üzere, Sovyetler Birliğini meydana getiren bütün cumhuriyetler, bir bir bağımsızlıklarını ilan etmişlerdir. O tarihlerde Rusya Parlamentosu Başkanı olan Boris Yeltsin, Rusya Federasyonu içindeki özerk cumhuriyetlerin egemenlik çabalarını destekliyordu. Mesela, o günlerde, o Cumhuriyetlere hitap ederek bir açıklama yapan Yeltsin "ne kadar istiyorsanız o kadar egemen olabilirisiniz" diyordu.

İşte, bu süreç içinde, Çeçen Ulusal Kongresinin kendi iradesi doğrultusunda ve Uluslararası İnsan Hakları Komitesi gözetiminde, 27 Ekim 1991'de yapılan seçimlerde, Cahar Dudayev, halkın yüzde 92'sinin oyunu alarak Devlet Başkanlığına seçilmiş ve yeni Meclis, 1 Kasım 1991'de Çeçenistan'ın bağımsızlığını ilan etmiştir. Ancak, bu gelişmeler üzerine, Moskova, Çeçenistan'da olağanüstü hal ilan ederek, Grozni'ye askerî birlikler göndermişti; fakat, halkın yoğun tepkisi üzerine, bu birlikler geri çekilmek zorunda kalmıştı; ta 11 Aralık 1994'e kadar.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, bilindiği gibi, bundan iki hafta önce, yani, 11 Aralık 1994 günü, Ruslar, uluslararası bütün hukuk kurallarını çiğneyerek,Çeçenistan'ın Başkenti Grozni'yi, fiilen işgal etmişlerdir. Halbuki, Çeçenistan'ın bağımsızlığının ilanı, bütün uluslararası norm ve yasalara tamamen uygundur; çünkü, Çeçenistan Cumhuriyeti, Sovyetler Birliği döneminde, federal ve konfederal bir yapı içinde, diğer özerk cumhuriyetler gibi, yasal olarak, egemenlik hakkına sahip olmuştur. Egemenlik hakkına sahip olan cumhuriyetler ise, milletlerarası hukuk açısından, kendi kaderlerini tayin hakkına sahiptirler. Nitekim, Sovyetler Birliğini oluşturan cumhuriyetlerin, dağılma sürecinde, Birlikten ayrılmaları, işte, bu, kendi kaderlerini tayin hakkı çerçevesinde gerçekleşmiştir. Böylece, Çeçenistan Cumhuriyeti de Rusya Federasyonunun yeniden yapılanma sürecinde, yeniden yapılanma çalışmalarının hiçbir aşamasında yer almamış, hazırlanan yeni federasyon sözleşmesini veya herhangi bir hukukî metni imzalamamış, hukukî ve siyasî yönden hiçbir yükümlülük altına girmemiş; yani, egemen bir federe devlet olarak, kendi kaderini tayin hakkını ayrılma biçiminde kullanmış ve Çeçenistan, kendi demokratik iradesiyle, millî bağımsızlığını ilan etmiştir.

Değerli arkadaşlar, Çeçenistan'ın bu şekilde bağımsızlığını ilan etmesiyle, Slovenya, Hırvatistan, Makedonya ve Bosna-Hersek'in, Yugoslavya'dan ayrılıp bağımsızlıklarını ilan etmeleri arasında, uluslararası hukuk açısından, hiçbir fark yoktur. Dolayısıyla, egemenlik hakkına dayanarak bağımsızlığını ilan etmiş bulunan Çeçenistan Cumhuriyetini işgal girişiminin hiçbir haklı dayanağı yoktur ve olamaz.

Bugün, artık, Vietnam ne kadar Amerikan toprağı ise, Hindistan ne kadar İngiliz toprağı ise, Cezayir ne kadar Fransız toprağı ise Çeçenistan da o kadar Rus toprağıdır. (RP ve ANAP sıralarından alkışlar) Nitekim, bu haksız işgal girişimini, Rusya'daki tüm sivil toplum örgütleri, Rusya Federasyonu Parlamentosu ve hatta Çeçenleri katletmekle görevlendirilen birtakım Rus generalleri dahi, Anayasaya aykırı bularak, bu işgal girişimini insanlık dışı bir hareket olarak değerlendirmişler ve hatta Rusya Savunma Bakanı Yardımcısı, Çeçenistan'a uygulanan bu soykırım politikasını onaylamadığı için istifa etmiştir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; aslında, Rusya'nın başlattığı bu işgal hareketi, yalnızca Çeçenistan'a yönelik bir hareket değildir. Bu hareket, Kafkaslardaki diğer cumhuriyetlere ve hatta bütün bölgeye yönelik emperyalist bir şantaj ve tehdit hareketidir ve yine Rusya'nın başlattığı bu hareket, aslında, doğalgaz ve petrol boru hatlarının Çeçenistan'ın elinden alınıp Rusya Federasyonunun hâkimiyetine verilmesi hareketidir; çünkü, 1990 yılından önce, Çeçenistan petrol gelirlerinin yüzde 98'i Moskova'ya aktarılırken, bağımsızlık ilanından sonra, petrol gelirlerinin tamamı Çeçenlere kalmıştır.

Dün, körfez krizinde, Kuveyt başta olmak üzere Ortadoğu petrollerinin ABD ve Batılı devletlere terk edilmesi karşılığında, bugün de, Rusya'nın Kafkaslardaki petrol hâkimiyetine bu ülkelerce göz yumulmaktadır. Dolayısıyla, Ortadoğu ve Kafkasya'daki bu karışıklıkların ardındaki temel sebep, ABD ve Rusya'nın, İslam dünyasının sahip olduğu petrol kaynaklarının bölüşümünden başka bir şey değildir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Çeçenistan Devlet Başkanı Sayın Cahar Dudayev, Rusya'nın Kafkaslardaki bu sömürü düzenini bozarak, bütün Kafkas halklarını bir konfederasyon çatısı altında toplamak gibi, şerefli ve tarihî bir mücadele yaptığı için, Rusya, ABD ve Batı emperyalizminin çıkarlarına ters düşmektedir. Bu yüzdendir ki, Çeçen Halkının yüzde 92'sinin oyuyla seçilmiş olmasına rağmen, Cahar Dudayev, bu ülkelerce neredeyse terörist ilan edilmiştir. Maalesef, Türkiye, dünyayla beraber hareket etme adına, ABD ve Rusya'ya şirin gözükme uğruna, Cahar Dudayev'e soğuk bakmakta ve âdeta, onun da, Elçibey gibi, saf dışı olmasını arzulamaktadır. Bu bakımdan, Cahar Dudayev, birkaç defa Türkiye'ye gelmesine rağmen, maalesef, Sayın Demirel ve Sayın Çiller ile görüştürülmemiştir. Hatta, ilk gelişi olan 24 Eylül 1992'de, hiçbir devlet yetkilisi kendisini karşılamamış, kendisi de uçaktan inmemiştir; daha sonra, uçağının kalkmasına müsaade edilmemiştir; zamanın Cumhurbaşkanı rahmetli Turgut Özal'ın özel izniyle uçağının kalkmasına müsaade edilmiş; bu defa, Kıbrıs'a gitmeye zorlanmıştır ve Kıbrıs'a gitmek zorunda kalmıştır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu kahraman devlet başkanı, bundan birkaç yıl önce, Türkiye'ye müracaat ederek, en az 10 bin gönüllü Çeçen askerinin Bosna'ya gönderilmesi için yardımcı olmasını istemiş; ama, maalesef, Türkiye, bu konuda kendisine yardımcı olamamıştır.

BAHADDİN ELÇİ (Bayburt) – Yeltsin ile aynı pencereden bakıyor ya!..

KÂZIM ATAOĞLU (Devamla) – Evet...

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye'nin, bu ürkek, pasif, ABD ve Rusya'nın menfatlarını ön planda tutan siyasetiyle, maalesef, Balkanlarda ve Kafkaslarda prestij ve itibarı sıfırlan-

mıştır. Bu basiretsiz ve pasif politikalar sonucu, neredeyse, Türkiye'nin güvenliği tehdit altına sokulmuştur.

Rusya'nın nihaî hedefinin, Boğazlara ve sıcak denizlere inme arzusu olduğunu göz önüne aldığımızda, Türkiye'nin savunma hatlarının Kafkaslar ve Balkanlardan başladığını kabul etmek zorunda olduğumuz görülür. Bu yüzdendir ki, Türkiye, bu bölgedeki gelişmelere kayıtsız kalamaz.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; Rusya Parlamentosu bile, 38'e karşı 228 oyla, bu işgalin durdurulması yönünde karar alırken, Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Türk Hükümetinin, bugüne kadar, henüz böyle bir girişiminin olmaması, ülkemizde yaşayan bütün Kafkas halklarını rencide ederken, Hükümetin ve Dışişleri Bakanlığının, Grozni'deki sivil halka yönelik bu katliam girişimini, Rusya'nın toprak bütünlüğü çerçevesinde değerlendirmesi, kendi parlamento binasını bile bombalatacak kadar zalim olan Boris Yeltsin'e cesaret vermiştir. (RP sıralarından alkışlar)

Hükümet ve Dışişleri Bakanlığı, olayı, Rusya'nın toprak bütünlüğü açısından değerlendireceğine, meseleye, insan hakları açısından yaklaşmalıdır. İnsan hakları açısından bile, bu işgale ve burada meydana gelen zulme seyirci kalmak mümkün değildir; çünkü, Grozni ve çevresinde, günlerdir, sivil yerleşim yerleri bombalanmakta, çocuk, yaşlı ve kadın demeden sivil insanlar hunharca katledilmektedir. Eğer, bir Amerikalı bayan gazeteci, Rus uçaklarının saldırısında ölmeseydi, bu katliam, dünya kamuoyuna bu kadar bile yansımayacaktı.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Çeçenistan konusunda bugün yapılacak ilk iş, bu ülkenin bağımsızlığını tanımak ve bu konuda, diğer Müslüman ülkelere öncülük etmektir. Biz, inanıyoruz ki, Türkiye, bunu yaparsa, Afganistan, Pakistan, Ürdün, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ve birkısım başka ülkeler de, Çeçenistan'ın bağımsızlığını tanıyacaktır. Türkiye, bu konuda, acilen, İslam Konferansı Örgütünü toplantıya çağırmalı ve bütün milletlerarası teşkilatları harekete geçirmelidir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; başta ülkemiz olmak üzere, Balkanlarda, Kafkaslarda ve bütün Ortadoğu'da Haçlı zihniyetinin hortlatıldığı ve Müslüman kanının oluk oluk akıtıldığı bu çağda, bölge ülkelerince önder kabul edilen ve kendisine büyük umutlar bağlanan Türkiye'nin, maalesef, henüz, Balkanlarla ilgili bir stratejisi yoktur. Bu olaylar karşısında, maalesef, ülkemiz, henüz, bir millî politika oluşturamamıştır.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; 11 Aralıktan bu yana, Çeçenistan'ın başkenti Grozni ve çevresindeki sivil yerleşim birimleri, acımasızca bombalanmakta, sivil ve masum halk katledilmekte ve bu bölgede de, aynen Bosna'daki gibi, bir insanlık dramı yaşanmaktadır. Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Hükümet, bu katliamlara seyirci kalamaz ve kalmamalıdır. Bu bakımdan, konunun etraflıca görüşülerek millî bir politika üretilmesi için Parlamentoda grubu bulunan ve bulunmayan bütün siyasî partilerce, genel görüşme açılması yönünde bir mutabakat oluşacağına inanıyoruz.

Bu bakımdan,Türkiye'nin Kuzey Kafkasya'ya yönelik Türk dış politikasının belirlenmesi ve gerekli tedbirlerin alınması amacıyla, Anayasanın ve İçtüzüğün ilgili maddeleri gereğince genel görüşme açılması hususunu Yüce Heyetinize saygıyla arz eder, hepinizi, saygıyla, sevgiyle selamlarım. (RP, DYP ve ANAP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Ataoğlu.

SHP ve DYP gruplarından bir talep yok mu?

ALİ İBRAHİM TUTU (Erzincan) – Var efendim.

BAŞKAN – Sayın Ali İbrahim Tutu, Sosyaldemokrat Halkçı Parti Grubu adına, buyurun.

SHP GRUBU ADINA ALİ İBRAHİM TUTU (Erzincan) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Rusya Federasyonu birliklerinin Çeçenistan'a girmeleri sonucu oluşan durumla ilgili olarak açılması istenen genel görüşme konusunda, Sosyaldemokrat Halkçı Partinin görüşlerini açıklamak üzere söz almış bulunuyorum. Sözlerime başlarken, Yüce Meclisi saygılarımla selamlıyorum.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Çeçenistan, Rusya Federasyonu içinde, 1 milyon 300 bin nüfuslu bir küçük bölgedir. Bu ülkeden geçen karayolları, demiryolları, boru hatları, Çeçenistan'ı, Güney ve Kuzey Kafkasya coğrafyası içerisinde önemli bir transit merkezi haline getirmektedir. Ayrıca, ülkede, büyük miktarda olmamakla beraber, petrol yatakları ve rafineriler de mevcuttur.

Çeçenistan, 19 300 kilometrekarelik ufak bir toprak parçası gibi görünmekle beraber, Rusya'nın planladığı gibi, ileride, Azerbaycan ve Kazakistan petrollerinin Karadeniz sahilindeki Novorossisk Limanı üzerinden dünyaya pazarlanması isteniyorsa, bu petrolün, mutlaka, Çeçenistan'ın başkenti Grozni'den geçmesi gerekmektedir. Rusya Federasyonu, böylece, büyük stratejik ve ekonomik önem taşıyan petrol borusunun vanasının kontrolünü elinden kaçırmış olacaktır.

Rusya'nın, bu vazgeçilmez ekonomik çıkar yanında, siyasî yönden de Kuzey Kafkasya'da başlayacak bir özgürlük hareketinin, bu bölgenin diğer Müslüman halklarını oluşturan İnguşlara, Dağıstanlara, Karakalpaklara, Osetlere, Kabartaylara da sıçrayabileceğini hesaplayarak, bu endişeyle, Çeçenistan'a müdahale ettiği anlaşılmaktadır.

Bilineceği üzere, Çeçenistan, Sovyetler Birliğinin dağılmasından önce, Rus ordusu içinde bir hava generali olan Dudayev'in cumhurbaşkanı seçilmesinden hemen sonra, 4 Kasım 1991 tarihinde, tek yanlı olarak, bağımsızlığını ilan etmiştir.

Bildiğimiz gibi, Çeçenistan'ın bu bağımsızlık ilanını, başta Rusya Federasyonu olmak üzere, hiçbir ülke kabul etmemiş ve tanımamıştır. Rusya Federasyonu, uzun süre ülkeyi meşgul eden birçok önemli sorun yüzünden, Çeçenistan konusunun üzerine hemen gidememiş; ancak, bu ülkeye ekonomik ambargo koyarak, Dudayev'i ve kurmaya çalıştığı yönetimi zora sokmayı tasarlamıştır. Bundan sonra, Dudayev'e karşı, muhalif güçler tarafından başarısız suikastlerin düzenlendiği bilinmektedir. Bunlardan bir sonuç alınamayınca, Rusya'nın, dağınık bir şekilde bulunan Dudayev karşıtlarını kışkırtıp, yönlendirerek, hatta bunlara silah sağlayarak rejimi devirmeye gayret ettiğine dair güçlü şüpheler mevcuttur. Bu çabalar da başarısızlıkla sonuçlanınca, Grozni'ye -Rusya'ya ait olduklarından hiç kuşku duyulmayan- birtakım meçhul helikopter ve uçaklar tarafından bombalar atılarak, halka gözdağı verilmeye çalışılmış ve bu şekilde, Çeçenler sindirilmek istenmiştir.

Bu arada, Dudayev'e muhalif güçler -Rus yöneticilerinin devamlı olarak inkâr etmelerine karşın- Rus askerleri tarafından takviye edilmiş; hatta, Çeçenler, geçen kasım ayı sonunda yaptıkları bazı çatışmalar esnasında, bu askerlerden 70 kadarını da esir almışlardır.

Rusya Federasyonu, sonunda kesin sonuç almak gayesiyle, 11 Aralık 1994 günü, Çeçenistan'daki anayasal düzeni yeniden tesis etme bahanesini ileri sürerek, bu ülkeye müdahale etmiştir. Bu hareket, ülkemizde büyük bir kaygı, üzüntü ve infialle karşılanmıştır. Şüphesiz, Türkiye, uluslararası hukukun getirdiği "sınırların korunması ve değişmezliği" ilkesine ciddiyetle bağlıdır. Ülkemiz, Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Örgütünün aktif bir üyesi olarak, Azerbaycan ile Ermenistan arasındaki Dağlık Karabağ sorununun, bu çok önemli temel ilkeden hareketle çözülmesi yönünde büyük gayret sarf etmektedir.

Ayrıca, ülkemizde zaman zaman karşılaştığımız tüm olumsuz koşullara rağmen, ısrarla sürdürdüğümüz, barış içinde bir arada yaşama ve kalkınma anlayışımız da bizi böyle davranmaya zorlamaktadır.

Bununla beraber, Çeçenistan'ın, Rusya'nın karşısında vermeye çalıştığı özgürlük savaşına, Çerkez, Dağıstanlı, İnguşlu, Karaçaylı, Ukraynalı, Baltıklı çok sayıda gönüllünün katıldığı göz önüne alınırsa, Kuzey Kafkasya bölgesini, eski Yugoslavya gibi bir savaş alanına çevirebilecek bu olayın, kanlı bir çatışmaya dönüşmeden, görüşmeler yoluyla barışçı ve kalıcı bir çözüme kavuşması, tarafımızdan içtenlikle istenmektedir.

Çeçenlerin, aslında, tarih boyunca, komşuları Dağıstanlılar ve İnguşlarla beraber, Rus hâkimiyetine karşı savaştıkları bilinen açık bir gerçektir. Çarlık Rusyası devrinden beri, savaşçı, kahraman ve sert mizaçlı Çeçenlerin, mücadele gücünü Ruslar gayet yakından tanımaktadır. Şeyh Şamil destanları da ülkemizde çok iyi bilinmektedir. Haklı davaları uğruna ölümü hiç çekinmeden göze alabilecek bu ulusun, bütün imkânsızlıklara karşın, hiç düşünmeden, tüm gücüyle, Ruslara karşı sonuna kadar mücadele edeceğine yürekten inanıyoruz.

Rusya Federasyonu birlikleri, bir süre sonra Grozni'yi işgal etseler dahi, büyük bir olasılıkla, burada şiddetli bir gerilla savaşıyla karşı karşıya kalacaklar ve yine büyük olasılıkla Rusya, Afganistan'da olduğu gibi, bir batağa saplanacaktır. Bu da, hiç kuşkusuz, Rusya'da büyük ekonomik ve siyasî çalkantılar yaratacak ve dolayısıyla, Yeltsin'in iktidarının sonunu getirebilecek sonuçlar da ortaya koyacaktır.

Yine, ayrıca, İnguşistan ve Dağıstan üzerinden Çeçenistan'a doğru harekete geçen Rus birliklerinin, Müslüman İnguş ve Dağıstan halkları tarafından engellendiği ve bu operasyon esnasında, ölümle sonuçlanan çatışmalar olduğu göz önüne alınırsa, savaşın süratle kızışmasının ve bölgedeki diğer Müslüman halklara sirayet etmesinin büyük bir olasılık olduğu da göz önünde bulundurulması gereken bir gerçektir. Bu şekilde, Rusya Federasyon mozaiğinin büyük zarar göreceği ve bölgede çok kan akacağı açık bir gerçektir.

Çeçenistan'ın, Rusya Federasyonu sınırları içinde olduğu şüphe götürmeyen bir gerçektir. Bu, herkes gibi, bizim de kabul ettiğimiz hukukî bir gerçektir; ama, bununla beraber, Rusya'nın, Çeçenistan'a müdahale ederken, insan haklarına aykırı davranışlarda bulunmaması da bir zorunluluktur. Çağımızda, hiçbir hukuk kuralı, bir bölgede anayasal düzeni tesis etmek için dahi olsa o bölgedeki masum insanların katledilmesine izin vermemektedir; veremez de. Yaşadığımız dünyada, böyle bir hak, hiçbir ülkeye tanınmamaktadır. Bu hareketi mazur görmek olası değildir.

Batı uygarlığı için, insan haklarına saygılı olma kavramı, çeşitli çıkarlara göre değişebilen bir ilke değilse, çifte standartlar terk edilerek -bu vahim olay, Rusya'nın bir iç sorunu olarak düşünülse dahi- masum insanların zarar görmesine, dünya kayıtsız kalmamalıdır.

Sayın Cumhurbaşkanımız, Sayın Başbakanımız ve Sayın Bakanımız, durumun tehlikelerine, durumun ciddiyetine işaret ederek, konuya barışçıl ve kalıcı bir çözüm bulunması ve bunun için de, öncelikle bir ateşkesin sağlanması konusunda, Rusya Federasyonunun yüksek muhatapları nezdinde gerekli girişimleri yapmışlardır.

Uluslararası camia, Amerika Birleşik Devletleri de dahil olmak üzere, aynen Bosna-Hersek'te olduğu gibi, şimdilik, duruma seyirci kalmaktadır; ama, Rusya, topyekûn bir savaşa girişir ve bölgede çok kan dökülürse, Batı'nın da, suskunluğundan vazgeçeceği kuşkusuzdur. Geniş boyutlara ulaşabilecek böyle kanlı bir sonucu beklemeden, Batılı devletlerin, Rusya'yı, şimdiden, akılcı yola sevk etmesinde sonsuz yarar olduğunu düşünüyoruz.

Ayrıca, son günlerde, Moskova'da, Çeçenistan'a müdahale konusunda, Yeltsin'e karşı sivil ve askerî kesimde şiddetli bir muhalefetin oluştuğu ve ciddî tepkilerin doğduğu gözlenmektedir. Birkaç istisna hariç, Rus siyasetçileri arasında, anlaşmazlığın, barışçı yollardan çözümü için, siyasî görüşmeler yolunun yeterince kullanılmamış olduğu görüşü hakimdir. Bunlar, her türlü çabanın sarf edilerek, kaba kuvvete başvurulmadan, meseleye siyasî bir çözüm bulunmasını istemektedirler.

Ordu içerisinde de, yüksek rütbeli bazı generallerin Çeçenistan cephesinde görev almayı reddettikleri bilinmektedir. Başka bir deyimle, Rusların, Çeçenistan için savaşmak ve ölmek istemedikleri anlaşılmaktadır; bu da, yerinde ve doğru bir davranıştır diye düşünüyoruz.

Sayın milletvekilleri, Rusya Federasyonu askerî müdahaleye giriştiğinde, bu operasyonu, kırksekiz saat gibi çok kısa bir zaman süresi içerisinde tamamlayacağını tasarlamaktaydı; fakat, şu ana kadar geçen iki haftalık zaman süresince, Çeçen halkının azimli iradesi, direnci kırılamadığına göre, bu sonucun Rusya açısından çok kolay olmayacağı ve çok uzun bir süreyi alacağı da anlaşılmaktadır.

Diğer taraftan Rusların çok çekindiği güçlü Çeçen mafyasının da şiddet eylemlerine başvurarak, Rusya'nın altını üstüne getirebilecek imkânlara sahip olduğu ve çeşitli şiddet eylemlerine girişebilecekleri, alınan duyumlar arasındadır. Moskova'da, şimdiden, bu konuda yoğun güvenlik önlemleri alındığı duyulmaktadır.

Bütün bu olumsuzluklara rağmen, Yeltsin'in bu müdahaleden vazgeçerek kuvvetleri geri çekeceğini düşünmek de pek olası gözükmemektedir.

Hatırlanacağı üzere, Sovyetler Birliğinin dağılmasından sonra, onun mirasçısı olan Rusya Federasyonu, ülkenin eski coğrafyası üzerinde yeniden hâkimiyet kurma çabalarına girişmiştir. Bu planın parçaları olarak, Rusya'nın, özellikle Kafkasya'da askerî üsler kurma, sınırlara Rus askerleri yerleştirme gibi operasyonlara başvurduğu görülmektedir. Ayrıca, Sovyetler Birliğinden ayrılmış olan yeni bağımsız devletlerin petrol ve doğalgaz gibi kaynaklarını, kendi kontrolü altında tutma yolunda politikalar da izlemiştir.

Moskova'nın, Birleşmiş Milletler Örgütünün üyeleri olan Bağımsız Devletlere karşı, bu açık niyet ve hedeflerini gerçekleştirebilmek için çaba sarf ettiği bilindiğinden, hukuken kendi sınırları içinde bulunan Çeçenistan önünde başka türlü hareket etmesini beklemek de abesle iştigal olacaktır.

Türkiye'nin bu konuda izlemesi gereken politikaya gelince: Hükümetimiz de, kamuoyumuz da, Çeçenistan'daki gelişmeler karşısında, ne kadar duyarlı olunursa olunsun, itidalli ve dengeli davranmak zorunluluğunda bulunmaktadır.

Ülkemiz, kuzey komşusu Rusya ile beşyüz yılı aşkın bir süredir yoğun ilişkiler içinde bulunmaktadır. Hükümetimiz, bu çok değer verdiğimiz ilişkileri, ekonomik, ticarî ve kültürel boyutlarıyla çeşitli sahalara yayarak, zaman içinde geliştirmeye gayret etmektedir.

Son yıllarda, bağımsızlıklarını kazanmış Orta Asya ülkeleriyle yakınlaşmaya çalışmamız, Rusya Federasyonu aleyhine bir hareketmiş gibi algılanmamalıdır; tam tersine, evrensel barış anlayışımız çerçevesinde, Rusya Federasyonu ile olan dostluğumuzu zedelemeden, Orta Asya'daki ve bölgedeki diğer ülkelerle yakın ilişkilerimizi pekiştirebileceğimizi, bu iki ayrı konuyu bir arada başarıyla gerçekleştirebileceğimizi düşünüyoruz. Bu amaç doğrultusunda, kültür birliği içinde bulunduğumuz Çeçenistan halkının meselesine, kan dökülmeden barışçı bir çözüm bulunmasını, Sosyaldemokrat Halkçı Parti Grubu adına içtenlikle diliyor ve istiyoruz.

Türkiye'nin, diplomatik sahadaki girişimlerini ısrarla devam ettirirken, Rusya'yı lüzumsuz yere kışkırtacak ve rahatsız edecek söz ve hareketlerden kaçınması gerektiğine de inanıyoruz.

FETHULLAH ERBAŞ (Van) – Olmaz.

ALİ İBRAHİM TUTU (Devamla) – Sözlerimi bitirmeden, ANAP Grubu adına konuşan Sayın İnan'ın, özellikle son Avrupa Birliği, Gümrük Birliği konusunda söylediklerinin, birazcık, çifte standardı yansıttığını söylemek istiyorum.

Değerli arkadaşlarım, öncelikle, bugün, ülkemizin karşı karşıya bulunduğu durumu da iyi gözlememiz gerektiğini ve ülkemizin, uluslararası platformlarda güçlü olmasının yolunun; içeride güçlü olmasından geçtiğini, içeride sosyal barışı, siyasal barışı, toplumsal barışı sağlamasından geçtiğini bir kez daha belirtmek istiyorum.

Bunun için de, her ne kadar, uzun sabır gerekiyor desek de, her ne kadar, birileri, bazıları tarafından, ülkemiz o düzeyde değil dense de; gerçek anlamda evrensel bir demokrasinin, tüm kurum ve kurallarıyla yerleştirilmesinden geçtiğini de bilmemiz gerekmektedir.

Tüm siyasal partilerimiz olarak, böyle bir demokrasiyi kurumsallaştırmak için, elimizden gelen çabayı harcamamız gerektiği ve böylece, ülkemizin uluslararası platformlarda da çok güçlü olacağını belirtmek istiyorum. ANAP Grubu başta olmak üzere, tüm siyasal parti gruplarından da, bu desteği sağlamalarını diliyorum.

Değerli arkadaşlarım, sözlerimi bitirirken, bu genel görüşmenin açılmasının gerekli olduğunu düşünüyoruz ve Sosyaldemokrat Halkçı Parti Grubu olarak buna olumlu oy vereceğimizi belirterek, tümünüzü en içten saygılarımla selamlıyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Tutu.

Doğru Yol Partisi Grubu adına Grup Başkanvekili Sayın Nevzat Ercan; buyurun efendim. (DYP sıralarından alkışlar)

DYP GRUBU ADINA NEVZAT ERCAN (Sakarya) – Sayın Başkan,sayın milletvekilleri; Çeçenistan ve Kuzey Kafkasya bölgesinde meydana gelen son gelişmelerle ilgili genel görüşme açılmasına ilişkin önerge üzerinde, Doğru Yol Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum; bu vesileyle, Yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Doğru Yol Partisi Grubu olarak, Çeçenistan'da meydana gelen olayları üzüntüyle karşılıyor ve gelişmeleri yakından izliyoruz; çünkü, Türkiye'nin, bu bölgeyle, tarih, kültür ve akrabalık bağları bulunmakta ve Türk Milleti, Kafkasya'da istikrarı bozan silahlı uyuşmazlıklara bir yenisinin eklenmiş olmasından, büyük endişe ve üzüntü duymaktadır.

Bugün, Çeçenistan'da bir savaş yaşanmaktadır. En temel hakkını, kendi kaderini belirleme hakkını kullanmak isteyen bir halkın var olma savaşı sürmektedir. Bu savaş, sadece Çeçenistan'la sınırlı değildir. Kafkas halklarının ayrılmaz bir parçası olan Çeçen halkına saldırı, bölgede yaşayan bütün halklara yapılmıştır. Çeçenistan'a yapılan müdahele, aynı zamanda, insanî değerler taşıyan herkese karşı bir saldırıdır. Yeni bir Afganistan, yeni bir Bosna yaratılmasına karşı olan herkesin, Çeçen Halkının direnişine omuz vermesi kaçınılmazdır ve bir insanlık borcudur.

Değerli milletvekilleri, çok kısa olarak, Çeçenlerin tarihî sürecine değinmek istiyorum. Bildiğiniz gibi, Kuzey Kafkasya'da yaşayan Çeçenler, Kuzeydoğu Kafkas halklarındandır. Kafkasya bölgesi, gerçekten de, etnik açıdan çok çeşitli bir mozaiğe sahiptir. Bölge milletleri, öteden beri - tarih olarak- Ruslara karşı direnen, savaşan milletler olarak bilinir. 5 milyon insanın yaşadığı bu

bölgede birçok cumhuriyet vardır. Bu halkların büyük çoğunluğu Müslümandır. Çeçen-İnguş Cumhuriyetinde, 1989 yılı verilerine göre, 1,3 milyon insan yaşamaktadır. Bunların, yüzde 55'ini Çeçenler, yüzde 12'sini İnguşlar ve yüzde 22'sini Ruslar oluşturmaktadır.

Refah Partisi sayın sözcüsünün söylediği gibi, Çarlık Rusyasının uyguladığı sürgün politikası sonucu, yıllar yılı, değişik coğrafyalara sürülmüşlerdir. İşte, bu sebeple de günümüz Türkiyesinde, yaklaşık 3,5 milyon Kuzey Kafkasyalının yaşadığı tahmin edilmektedir.

Ruslar, 18 inci Yüzyılın sonlarında, Doğu Kafkasya'yı işgale başladıklarında, İmam Mansur liderliğindeki Çeçenler, altı yıl süreyle büyük bir direniş göstermişlerdir. 1830 yılında, Dağıstanlı Gazi Muhammed'in çağrısıyla, bütün Kuzey Kafkasya kavimleri, Ruslara karşı savaşmışlardır. Özellikle, Şeyh Şamil liderliğinde, Ruslara karşı, yirmibeş yıl amansız bir mücadele verilmiştir. Şubat 1917'de Rusya'da monarşinin yıkılması ve Ekim 1917'de bolşeviklerin iktidarı ele geçirmesi üzerine, Kuzey Kafkasya'da bağımsızlık hareketleri güçlenmiş ve 11 Mayıs 1918'de Kuzey Kafkasya Cumhuriyeti ilan edilmiştir; ancak, 1919 Şubatında, Çarlık yanlısı ordular, Çeçenistan'ı yeniden işgal etmiştir.

1922'de Çeçen, 1924'te İnguş özerk yönetim birimleri kurulmuş; bu iki bölge 1934'te birleştirilerek, iki yıl sonra da Çeçen-İnguş Özerk Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti kurulmuştur. 23 Şubat 1944'te, Moskova'nın aldığı bir kararla, Çeçen, İnguş, Karaçay ve Balkar Halklarının, Kuzey Kafkasya'dan, Kazakistan ve Orta Asya'ya sürgün edilmeleri kararlaştırılmış ve Çeçen-İnguş Özerk Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti böylece lağvedilmiştir. Ancak, 1954'te Stalin'in ölümünden sonra, Çeçenlere, anayurtlarına dönme hakkı tanınmış ve 9 Ocak 1957'de Çeçen İnguş Özerk Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti yeniden kurulmuştur. Çeçen Halkı, sürgünün açtığı yaraları iyileştirmek için, yıllar yılı zorlu bir mücadele vererek gelmiştir bugünlere.

Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; Sovyetler Birliğinde, 1985 sonrasında başlayan açıklık ve yeniden yapılanma politikaları, Sovyetler Birliğinin dağılma sürecini de gündemine getirmiştir. İlk olarak Baltık cumhuriyetlerinde başlayan bağımsızlık mücadeleleri, daha sonra Sovyetler Birliğinin tamamını etkisi altına almıştır. Çeçenistan'daki muhalefeti, Çeçen Ulusal Kongresi örgütlemiştir; kasım 1990'da, bu örgütün başkanlığına, asker kökenli Dudayev getirilmiştir. Dudayev, 27 Ekim 1991'de yapılan seçimlerde de Devlet Başkanlığına seçilmiştir. Bu seçimi takiben, 1 Kasım 1991'de Çeçenistan'ın bağımsızlığı ilan edilmiştir.

İşte, bu gelişmeler üzerine, Moskova, 7 Kasımda Çeçenistan'da olağanüstü hal ilan ederek, Başkent Grozni'ye askerî birlikler göndermiştir; fakat, halkın yoğun tepkisi sonucu, bu birlikler geri çekilmek zorunda kalmışlardır, ta ki, 11 Aralık 1994 tarihine kadar. Yine hepimizin bildiği gibi, bu tarihte, Yeltsin'in, Budapeşte'de yapılan AGİK zirvesinden Moskova'ya dönmesinden sonra, 11 Aralık sabahı, Rus birlikleri üç ayrı yönden, Çeçenistan'a karşı harekâta girişmişlerdir. Bu harekât, Sovyet askerlerinin 1979 Aralık ayında Afganistan'a müdahalesinden bu yana en büyük askerî operasyonu teşkil etmektedir.

Yeltsin yönetiminin sorunun çözümü için güç kullanması, kendi ülkesi içinde de büyük tepki doğurmuştur. Devlet Dumasında, Jirinovski'nin başında bulunduğu Liberal Demokrat Parti hariç, hemen hemen diğer bütün partiler, sorunun barışçı çözümü için, siyasî yolların yeterince kullanılmadığını ileri sürmüşlerdir.

Rusya Federasyonu Parlamentosu Savunma ve Güvenlik Komisyonu Başkanı Yuçenkov'un, Rus demokratları olarak, Yeltsin'in, Çeçenistan'daki iğrenç politikasını artık desteklemek isteme-

diklerini, Cumhurbaşkanının görevden alınmasını önereceklerini açıklaması çok dikkat çekici olmuştur. Bu arada, Komünist Parti de dahil bazı çevrelerin, sırf Yeltsin'e muhalefet ve onu müşkül duruma düşürmek amacıyla, olayı istismar etme niyetlerinin de ayrıca gözlendiği ifade edilmektedir.

İnguşistan ve Dağıstan, topraklarından geçerek Çeçenistan'a giren Rus askerlerine, Moskova'nın güç kullanmasına, bu askerî harekâta karşı en şiddetli karşı koyan özerk cumhuriyetler olmuşlardır. Tataristan Cumhurbaşkanı Şamiyev de, çok ihtiyatlı bir açıklama yaparak, barışçı çözüme taraftar olduğunu ortaya koymuştur.

Bağımsız Devletler Topluluğu ülkelerinde bu konuda açıklama yapan Azerbaycan, Kazakistan ve Belarus, sorunun çözümünden yana, benzer şekilde açıklamalarda bulunmuş ve sorunun, barışçı yollarla çözümünü önermişlerdir.

Yine, Letonya ve Estonya Cumhurbaşkanları, halkın bağımsızlık arzusunun özünü oluşturan bu uyuşmazlığın, barışçı ve siyasî yollarla halledilmesi gerektiğini ifade etmişlerdir. Birleşmiş Milletler sözcüsü, Amerika Birleşik Devletleri Başkanı ve Fransa Dışişleri sözcüsü, yaptıkları açıklamada, olayın, Rusya Federasyonunun bir iç işi olduğunu vurgulamışlar, kan dökülmesinden duyulan endişeyi dile getirmişlerdir. İngiltere Dışişleri Bakanlığı tarafından da, kan dökülmesinin bertaraf edilmesi ve soruna, müzakerelerle çözüm bulunması ümidi ifade edilmiş, tüm ilgili taraflara, kuvvet kullanılmasından imtina ve insan haklarına saygı çağrısında bulunmuştur.

Rusların askerî harekâtına en ciddî tepki ise, Ürdün Temsilciler Meclisinden gelmiş ve 7 Aralık günü yapılan açıklamada, hürriyet ve self determinasyon rüzgârlarının estiği bu dönemde, ulusların özgürlüklerine kavuşmasının şiddet ve ateşle önlenemeyeceği belirtilmiştir.

Bugüne kadar, İslam ülkeleri arasında, askerî harekâtı müteakip, tek tepki Suudi Arabistan'dan gelmiştir. 12 Aralık günü, Kral Fahd başkanlığında toplanan Bakanlar Kurulu sonrasında, Suudi Arabistan'ın, Rusya'nın, Çeçenistan'a müdahale etmesinden ve Çeçen topraklarının bombalanmasından üzüntü duyduğu; ayrıca, Müslüman ve dost ülkeleri, Rus saldırısının durdurulması için çaba sarf etmeye davet ettiği açıklanmıştır.

Türkiye, gerek askerî harekât öncesinde gerek harekâtın başlamasını müteakip tepkisini açıklayan ilk ülke olmuştur. 1 Aralık 1994 tarihinde yapılan açıklamada, ilgililere, aralarındaki sorunlara müzakereler yoluyla, demokratik geleneklere ve insan haklarına saygı temelinde, siyasî ve meşru çözümler bulmaları çağrısında bulunulmuştur. 11 Aralık 1994 tarihinde yapılan açıklamada ise, daha önceki çağrı yinelenmiş, bölgeye yakın, tarihî ve kültürel bağları bulunan Türk Milletinin, Kafkasya'yı sarsan silahlı ihtilaflara bir yenisinin eklenmesinden büyük endişe duyduğu dile getirilmiştir. Tüm ilgililerin, kan akmasına engel olmaları gerektiği özellikle vurgulanmıştır.

12 Aralık günü de, Rusya Federasyonu Büyükelçisi davet edilerek, Hükümetimizin, Çeçenistan'daki askerî harekâtla ilgili endişeleri bildirilmiş, can kaybının önüne geçilmesine, özellikle sivil halkın korunmasına atfettiğimiz önem vurgulanmış ve bölgede, yeni kin tohumları atılmasına engel olunmasında büyük yarar gördüğümüz ifade edilmiştir.

Dudayev, 17 Aralık 1994 günü Sayın Cumhurbaşkanımıza bir mesaj göndererek durumun tehlikelerine işaret etmiş ve ihtilafın barışçı bir çözüme kavuşturulmasını arzu ettiklerini belirtip, çatışmaların durdurulması için Türkiye'nin yardımcı olmasını talep etmiştir. 17 Aralık günü, ültimatom süresi sona ermeden, Sayın Cumhurbaşkanımız ve Sayın Başbakanımız tarafından Rusya Federasyonu Cumhurbaşkanı ve Başbakanına birer mesaj gönderilerek, sorunun barışçı yollarla çözü-

me kavuşturulması imkânlarının araştırılması talep edilmiştir. Ayrıca, Hükümetimiz tarafından da, bu konudaki açıklamalar, zamanında ve yerinde yapılmıştır. Öyle ki, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti, Çeçenistan'daki çatışmaların tırmanmaya devam etmesinden büyük endişe duyduğunu ifade ederek, "çocuk, kadın, yaşlı dahil halen 200 bin dolayında sivilin yaşadığı belirtilen Başkent Grozni üzerinde yoğunlaşan top ateşi ve hava saldırılarının masum canlar alması kaçınılmazdır" demiş; filhakika, aralarında uluslararası basının, yani bir yabancı gazetecinin de bulunduğu çok sayıda masum sivilin hayatını kaybettiği hatırlatılarak, tekrar tekrar dikkat çekilmiştir.

Türk Hükümeti, böyle bir şiddetle ulaşılacak sonucun kalıcı olabileceğine ve bir yarar sağlayabileceğine kesinlikle inanmamaktadır. Ağır kış şartlarında Grozni'de sıkışan ve bombardıman altında kalan siviller ile hayatlarını kurtarmak için yollara düşen onbinlerce mültecinin, her şeyden önce yaşama hakkına saygı gösterilmesi ve koruma altına alınması istenilmiştir.

Türk Hükümeti, sivil halka her türlü acil insanî yardımın derhal gönderilmesi için kendine düşeni yapmaya hazır olduğunu açıklamıştır. Ayrıca, tüm askerî harekâtın durdurularak, ihtilafa barışçı yöntemlerle çözüm aranmasının kolaylaştırılması çağrısında bulunmuştur.

Değerli milletvekilleri, Batı dünyası, Bosna-Hersek konusunda olduğu gibi, bu konuda da - üzülerek söylemeliyiz ki- çelişki içerisindedir. Bir yandan, insan haklarından bahsedip, sorunun barışçı yollardan çözülmesini tavsiye ederken, diğer taraftan, olayın, Rusya'nın bir iç sorunu olduğunu açıkça vurgulayabilmektedir. Bu tanımın sonucu, olaylara seyirci kalmaktan başka bir şekilde ifade edilemez.

Olayı, sadece Rusya'nın bir iç sorunu olarak değerlendirmek, acaba ne kadar doğrudur?.. Ulusların kendi geleceklerini belirleme hakkı, 20 inci Yüzyılın başlarından itibaren tüm dünyada kabul gören ve İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi, Helsinki Nihaî Senedi ve Paris Şartı gibi uluslararası sözleşmelerde açıkça tanınan bir haktır. Çeçenistan'ın bağımsızlık ilanı, aynı zamanda, mevcut uluslararası -işte bu saydığım- norm ve yasalara da uygundur.

Çeçenistan, Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliğini oluşturan ve Sovyet Federasyonu Sosyalist Cumhuriyetine bağlı bir özerk cumhuriyet statüsündeyken, imzalanan bir seri anlaşmaya imza koyup koymamış olmasını da, bağımsızlık ilanının yasal olup olmadığı noktasında değerlendirmeye tabi tutmak gerekmektedir.

Sovyetler Birliğini oluşturan cumhuriyetlerden biri olarak, Rusya Sovyet Federatif Sosyalist Cumhuriyeti de eski yasalarını değiştirmiş, Devlet Başkanı Yeltsin'e bağlı birlikler tarafından ve fiilen, fiziksel olarak kapatılmış, devlet, yeni seçimler ve anayasa temelinde yeniden örgütlenmiştir.

Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği döneminden kalma yasalar yürürlükten kaldırıldığı için, Rusya Sovyet Federasyonu Sosyalist Cumhuriyetini oluşturan federe birimlerin; yani, özerk cumhuriyetlerin arasındaki ilişkilerin yasal çerçevesinin oluşturulması gündeme gelmiştir.

İşte, bu doğrultuda, 31 Mart 1992'de, kısaca Rusya Federasyon Anlaşması olarak bilinen, Rusya Federasyonu içindeki egemen cumhuriyetlerin iktidar organları ile Rusya Federasyonunun devlet iktidarı federal organları arasında, yasama ve yetkinin dağıtımı üzerine anlaşma imzalanmıştır.

Anlaşmanın giriş bölümünde de açıkça belirtildiği gibi, federasyon anlaşması, Rusya Federasyonunun egemenlik deklarasyonu ile Rusya Federasyonu içindeki cumhuriyetlerin egemenlik deklarasyonları temelinde imzalanmıştır; yani, eski Rusya Sovyet Federasyonu Sosyalist Cumhuriyeti içindeki cumhuriyetlerin egemenlik hakkı açıkça tanınmıştır ve bu hak temelinde, yeni federasyonun yasal çerçevesinde kurulmuştur. Rusya Federasyon anlaşmasını, o tarihteki Tataristan ve Çe-

çen-İnguş Cumhuriyetleri imzalamamışlardır. 12 Aralık 1993 günü yapılan Rusya Federasyonu yeni anayasa ve parlamento seçimlerine de bu iki cumhuriyet katılmamıştır. Bu durumda, Çeçenistan'ın Rusya Federasyonuna bağlı olduğunu belirten hiçbir anlaşma yoktur. Çeçenistan sorununun...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Devam edin Sayın Ercan.

NEVZAT ERCAN (Devamla) – Hemen bitiriyorum efendim.

...Rusya'nın toprak bütünlüğü içinde çözülmesi yolundaki önerilerin de, izah etmeye çalıştığım biçimde, yasal dayanağı bulunmamaktadır.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; özetle, bölgede barış ve istikrarın yeniden tesisi için, öncelikle çatışmaların durdurulması, soruna müzakere zemininde barışçı bir çözüm aranması ve tüm ilgililerin, uluslararası norm ve standartlara göre, itidal içinde hareket ederek çözüm araması gerektiğini düşünüyoruz.

Bu duygu ve düşüncelerle, genel görüşme açılması istikametinde oy kullanılmasını Yüce Meclise arz ediyor, hepinize saygılar sunuyorum.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan. (DYP ve RP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Ercan.

Sayın milletvekilleri, Hükümet ve Gruplar adına görüşmeler tamamlanmıştır. Şimdi, sıra, önerge sahiplerine gelmiştir. Üç önergeyi birleştirdiğimiz için, üç önerge sahibine de konuşma hakkı doğmuştur.

Sayın Şener, bu aşamada mı konuşacaksınız, yoksa genel görüşme sırasında mı konuşacaksınız?

ABDÜLLATİF ŞENER (Sıvas) – Bu aşamada...

BAŞKAN – Bu aşamada konuşmak istiyorsunuz.

Sayın Abdüllatif Şener, Sayın Muhsin Yazıcıoğlu ve Sayın Muharrem Şemsek'e sırasıyla söz vereceğim.

Önerge sahiplerinin görüşme süreleri 10'ar dakikadır.

Buyurun Sayın Şener.

ABDÜLLATİF ŞENER (Sıvas) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Çeçenistan ve Kuzey Kafkasya'daki gelişmelerle ilgili olarak vermiş olduğumuz genel görüşme önergesinin Meclis gündemine alınarak bugün görüşülmesini sağlayan ve Danışma Kurulunda bunu olumlu oylarıyla destekleyen, grubu bulunan partilere teşekkür ediyorum. Geç de olsa, hazırlamış oldukları aynı konudaki önergelerle Meclise başvuran diğer arkadaşlarımıza da teşekkür ediyorum.

Ancak, burada, görüşmeler devam ederken, bazı grup sözcülerinin ve özellikle Sayın Bakanın, bütün dünyayı dolaşırken bir türlü Kuzey Kafkasya'ya ve Çeçenistan'a geçemeyişini de yadırgadığımı belirtmek istiyorum. (RP sıralarından alkışlar) Özellikle Sayın Bakanın, önergemizdeki, "Türkiye Kafkasya'daki gelişmelere ilgisiz kalamaz" ifadesine niçin katılmadığını da bir türlü anlayabilmiş değilim; çünkü, önergedeki ifade, Türkiye'nin ilgisiz kalamayacağıyla ilgilidir. Hükümet ilgisiz kalmıştır demiyordum; ama -ifade net bir şekilde olduğu halde- bundan duyduğu rahatsızlığı dile getirmesi, herhalde, ilgisizliğini hissetmiş olmasından kaynaklanmaktadır. (RP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

Şu ana kadar, Çeçenistan'daki gelişmelerle ilgili olarak, Kuzey Kafkasya'daki gelişmelerle ilgili olarak ne yaptıklarını sıraladılar. "Sivil halkın korunmasını istedik" diyorlar. Her gün Grozni bombalanırken, sivil halk katledilirken, insan hakları ihlalleri yapılırken; hâlâ "sivil halkın korunmasını istedik" cümlesinin bir anlam ifade edip etmediğini takdirlerinize arz ediyorum. (RP sıralarından alkışlar)

Yine, Sayın Bakan "insanî yardım göndermek istediğimizi bildirdik" diyor. Henüz, hiçbir şey gönderilmemiş, bir kutu aspirin gitmemiş; ama, insanî yardım gönderme taleplerini ifade etmişler... Bunun da bir anlamı varsa; yine, Yüce Kurulun anlayışına, takdirlerine bırakıyorum. Özellikle, "Çeçenistan meselesinin, Kuzey Kafkasya meselesinin, çok boyutlu politikamızın duyarlı dengeleri içerisinde değerlendirilmesi" diye kullandığı ifadenin, dış politikamızdaki çekingenlik, ürkeklik ve uluslararası merkezlere teslimiyetçiliğin ifadesi olduğunu burada tekrar ifade etmek istiyorum. (RP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

Sayın Bakan Kuzey Kafkasya'nın tarihinden bahsederken, Çeçenistan'dan bahsederken, birtakım doktriner tartışmalara, üsluplara girdiler. Sovyet Rusya, 1917 Bolşevik İhtilaliyle Kuzey Kafkasya bölgesini değerlendirmiş; bu bölgede, kapitalist üretim ilişkilerinin gelişmediğini tespit etmiş; sonra, demiş ki, "burada Asya tipi üretim tarzı vardır" vesaire diye gidiyor.

Sayın Bakan, önce, bu ifadeleriyle her ne kadar, birtakım doktriner bilgilere sahip olduğunu kanıtlamaya kalkıştıysa da, Marksizmi dahi bilmediğini buradan ifade etmek istiyorum. (RP sıralarından "Bravo" sesleri,alkışlar)

Sovyet Rusya'nın resmî yorumunda, "Asya üretim tarzı" diye bir şey yoktur. Beş aşamacı bir anlayış vardır. Hiçbir zaman, Kuzey veya Güney Kafkasya bölgesini de, Asya üretim tarzı çerçevesinde değerlendirmiş değillerdir. Böylesine, bir taraftan doktriner yanlışlarla dolu yorumlarda bulunmak, bir taraftan da bir türlü Kafkasya'ya giremeden dünyanın dört bir yanında dolaşmak yerine, somut, net şeyler söylemesini beklerdik.

Sayın milletvekilleri, Kafkasya -özellikle Kuzey Kafkasya- ve Çeçenistan, önergede de belirttiğimiz gibi, Türkiye'nin ilgisiz kalamayacağı bir bölgedir. Bu bölgeyle Türkiye'nin tarihî bağları vardır, dinî, kültürel bağları vardır, akrabalık bağları vardır. Bunları yadırgamak veya bunları yokmuş farz edip bu bölgeye öylesine yaklaşmak, sağlıklı bir durum değildir. Diğer taraftan, şu an, dünyada oluşan hadiseleri, Türkiye açısından da çok dikkatli bir şekilde takip etmek zorundayız. Ortodoks çemberi, bir taraftan, batımızda Bosna-Hersek olaylarıyla; diğer taraftan, bugün, Çeçenistan'da, Kuzey Kafkasya'da yaşanan hadiselerle bizi kuşatmaya çalışırken, elbette, bizim de duyarlı olmamız lazımdır; millî menfaatlarımıza uygun politikaları ortaya koymamız, geliştirmemiz lazımdır.

Kuzey Kafkasya ve Çeçenistan bölgesi, Türkiye açısından fevkalade stratejik önemi olan bir bölgedir. Çin Seddine kadar uzanan Türk cumhuriyetlerinden bahsediyoruz. Bizi, Hazar Denizinin doğusundaki Orta Asya Türk cumhuriyetlerine ulaştıran en önemli koridor, Abhazya'dan başlayıp, Dağıstan'a kadar uzanan Kuzey Kafkasya koridorudur. Bu bölgenin ve bu bölgedeki gelişmelerin çok sağlıklı bir şekilde değerlendirilmesi ve takip edilmesi gerekmektedir. Sonra, bu bölge, her zaman Türkiye'nin bir güvenlik şemsiyesi olmuştur. Tarihî hadiseler bunu kanıtlamaktadır. 93 Harbi sırasında, Kars'ın, Ardahan'ın Ruslar tarafından işgal edilmesi üzerine, bu Kuzey Kafkasya halkları, Osmanlıyı desteklemek için ayaklanmışlardır ve Ruslara karşı mücadele vermişlerdir; Rusların, bu bölgeden, Kars'tan, Ardahan'dan çekilmesine sebep olmuşlardır.

Yine, aynı şekilde, İkinci Dünya Savaşı sonrasında, Stalin, Türkiye'ye yönelik talepleri nedeniyle, Kuzey Kafkasya'da meydana gelebilecek dirençleri kırabilmek için, bu bölge halkını sürmüştür; Rusya'nın, Kazakistan'ın diğer bölgelerine dağıtmıştır.

Bu önemi önümüzde dururken, hâlâ, bu bölgeyle ilgili sağlıklı ve millî politikalara uygun değerlendirmeler yapılamayışını yadırgadığımı, tekrar ifade etmek istiyorum.

Her şeyden önce, Türk dış politikasının, olaya yaklaşırken, Rusya'nın toprak bütünlüğünden bahsederek olayı değerlendirmesi, fevkalade yanlıştır. (RP ve ANAP sıralarından alkışlar)

Bunu söylemek bizim görevimiz değildir, bunu söylemek Türkiye'nin işi değildir; eğer, Türkiye, olaya sağlıklı bir değerlendirme getirecekse, bu bölgedeki insan hakları ihlallerini dile getirmelidir. Aslında, bu bölgede, sadece iki haftadır değil, yüzelli yıldır insan hakları ihlal edilmektedir. Bu bölgedeki insanlar soykırıma tabi tutulmuşlardır, zorunlu göçe icbar edilmişlerdir ve onbeş gündür, izliyoruz, sivil yerleşim bölgeleri, Grozni, her gün Rus uçakları tarafından bombalanmaktadır; siviller, yaşlılar, kadınlar ve çocuklar katledilmektedir. Bundan daha belirgin, net bir insan hakları ihlali olamaz; insan haklarının ihlal edilmesi karşısında da, uluslararası hukuk, buna sessiz kalamaz ve Türkiye, bütün ülkelerden önce buna sessiz kalmamalıdır, kalmamalıydı. (RP sıralarından alkışlar)

Bu konuda, insan hakları ihlalleri konusunda en küçük bir imada dahi bulunulmazken, diğer taraftan, bakıyoruz, Danimarka, bölgedeki insan hakları ihlallerini kınıyor, Rusya'yı kınıyor, Norveç kınıyor, Letonya kınıyor; ama, Türkiye'den kınamayı ifade edebilecek tek bir cümle dahi çıkmıyor!

Diğer taraftan, Rusya'nın toprak bütünlüğünden bahsetmenin fevkalade yanlış olduğunu tekrar ifade etmek istiyorum.

Uluslararası metinler var. Bunlarda, Birleşmiş Milletler şartında, insan haklarıyla ilgili bütün belge ve sözleşmelerde, halkların kendi kaderini tayin etme hakkı vardır. Bu bölgede yaşayan insanlar, kendi kaderlerini tayin etme hakkına sahiptirler. Uluslararası hukuk nezdinde de bu böyledir. Ulusların kendi kaderlerini tayin etme hakları, İkinci Dünya Savaşı sonrasında, sömürgelerin bağımsızlık taleplerine yönelik olarak kullanılmıştır; ama, son yıllarda, bu hakkın, federasyonlar içerisindeki federe devletlerin de bir hakkı olduğu kabul edilmiştir. Nitekim, bu görüş doğrultusundadır ki, Yugoslavya Federasyonuna bağlı Slovenya, Hırvatistan, Bosna - Hersek, Makedonya gibi federe devletçiklerin bağımsızlık ilanları, Birleşmiş Milletlere üye bütün ülkeler tarafından kabul edilmiştir, desteklenmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Devam edin efendim.

ABDÜLLATİF ŞENER (Devamla) – Niçin desteklenmiştir; çünkü, halkların kendi kaderlerini tayin hakkına sahip oldukları görüşü, federasyon içindeki federe devletlere de tanınan bir hak olarak kabul edildiği içindir; ama, maalesef, bu gerçekler, bu açık, net görüntüler ortada iken, Türkiye'nin, ne insan hakları ihlalleri konusunda ne de Çeçenistan'ın bağımsızlık talepleri konusunda aktif olarak devrede olmadığını görüyoruz. Bundan dolayı da üzüntü duyuyoruz. Yüce Meclisin tüm üyelerinin de bu tutumdan dolayı üzüntü duydukları kanaatindeyim. Hükümeti oluşturan siyasî partilerin grup sözcülerinin yapmış oldukları konuşmalarda da, bu, açık seçik izlenmiştir, tespit edilmiştir.

Burada, maalesef, Dışişleri Bakanlığı personelinin bulunmayışını da yadırgadığımı belirtmek

istiyorum. Umarım, Sayın Bakanın buraya yalnız gelmesi, ilk bakanlık günlerine rastlamış oluşuyla ilgili değildir.

Bu çerçeve içerisinde, genel görüşmenin açılmasını ve bu genel görüşme esnasında, gerek Hükümet tarafından gerek siyasî partiler tarafından, konunun, daha detaylı, daha kapsamlı, daha şümullü olarak ortaya konulmasını, burada yapılan konuşmaların ve görüşlerin Hükümete ışık tutmasını diliyorum ve hepinize saygılar sunuyorum. (RP, ANAP, MHP ve BBP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Şener.

Sayın Muhsin Yazıcıoğlu, buyurun.

MUHSİN YAZICIOĞLU (Sıvas) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; etrafımızda giderek daralan ateş çemberinin, her geçen gün, bizi yaralayan, üzüntüye boğan -gerek Balkanlarda gerek Kafkaslar'daki acılardan birisi olarak- Çeçenistan'ın işgali dolayısıyla, milletimizin yaralanan yüreğinin, bir noktada sesi olmak ve konunun, Türkiye Büyük Millet Meclisinde acilen ele alınarak, millî bir siyasetin ortaya konulması ve belirlenmesi açısından önem arz eden bir genel görüşmenin açılması konusunda yapılan bu toplantıyı, Çeçenistan bakımından, geleceğimiz bakımından önemli görüyorum ve sözlerime başlarken, çağımızın Şeyh Şamil'i Dudayev'e ve kahraman Çeçenlere, hürriyet ve bağımsızlık mücadelelerinde başarılar diliyor ve orada şehit olan bütün insanların hatıraları önünde saygıyla eğiliyorum.

Rusya, Afganistan'da uygulamış olduğu usul ve üslubu, Çeçenistan'da da aynen uygulamıştır. Sovyetler Birliği döneminde, önce, Afganistan içerisinde bir muhalif grup meydana getirmiş, sonra onun çağrısına uyduğu iddiasıyla, bağımsız Afganistan'ı işgale kalkışmıştı. Aynı şeyi -şu anda- Çeçenistan için de uygulamıştır. Nasıl ki, Afganistan'ın işgali Sovyetler Birliğinin dağılmasını meydana getirmişse, hemen ifade etmek istiyorum ki, Çeçenistan'ı işgale kalkışan Rusya da, dökmüş olduğu kanda boğulacak ve sonuçta, nasıl Afganistan'ın, Sovyetleri dağıtmasına sebep olan direnişiyle karşılaşmışsa, Çeçenistan işgalinde de, Rusya aynı akıbetle karşı karşıya kalacaktır.

Öncelikle şunu belirtmek istiyorum: Kafkasyanın yerli halklarından biri olan Çeçenler ve onların özyurdu olan Çeçenistan, Kafkasların ayrılmaz bir parçasıdır. Şimdi, Çeçenistan'da bir ilhak ve soykırımla karşı karşıyayız. Bu soykırım karşısında biz, olayı, Rusya'nın bir iç sorunu olarak asla göremeyiz. Bu, hukukî açıdan da, tarihsel açıdan da böyle ifade etmeye mecbur olduğumuz bir olaydır.

Çeçenistan, Sovyetler Birliğinin dağılışı sırasında, yeniden yapılanan Rusya Federasyonu içerisinde yer almamıştır; dolayısıyla, Rusya Federasyonunun hukukî hiçbir metninin altına imza koymamıştır. Bu sebeple, Çeçenistan, selfdeterminasyon hakkını kullanmış ve 1991 yılında bağımsızlığını ilan etmiştir. O andan itibaren, altına imza koymamış olduğu Rusya Federasyonunun hiçbir bağlayıcı hükmüne de tabi değildir. Dolayısıyla, Çeçenistan, Rusya'nın yeniden yapılanmasında yer almadığı için, Sovyetler Birliği dağıldığı sırada, Sovyetler Birliği içerisinde yer almış olan bütün diğer cumhuriyetlerin kendi iradesiyle ortaya koyduğu bağımsızlık ve onun arkasından meydana getirmiş olduğu Bağımsız Devletler Topluluğu içerisinde de yer almamıştır.

Yani, kendi iradesini ortaya koymuş, arkasından, hür olarak, demokratik hakkını kullanıp, kendi Cumhurbaşkanını da seçmiştir. Yüzde 85 oy alarak seçilmiş bir Cumhurbaşkanı vardır; Dudayev, yüzde 85 oyunu aldığı bir halkı, bağımsız bir cumhuriyeti temsil etmektedir. Dolayısıyla, Rusya'nın buradaki hareketi, tamamen bir işgal, ilhak hareketidir ve bağımsızlığa karşı emperyalist, saldırgan bir harekettir.

Burada, biz, bağımsız bir devletin yanında mı yer alacağız, yoksa Çarlık Rusyasını yeniden ihya etmek isteyen, saldırgan, yayılmacı Rusya'nın yanında mı yer alacağız? Tarafımızı açıkça ortaya koymak mecburiyetindeyiz.

Üzülerek ifade ediyorum ki, Amerika Birleşik Devletleri, küçük Yalta olarak adlandırdığı, Clinton ve Yeltsin arasındaki görüşmeden, ortaya çıkan yeni paylaşımın bir ifadesi olarak, Kafkasları Rusya'nın arka bahçesi gibi tarif eden yaklaşımını; yani, bu hadiseyi Rusya'nın iç işi olarak görme yaklaşımını, aynı şekilde, Türkiye Cumhuriyeti Hükümetini temsil eden kişiler tarafından da bu yaklaşımı ortaya koyacak şekilde benzer açıklamalar yapılmasını üzüntüyle karşılıyoruz ve bunu asla kabul etmiyoruz.

Muğlak, belirsiz ve işgalciye cesaret verecek açıklamalar yerine, millî perspektif, millî siyaset ve milletimizin menfaatları ve hakları doğrultusunda açık ifadeler kullanmak daha doğru olur kanaatindeyim. Bu itibarla, Türk Milletinin, Çeçenistan'ın işgali karşısında gösterdiği ilgi ve duyarlılığı, saygı ve takdirle karşılıyorum.

Şu ana kadar, hiç tereddüt etmeden, akrabalık, manevî ve millî bağlarımız açısından meseleye yaklaşarak, millî duyarlılık ortaya koyan Türk Milletinin bu duyarlılığını saygıyla ve takdirle karşılarken; milleti temsil eden ve milletin hissiyatının tercümanı olması gereken organlarımızın...

ALİ OĞUZ (İstanbul) – Milletin gerisinde kalan ...

MUHSİN YAZICIOĞLU (Devamla) – ...milletin gerisinde kalmış olmasını da, üzüntüyle karşılıyorum. (ANAP ve RP sıralarından alkışlar)

Kendi parlamentosunu bombalamaktan çekinmeyen bir diktatör olan Yeltsin, Çeçenistan'ı işgal girişiminden vazgeçmezse, bütün Kafkas halkları ve Türk dünyası, savaşın, giderek, tarafı durumuna gelecektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Devam edin efendim.

MUHSİN YAZICIOĞLU (Devamla) – Tamamlıyorum efendim.

Haksızlık ve zulümler karşısında daima bir bütün olmuş Kafkas toplulukları ve Müslüman Türk Milleti, Çeçenlerin bu onurlu mücadelesinin yanında kararlılıkla yerlerini alacak ve bu direnişin yanında yerini alırken, maddî ve manevî, her alanda bu mücadeleye omuz verecektir.

Dış politikamız, millî bir çizgi üzerinde olmak mecburiyetindedir. Şu ana kadar, Türkiye, dış politikada, maalesef, pasif savunma anlayışıyla siyasî yörüngesini belirlemiştir; dış politikada, hep, pasif savunma çizgisini takip etmiştir. Türkiye, etrafında meydana gelen olaylar, konjonktür ve kendi millî menfaatlarını dikkate alarak, artık, aktif savunmaya dayanan bir dış politika izlemek zorundadır. Bunun için, artık, Türkiye, kabuğunu yırtmalı, tarihin kendi üzerine yüklemiş olduğu misyonun gereğini ortaya koymalı ve buna uygun bir siyaset yapmalıdır. Buna, tarih bizi zorlamaktadır.

Bunu ifade ederken, asla, savaş çığırtkanlığı yapmak veya Türkiye'yi maceraya sevk etmek gibi bir duygu içerisinde söylemiyorum; tarih, bize bunu mecbur kılmaktadır. Biz, tarihin hükmettiği, üzerimize yüklediği misyonu yerine getirmek zorundayız.

Onun için, Türkiye, asla kendi kabuğuna girerek, kabuğuna sıkışarak hareket edemez. Osmanlı, Düyun-i Umumiyeyle idare edildiği bir durumdayken bile, Trablusgarp'ta donanmasını gezdiriyor, Galiçya'da ve Kafkaslarda asker bulunduruyordu; niçin; İstanbul'da rahat oturmak için. Bugün,

eğer, Ankara'da rahat oturmak istiyorsak -bırakalım inançlarımızın, soyumuzun gerektirdiği mecburiyetleri- sadece savunma için, Kafkaslar politikasına aktif müdahalede bulunmak, Bosna'ya aktif müdahelede bulunmak mecburiyetindeyiz. (BBP ve RP sıralarından alkışlar)

Onun için, Türkiye'nin, Türk dünyasının ve Kafkas topluluklarının savunma bendi olan Çeçenistan'ın bu bendinin yıkılmaması ve Dudayev'in şahsında verilen bu şanlı direnişin kırılmaması için, elimizden gelen her şeyi yapmak zorundayız; sadece sözle değil, fiilen yapmak mecburiyetimiz var.

Burada, Türk Milletinin hissiyatına tercüman olmak bakımından -sözlerimi tamamlarken- yaşasın kahraman Çeçenlerin hürriyet ve bağımsızlık mücadelesi, kahrolsun her türlü emperyalizm ve sömürgecilik diyorum.

Saygılarımı sunuyorum. (BBP, ANAP ve RP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Yazıcıoğlu.

Önerge sahiplerinden, son konuşmacı olarak, Sayın Muharrem Şemsek; buyurun.

MUHARREM ŞEMSEK (Çorum) – Sayın Başkan, Türkiye Büyük Millet Meclisinin değerli üyeleri; vermiş olduğumuz önergeyle ilgili olarak, önerge sahibi sıfatıyla söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle, Yüce Heyetinize saygılarımı sunuyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün, kardeş Çeçenistan'da büyük bir katliam, büyük bir trajedi yaşanmaktadır ve büyük bir insan hakları ihlali olayıyla karşı karşıya bulunmaktayız.

Çeçenlerin geçmişine baktığımız zaman, millî olan her türlü hak ve hürriyetten, gerek Çarlık Rusyası ve gerekse komünizm rüyası dönemlerinde mahrum edilen Kuzey Kafkasyalılar, yaklaşık ikiyüz yıldan beri, her türlü baskı, sürgün ve zulümle karşı karşıya kalarak, Ruslaştırma siyasetine kurban edilmek istenmişlerdir. Şeyh Şamillerin yaktığı bağımsızlık ve hürriyet meşalesi, daima Kuzey Kafkasyalıların iman kaynağı, direnç kaynağı olmuştur.

Birinci Dünya Harbi sonrasına doğru Çarlığın çökmesi üzerine, diğer Kafkasya milletleri gibi, Kuzey Kafkasyalılar da, kendisinin tayin edeceği ve faydalanacağı, her milletin kendi mukadderatını kendisinin tayin edeceği haklardan istifade ederek, istiklallerini ilan etmişlerdir. Milletlerin istiklallerini bir hak olarak törenle ilan eden bolşevikler, Kafkasya'da millî mukadderatlarını ele alan hürriyetperver milletlere karşı, hainane bir surette taarruza geçmişler; üstün kuvvetlerine dayanarak, Kafkasya milletlerini, tekrar, Çarlık Rusyasında olduğu gibi, boyundurukları altına almak istemişler; ilk taarruz ettikleri ülke de, Kuzey Kafkasya Cumhuriyeti olmuştur; daha sonra, Azerbaycan, Ermenistan ve Gürcistan Cumhuriyetlerini ele geçirerek, yayılmacı ve sömürgeci politikalarını devam ettirdiklerini ortaya koymuşlardır.

Değerli milletvekilleri, Kuzey Kafkasyalılar, bu kızıl istilaya karşı var kuvvetleriyle mukavemet göstermişlerdir. Bu millî mukavemet hareketi çeşitli safhalar arz etmekle beraber, mukavemet hareketinin öncüleri, başta Çeçenler, İnguşlar, Karaçaylılar, Balkarlar, Avarlar ve Çerkezler olmak üzere, en iptidaî silahlarla Rus işgalcilerine karşı çarpışmışlardır. Bu çarpışmaların en önemlileri de, 1921 yılında başlayan ve aylarca devam eden isyan ile 1930-1933 yıllarında meydana gelmiş olan olaylarda yaşanmıştır.

Stalin'in Rusyası ile hemhudut olan Müslüman cumhuriyetler ortadan kaldırılarak, bunların Rusya'ya bağlanması planlanmış, bunda da ilk darbeyi, Kuzey Kafkasya Cumhuriyeti yemiştir. Bu Cumhuriyeti oluşturan Kuzey Kafkasya kavimlerini birbirlerinden ayırarak, muhtar cumhuriyet ve

muhtar vilayet haline getirdikten sonra, bunları teker teker Rusya Federasyonuna bağlamışlar. "Eğer, bu Cumhuriyet, Sovyetler Birliğinin dağılmasına kadar devam etseydi, Kuzey Kafkasya'yı, Rus Federasyonunun iç meselesi olarak gösterme çabası içinde bulunan Amerika Birleşik Devletleri ile Batı ülkeleri, bu durumu nasıl izah edeceklerdi" sorusunun cevabını burada bulmakta güçlük çekmekteyiz.

Değerli milletvekilleri, bugün Kuzey Kafkasya asla ve asla Rusya Federasyonunun bir iç meselesi olamaz bu, Kuzey Kafkasya Cumhuriyetinin yeniden kurulması meselesi olarak görülmektedir. Bunun öncülüğünü, bugün, kahraman Çeçenler yapmaktadır. Diğer Kafkas halkları da, İnguşlar gibi, açık ve net olarak, bu Rus istilasına karşı gerekli reaksiyonu mutlaka göstermelidirler. Çeçenler, her dönemde, böyle kahramanlıklar göstermişlerdir; Rus askerlerinin taaruzunu önlemek ve gedik vermemek için, siperlerde kendilerini birbirlerine bağlayarak kahramanlık destanları yazdıklarını da tarih göstermektedir.

Ruslar, komünist dönemde de aynı baskı ve sürgünleri devam ettirmişlerdir. İşgalin ilk yıllarında topraklarını kamulaştırarak kolhoz ve solvozlar kurmaya başladıkları 1930 yıllarından daha sonra da, sadece Kuzey Kafkasyalı kardeşlerimize değil, Sovyetlerdeki bütün Müslüman Türk aydınlarına, ilim adamlarına, hatta, Komünist Partisinin mensuplarına, onlara hizmet edenlere karşı bir kampanya başlatarak, bunları, Pantürkist, Türkiye'nin casusu olduklarını ileri sürerek ya kurşuna dizmişler veya tarihçi Ziya Bünyatov'un KGB arşivine dayanarak "Kırmızı Terör" adlı kitabında yazdığı gibi, kamyonlara ve vagonlara doldurmak suretiyle sürgün etmişler ve ortadan kaldırmaya çalışmışlardır.

Ruslar, aynı metodu, Çeçenlere, İnguşlara, Karaçaylılara, Balkarlara, Avarlara, Lezgillere ve diğer Kuzey Kafkasyalı kardeşlerimize de uygulamışlardır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün, Çeçenistan'da meydana gelen olayları çok iyi tahlil etmek lazımdır. Bugün, Çeçenistan'daki olayların, Rusya Federasyonundaki iç gelişmelerden ilgisiz olduğunu söylemek mümkün değildir. Çeçenistan, 1991 Ekiminde, parlamento ve cumhurbaşkanlığı için seçim yapmıştır. General Dudayev, Çeçen Halkının Milli Kongresinin İcra Komitesi Başkanlığına seçilmiştir. Rusya Federasyonu, bu seçimleri yasa dışı sayarak iptal etmiştir. Boris Yeltsin, Çeçenistan'da sıkıyönetim ilan ederek, ülkeyi, doğrudan merkeze bağlamış; Çeçenler, Federasyon Anlaşmasını da imzalamamışlardır. Yeltsin'in, şimdiye kadar, Moskova'daki muhaliflerini sindirmekle uğraştığı, parlementosunu bombaladığı da bilinmektedir.

Değerli milletvekilleri, Rusya'nın Çeçenistan'a müdahalesinin çeşitli sebepleri vardır; bunlar:

1.- Rusya Federasyonu, halen, 16 cumhuriyet ve 5 özerk bölgeden oluşmaktadır. Rusya, bağımsızlık rüzgârlarının diğer cumhuriyetlere de esmesinden endişe etmektedir. Nitekim, Tatarlar da, zaman zaman merkezle anlaşmazlığa düşmektedirler.

2.- Çeçenistan ayrılırsa, Rusya, Kafkaslarda nüfuzunu kaybedecek, federasyondan kopmalar olacak; hatta, Bağımsız Devletler Topluluğu üzerindeki etkisi azalacaktır.

3.- Yeltsin'in muhalifleri güçlenecek, kendisinin iktidarda kalması zayıflayacaktır.

4.- Çeçenistan, Kafkaslar'ın petrol merkezidir. Grozni, Gudamers, Malgobek, Çeçenistan'ın petrol üretim ve rafineri tesislerinin bulunduğu yerlerdir. Üretilen petrol, boru hattıyla, Hazar'da Mahaçkaleye, Karadenizde Tuapse'ye ulaşmaktadır. Çeçenler, petrol boru hattını kontrol altında tutmaktadırlar. Doğalgaz da buradan sevk edilmektedir.

5.- Grozni, demiryollarının kesiştiği bir yerdir. Demiryolu hattı, Bakü 'de Hazar Denizine, Tuapse'de Karadenize, Rostov'da Azak Denizine ulaşmaktadır. Çeçenlerin demiryolunu tuttuğu bu merkezde, Rusya'yı rahatsız ettiği bilinmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 5 Aralık 1994 tarihinde Yeltsin, Çecenistan üzerine 30 bin kişilik bir kuvvet sevk etmiştir. Bu kuvvetler, İnguşya ve Dağıstan'dan geçerken taciz edilmiştir. 13 Aralıkta ateşkes için 48 saatlik süre verilmiş, bu süre, 15 Aralıkta 48 saat daha uzatılmış, ancak, Vladivostok'ta yapılan görüşmelerden bir sonuç alınamamıştır. Karada direnişle karşılaşan Ruslar, Grozni'yi havadan bombalamaya başlamışlardır; bombardımanda siviller de hedef olmuştur.

Rus halkının büyük bir kısmı, Çeçenistan'a müdahaleye karşıdır. Nitekim, 11 Aralık Pazar günü Moskova'da 5 bin kişinin katıldığı bir gösteri yapılmıştır. Parlamentoda ise reformistler, Çeçenistan'a müdahaleden dolayı Yeltsin'e karşı cephe almışlar ve bir parlamento kararı da aldırmışlardır.

Çeçenlerin şiddetli direnişleri karşısında, hiçbir komutan, cepheye gitmek ve sorumluluk almak istemediğinden, harekâtı, Savunma Bakanı üstlenmek zorunda kalmıştır. Halihazırda, savaş uçakları desteğindeki Rus kuvvetleri Grozni'ye girmiştir; ancak, mahalle aralarına girmeye cesaret edememektedirler.

Karargâhı, Rus birliklerine karşı şiddetle direnen Dudayev, bağımsızlık mücadelesini de yürütmektedir.

Rus saldırıları, özellikle hava bombardımanları, pek çok sivil halkın can kaybına da sebep olmakta, âdeta bir kıyıma dönüşmüş bulunmaktadır.

BAŞKAN – Sayın Şemsek, toparlayabilir miyiz efendim...

MUHARREM ŞEMSEK (Devamla) – Hay hay Sayın Başkanım.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye, dış politikasında artık bir ilim haline gelmiş olan siyaset planlaması konusundaki eksiğini, hiç değilse, bu Çeçenistan olayındaki eksiğiyle görmüş olmalıdır. Türkiye, dış politikada, elli yıl, yüz yıl sonra meydana gelebilecek muhtemel olaylara göre hazırlanmış alternatif dış politikalara sahip olmadığı için, dünyada meydana gelen olayların gerisinde kalmakta, hazırlıksız yakalanmakta, yer yer de yanlışlık yapmaktadır. Dış politika konularında, Türkiye, siyaset planlaması konusundaki eksiğinin sancılarını yaşamaktadır. Bunun için, dış politikadaki bu eksiğin, hiç değilse, bu olaydan sonra giderilmesini diliyorum.

Değerli milletvekilleri, Türkiye, Çeçenistan'la ilgili politikalarını yeniden gözden geçirerek, daha aktif ve tutarlı davranmaya mecburdur; bunun için, Türkiye'de, bu meseleye partilerüstü bir anlayışla yaklaşmalıyız.

Rusya Federasyonunun Çeçenistan'da başlattığı işgal harekâtı, maalesef, Türkiye tarafından, Rusya'nın bir iç işi olarak nitelendirilmiştir. Bu, fevkalade yanlış bir tespittir.

Değerli arkadaşlar, Türkiye, Balkanlar, Kafkasya ve Orta Asya ile ilgili konularda özel bir konuma sahiptir. Bu özel durum, bölgenin, Türkiye bakımından, kendi güvenliği açısından arz ettiği önemin yanı sıra, tarihî, millî, dinî ilgi sahasına girmesinden kaynaklanmaktadır; bu sebeple, Türkiye'nin, Çeçenistan'ın uğradığı bu haksız işgali, Rusya'nın bir iç meselesi gibi telakki etmesi isabetsiz olmuştur.

Federasyon anlaşmasına katılmamış bulunan Çeçenistan'ın hukukî durumunu federasyon kapsamında değerlendirmek de yanlıştır. Dünyada, çeşitli devletlerin "ön bahçem, arka bahçem" diyerek, etki ve yetki alanları icat ettiği bir sırada, Türkiye'nin, tarih ve kültür bahçesi olan Çeçenistan'ı, Rusya'nın bir iç işi olarak görmesi doğru değildir.

Öte yandan, Helsinki İnsan Hakları İzleme Komitesi, temel insan hakları bakımından, bu müdahalenin, Rusya'nın bir iç işi sayılamayacağını vurgulamakta; gerçekten, Bosna'da ve Azerbaycan'dan sonra Çeçenistan'da da bir insanlık trajedisi yaşandığını belirtmektedir.

Türkiye Cumhuriyeti, bu haksız işgal ve saldırı olayını sürekli izleyip, uluslararası platformlarda gerekli girişimlerde bulunarak, sonuç elde edilmesine gayret göstermelidir. Gıda, ilaç ve sair ihtiyaç maddelerinin karşılanması konusunda, derhal gerekli teşebbüslerde bulunmak zorunda olduğumuzu da ifade etmek istiyorum.

Çeçenistan'daki işgalle ilgili, Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak, mümkün olursa hemen bugün, bir Meclis kararı alınarak, ilgili kuruluşlara ve bütün dünya kamuoyuna bildirilmelidir.

Türkiye, Kafkaslardaki kardeş devletlerin bir araya gelerek bir Kafkas federasyonu meydana getirmesi yönünde de yardımcı ve uyarıcı olmalıdır.

Çeçenistan'da meydana gelen işgal olayı, bölge barışını bozan, uluslararası ilkelere aykırı, kabul edilemez ve Türkiye'nin güvenliğine zararlı bir durumdur; Türkiye'de yaşayan milyonlarca vatandaşımız bakımından da, Türkiye'yi yakından alakadar etmektedir.

Türkiye, Çeçenistan'ın Birleşmiş Milletlere üyeliğinin kabulü yönünde gayret göstermek dahil, en üst seviyede siyasî girişimlerle, bu insanlık suçunu durdurmaya gayret etmelidir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Çeçenistan'da bağımsızlık mücadelesini yürüten değerli Çeçenlere başarılar diliyor, şehitlere Allah'tan rahmet, kalanlara ve yakınlara da başsağlığı diliyor; bu genel görüşme önergesinin kabulü yönünde oy kullanmanızı bekliyor, Yüce Heyete saygılar sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Şemsek.

Sayın milletvekilleri, genel görüşme açılması talebiyle ilgili önerge üzerindeki öngörüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi, genel görüşme açılıp açılmaması hususunu oylarınıza sunacağım: Genel görüşme açılmasını kabul edenler... Etmeyenler... Genel görüşme açılması oybirliğiyle kabul edilmiştir. (Alkışlar)

Genel Kurulun 22.12.1994 tarihli 60 ıncı Birleşiminde alınan karar gereğince, genel görüşme, Genel Kurulun 3.1.1995 Salı günkü birleşiminde yapılacaktır.

Sayın milletvekilleri, çalışma süremizin bitimine 7 dakika kalmıştır; bu kısa zaman süreci içerisinde gündemimizi sürdürmenin imkânı yoktur.

Bu bakımdan, ülkemizde konuşlandırılan Çokuluslu Güç'ün görev süresinin uzatılmasına dair Başbakanlık tezkeresi ve sözlü sorular ile kanun tasarı ve tekliflerini sırasıyla görüşmek için, 28 Aralık 1994 Çarşamba günü saat 15.00'te toplanmak üzere, birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati :18.53

VI. – SORULAR VE CEVAPLAR

A) YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1. – İstanbul Milletvekili Halit Dumankaya'nın, Özelleştirme kapsamındaki Afyon, Bayburt, Konya, Kayseri, Diyarbakır, Sıvas, Van, Zeytinburnu, Erzincan, Sakarya, Gaziantep, Eskişehir, Elazığ, Malatya, Fatsa balık Mamulleri İşletmesi, Manisa, Kastamonu, Şanlıurfa, Bingöl, Suluova, Bursa Et kombinalarına ilişkin soruları ve Devlet Bakanı Abdullah Aykon Doğan'ın yazılı cevabı (7/4957, 4958, 4959, 4960, 4961, 4967, 4968, 4969, 4970, 4971, 4984, 4985, 4986, 4994, 4987, 4995, 4996, 5018, 5019, 5020, 5021)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın Ekonomiden sorumlu Devlet Bakanı Sayın Aykon Doğan tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına delaletlerinizi arz ederim.

Saygılarımla.

Halit Dumankaya

İstanbul

Soru 1. Özelleştirme kapsamında Afyon Et Kombinasının arsası kaç metre karedir? Kaç metre kare kapalı alanı vardır?

Soru 2. Soğutma deposu sayısı nedir? Soğutmalı aracı var mıdır, varsa kaç adettir? Hususi aracı ve diğer araçları var mıdır? Varsa cinsleri ve adetleri nedir?

Soru 3. Misafirhanesi, yemekhanesi, marangozhanesi ve başka sabit değerleri nelerdir?

Soru 4. Kurum bilgisayarı ve diğer mobilya olarak neleri vardır?

Soru 5. KOİ buraya ne değer tespit ettirmiştir? (Dolar ve TL cinsinden) buranın gerçek değeri nedir?

Soru 6. Satış kime yapılmıştır. Satış değeri nedir? (TL ve Dolar cinsinden) bu değer peşinmi yoksa vadeli midir? Vadeli ise kaç yıl vadelidir. Vadeli ise vade farkı alınacak mıdır?

Soru 7. Bu kurumun çalışanlarına bu satılan değerle almaları için teklif yapılmış mıdır? Yapılmamış ise nedeni nedir?

Soru 8. Kurumda kaç kişi çalışmaktaydı, çalışan kişilerin hakları (ihbar, kıdem tazminatları) alanlar tarafından mı, yoksa kurum tarafından mı ödenecektir, bu tazminatların tutarı nedir?

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın Ekonomiden sorumlu Devlet Bakanı Sayın Aykon Doğan tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına delaletlerinizi arz ederim.

Saygılarımla.

Halit Dumankaya

İstanbul

Soru 1. Özelleştirme kapsamında Bayburt Et Kombinasının arsası kaç metre karedir? Kaç metre kare kapalı alanı vardır?

Soru 2. Kurum bilgisayarı ve diğer mobilya olarak neleri vardır?

Soru 3. Soğutma deposu sayısı nedir? Soğutmalı aracı var mıdır, varsa kaç adettir? Hususi aracı ve diğer araçları var mıdır? Varsa cinsleri ve adetleri nedir?

Soru 4. Misafirhanesi, yemekhanesi, marangozhanesi ve başka sabit değerleri nelerdir?

Soru 5. Satış kime yapılmıştır? Satış değeri nedir? (TL ve Dolar cinsinden) Bu değer peşin mi yoksa vadeli midir? Vadeli ise kaç yıl vadelidir. Vadeli ise vade farkı alınacak mıdır?

Soru 6. KOİ buraya ne değer tespit ettirmiştir? (Dolar ve TL cinsinden) buranın gerçek değeri nedir?

Soru 7. Bu kurumun çalışanlarına bu satılan değerle almaları için teklif yapılmış mıdır? Yapılmamış ise nedeni nedir?

Soru 8. Kurumda kaç kişi çalışmaktaydı, çalışan kişilerin hakları (ihbar, kıdem tazminatları) alanlar tarafından mı, yoksa kurum tarafından mı ödenecektir, bu tazminatların tutarı nedir?

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın Ekonomiden sorumlu Devlet Bakanı Sayın Aykon Doğan tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına delaletlerinizi arz ederim.

Saygılarımla.

Halit Dumankaya

İstanbul

Soru 1. Özelleştirme kapsamında Konya Et Kombinasının arsası kaç metre karedir? Kaç metre kare kapalı alanı vardır?

Soru 2. Soğutma deposu sayısı nedir? Soğutmalı aracı var mıdır, varsa kaç adettir? Hususi aracı ve diğer araçları var mıdır? Varsa cinsleri ve adetleri nedir?

Soru 3. Kurum bilgisayarı ve diğer mobilya olarak neleri vardır?

Soru 4. Satış kime yapılmıştır. Satış değeri nedir? (TL ve Dolar cinsinden) bu değer peşin mi yoksa vadeli midir? Vadeli ise kaç yıl vadelidir. Vadeli ise vade farkı alınacak mıdır?

Soru 5. Bu kurumun çalışanlarına bu satılan değerle almaları için teklif yapılmış mıdır? Yapılmamış ise nedeni nedir?

Soru 6. KOİ buraya ne değer tespit ettirmiştir? (Dolar ve TL cinsinden) buranın gerçek değeri nedir?

Soru 7. Misafirhanesi, yemekhanesi, marangozhanesi ve başka sabit değerleri nelerdir?

Soru 8. Kurumda kaç kişi çalışmaktaydı, çalışan kişilerin hakları (ihbar, kıdem tazminatları) alanlar tarafından mı, yoksa kurum tarafından mı ödenecektir, bu tazminatların tutarı nedir?

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın Ekonomiden sorumlu Devlet Bakanı Sayın Aykon Doğan tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına delaletlerinizi arz ederim.

Saygılarımla.

Halit Dumankaya

İstanbul

Soru 1. Özelleştirme kapsamında Kayseri Et Kombinasının arsası kaç metre karedir? Kaç metre kare kapalı alanı vardır?

Soru 2. Misafirhanesi, yemekhanesi, marangozhanesi ve başka sabit değerleri nelerdir?

Soru 3. Kurum bilgisayarı ve diğer mobilya olarak neleri vardır?

Soru 4. Soğutma deposu sayısı nedir? Soğutmalı aracı var mıdır, varsa kaç adettir? Hususi aracı ve diğer araçları var mıdır? Varsa cinsleri ve adetleri nedir?

Soru 5. Bu kurumun çalışanlarına bu satılan değerle almaları için teklif yapılmış mıdır? Yapılmamış ise nedeni nedir?

Soru 6. KOİ buraya ne değer tespit ettirmiştir? (Dolar ve TL cinsinden) buranın gerçek değeri nedir?

Soru 7. Satış kime yapılmıştır. Satış değeri nedir? (TL ve Dolar cinsinden) bu değer peşin mi yoksa vadeli midir? Vadeli ise kaç yıl vadelidir. Vadeli ise vade farkı alınacak mıdır?

Soru 8. Kurumda kaç kişi çalışmaktaydı, çalışan kişilerin hakları (ihbar, kıdem tazminatları) alanlar tarafından mı, yoksa kurum tarafından mı ödenecektir, bu tazminatların tutarı nedir?

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın Ekonomiden sorumlu Devlet Bakanı Sayın Aykon Doğan tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına delaletlerinizi arz ederim.

Saygılarımla.

Halit Dumankaya

İstanbul

Soru 1. Özelleştirme kapsamında Diyarbakır Et Kombinasının arsası kaç metrekaredir? Kaç metrekare kapalı alanı vardır?

Soru 2. Misafirhanesi, yemekhanesi, marangozhanesi ve başka sabit değerleri nelerdir?

Soru 3. KOİ buraya ne değer tespit ettirmiştir? (Dolar ve TL cinsinden) buranın gerçek değeri nedir?

Soru 4. Bu kurumun çalışanlarına bu satılan değerle almaları için teklif yapılmış mıdır? Yapılmamış ise nedeni nedir?

Soru 5. Soğutma deposu sayısı nedir? Soğutmalı aracı var mıdır, varsa kaç adettir? Hususi aracı ve diğer araçları var mıdır? Varsa cinsleri ve adetleri nedir?

Soru 6. Kurum bilgisayarı ve diğer mobilya olarak neleri vardır?

Soru 7. Satış kime yapılmıştır? Satış değeri nedir? (TL ve Dolar cinsinden) bu değer peşin mi yoksa vadeli.midir? Vadeli ise kaç yıl vadelidir? Vadeli ise vade farkı alınacak mıdır?

Soru 8. Kurumda kaç kişi çalışmaktaydı, çalışan kişilerin hakları (ihbar, kıdem tazminatları) alanlar tarafından mı, yoksa kurum tarafından mı ödenecektir, bu tazminatların tutarı nedir?

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın Ekonomiden sorumlu Devlet Bakanı Sayın Aykon Doğan tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına delaletlerinizi arz ederim.

Saygılarımla.

Halit Dumankaya

İstanbul

Soru 1. Özelleştirme kapsamında Sıvas Et Kombinasının arsası kaç metre karedir? Kaç metre kare kapalı alanı vardır?

Soru 2. Misafirhanesi, yemekhanesi, marangozhanesi ve başka sabit değerleri nelerdir?

Soru 3. Soğutma deposu sayısı nedir? Soğutmalı aracı var mıdır, varsa kaç adettir? Hususi aracı ve diğer araçları var mıdır? Varsa cinsleri ve adetleri nedir?

Soru 4. Kurum bilgisayarı ve diğer mobilya olarak neleri vardır?

Soru 5. KOİ buraya ne değer tespit ettirmiştir? (Dolar ve TL cinsinden) buranın gerçek değeri nedir?

Soru 6. Satış kime yapılmıştır. Satış değeri nedir? (TL ve Dolar cinsinden) bu değer peşin mi yoksa vadeli midir? Vadeli ise kaç yıl vadelidir. Vadeli ise vade farkı alınacak mıdır?

Soru 7. Bu kurumun çalışanlarına bu satılan değerle almaları için teklif yapılmış mıdır? Yapılmamış ise nedeni nedir?

Soru 8. Kurumda kaç kişi çalışmaktaydı, çalışan kişilerin hakları (ihbar, kıdem tazminatları) alanlar tarafından mı, yoksa kurum tarafından mı ödenecektir, bu tazminatların tutarı nedir?

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın Ekonomiden sorumlu Devlet Bakanı Sayın Aykon Doğan tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına delaletlerinizi arz ederim.

Saygılarımla.

Halit Dumankaya

İstanbul

Soru 1. Özelleştirme kapsamında Van Et Kombinasının arsası kaç metre karedir? Kaç metre kare kapalı alanı vardır?

Soru 2. Satış kime yapılmıştır. Satış değeri nedir? (TL ve Dolar cinsinden) bu değer peşin mi yoksa vadeli midir? Vadeli ise kaç yıl vadelidir. Vadeli ise vade farkı alınacak mıdır?

Soru 3. Bu kurumun çalışanlarına bu satılan değerle almaları için teklif yapılmış mıdır? Yapılmamış ise nedeni nedir?

Soru 4. KOİ buraya ne değer tespit ettirmiştir? (Dolar ve TL cinsinden) buranın gerçek değeri nedir?

Soru 5. Kurum bilgisayarı ve diğer mobilya olarak neleri vardır?

Soru 6. Misafirhanesi, yemekhanesi, marangozhanesi ve başka sabit değerleri nelerdir?

Soru 7. Soğutma deposu sayısı nedir? Soğutmalı aracı var mıdır, varsa kaç adettir? Hususi aracı ve diğer araçları var mıdır? Varsa cinsleri ve adetleri nedir?

Soru 8. Kurumda kaç kişi çalışmaktaydı, çalışan kişilerin hakları (ihbar, kıdem tazminatları) alanlar tarafından mı, yoksa kurum tarafından mı ödenecektir, bu tazminatların tutarı nedir?

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın Ekonomiden sorumlu Devlet Bakanı Sayın Aykon Doğan tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına delaletlerinizi arz ederim.

Saygılarımla.

Halit Dumankaya

İstanbul

Soru 1. Özelleştirme kapsamında Zeytinburnu Et Kombinasının arsası kaç metre karedir? Kaç metre kare kapalı alanı vardır?

Soru 2. KOİ buraya ne değer tespit ettirmiştir? (Dolar ve TL cinsinden) buranın gerçek değeri nedir?

Soru 3. Kurum bilgisayarı ve diğer mobilya olarak neleri vardır?

Soru 4. Misafirhanesi, yemekhanesi, marangozhanesi ve başka sabit değerleri nelerdir?

Soru 5. Soğutma deposu sayısı nedir? Soğutmalı aracı var mıdır, varsa kaç adettir? Hususi aracı ve diğer araçları var mıdır? Varsa cinsleri ve adetleri nedir?

Soru 6. Bu kurumun çalışanlarına bu satılan değerle almaları için teklif yapılmış mıdır? Yapılmış ise nedeni nedir?

Soru 7. Satış kime yapılmıştır. Satış değeri nedir? (TL ve Dolar cinsinden) bu değer peşin mi yoksa vadeli midir? Vadeli ise kaç yıl vadelidir. Vadeli ise vade farkı alınacak mıdır?

Soru 8. Kurumda kaç kişi çalışmaktaydı, çalışan kişilerin hakları (ihbar, kıdem tazminatları) alanlar tarafından mı, yoksa kurum tarafından mı ödenecektir, bu tazminatların tutarı nedir?

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın Ekonomiden sorumlu Devlet Bakanı Sayın Aykon Doğan tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına delaletlerinizi arz ederim.

Saygılarımla.

Halit Dumankaya
İstanbul

Soru 1. Özelleştirme kapsamında Erzincan Et Kombinasının arsası kaç metre karedir? Kaç metre kare kapalı alanı vardır?

Soru 2. Bu kurumun çalışanlarına bu satılan değerle almaları için teklif yapılmış mıdır? Yapılmış ise nedeni nedir?

Soru 3. Satış kime yapılmıştır. Satış değeri nedir? (TL ve Dolar cinsinden) bu değer peşin mi yoksa vadeli midir? Vadeli ise kaç yıl vadelidir. Vadeli ise vade farkı alınacak mıdır?

Soru 4. KOİ buraya ne değer tespit ettirmiştir? (Dolar ve TL cinsinden) buranın gerçek değeri nedir?

Soru 5. Soğutma deposu sayısı nedir? Soğutmalı aracı va mıdır, varsa kaç adettir? Hususi aracı ve diğer araçları var mıdır? Varsa cinsleri ve adetleri nedir?

Soru 6. Misafirhanesi, yemekhanesi, marangozhanesi ve başka sabit değerleri nelerdir?

Soru 7. Kurum bilgisayarı ve diğer mobilya olarak neleri vardır?

Soru 8. Kurumda kaç kişi çalışmaktaydı, çalışan kişilerin hakları (ihbar, kıdem tazminatları) alanlar tarafından mı, yoksa kurum tarafından mı ödenecektir, bu tazminatların tutarı nedir?

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın Ekonomiden sorumlu Devlet Bakanı Sayın Aykon Doğan tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına delaletlerinizi arz ederim.

Saygılarımla.

Halit Dumankaya
İstanbul

Soru 1. Özelleştirme kapsamında Sakarya Et Kombinasının arsası kaç metre karedir? Kaç metre kare kapalı alanı vardır?

Soru 2. Bu kurumun çalışanlarına bu satılan değerle almaları için teklif yapılmış mıdır? Yapılmış ise nedeni nedir?

Soru 3. Satış kime yapılmıştır. Satış değeri nedir? (TL ve Dolar cinsinden) bu değer peşin mi yoksa vadeli midir? Vadeli ise kaç yıl vadelidir. Vadeli ise vade farkı alınacak mıdır?

Soru 4. KOİ buraya ne değer tespit ettirmiştir? (Dolar ve TL cinsinden) buranın gerçek değeri nedir?

Soru 5. Kurum bilgisayarı ve diğer mobilya olarak neleri vardır?

Soru 6. Misafirhanesi, yemekhanesi, marangozhanesi ve başka sabit değerleri nelerdir?

Soru 7. Soğutma deposu sayısı nedir? Soğutmalı aracı var mıdır, varsa kaç adettir? Hususi aracı ve diğer araçları var mıdır? Varsa cinsleri ve adetleri nedir?

Soru 8. Kurumda kaç kişi çalışmaktaydı, çalışan kişilerin hakları (ihbar, kıdem tazminatları) alanlar tarafından mı, yoksa kurum tarafından mı ödenecektir, bu tazminatların tutarı nedir?

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın Ekonomiden sorumlu Devlet Bakanı Sayın Aykon Doğan tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına delaletlerinizi arz ederim.

Saygılarımla.

Halit Dumankaya
İstanbul

Soru 1. Özelleştirme kapsamında Gaziantep Et Kombinasının arsası kaç metre karedir? Kaç metre kare kapalı alanı vardır?

Soru 2. Bu kurumun çalışanlarına bu satılan değerle almaları için teklif yapılmış mıdır? Yapılmış ise nedeni nedir?

Soru 3. Misafirhanesi, yemekhanesi, marangozhanesi ve başka sabit değerleri nelerdir?

Soru 4. KOİ buraya ne değer tespit ettirmiştir? (Dolar ve TL cinsinden) buranın gerçek değeri nedir?

Soru 5. Satış kime yapılmıştır. Satış değeri nedir? (TL ve Dolar cinsinden) bu değer peşin mi yoksa vadeli midir? Vadeli ise kaç yıl vadelidir. Vadeli ise vade farkı alınacak mıdır?

Soru 6. Kurum bilgisayarı ve diğer mobilya olarak neleri vardır?

Soru 7. Soğutma deposu sayısı nedir? Soğutmalı aracı var mıdır, varsa kaç adettir? Hususi aracı ve diğer araçları var mıdır? Varsa cinsleri ve adetleri nedir?

Soru 8. Kurumda kaç kişi çalışmaktaydı, çalışan kişilerin hakları (ihbar, kıdem tazminatları) alanlar tarafından mı, yoksa kurum tarafından mı ödenecektir, bu tazminatların tutarı nedir?

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın Ekonomiden sorumlu Devlet Bakanı Sayın Aykon Doğan tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına delaletlerinizi arz ederim.

Saygılarımla.

Halit Dumankaya
İstanbul

Soru 1. Özelleştirme kapsamında Eskişehir Et Kombinasının arsası kaç metre karedir? Kaç metre kare kapalı alanı vardır?

Soru 2. Soğutma deposu sayısı nedir? Soğutmalı aracı var mıdır, varsa kaç adettir? Hususi aracı ve diğer araçları var mıdır? Varsa cinsleri ve adetleri nedir?

Soru 3. Misafirhanesi, yemekhanesi, marangozhanesi ve başka sabit değerleri nelerdir?

Soru 4. Kurum bilgisayarı ve diğer mobilya olarak neleri vardır?

Soru 5. KOİ buraya ne değer tespit ettirmiştir? (Dolar ve TL cinsinden) buranın gerçek değeri nedir?

Soru 6 . Satış kime yapılmıştır. Satış değeri nedir? (TL ve Dolar cinsinden) Bu değer peşin mi yoksa vadeli midir? Vadeli ise kaç yıl vadelidir. Vadeli ise vade farkı alınacak mıdır?

Soru 7. Bu kurumun çalışanlarına bu satılan değerle almaları için teklif yapılmış mıdır? Yapılmamış ise nedeni nedir?

Soru 8. Kurumda kaç kişi çalışmaktaydı, çalışan kişilerin hakları (ihbar, kıdem tazminatları) alanlar tarafından mı, yoksa kurum tarafından mı ödenecektir, bu tazminatların tutarı nedir?

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın Ekonomiden sorumlu Devlet Bakanı Sayın Aykon Doğan tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına delaletlerinizi arz ederim.

Saygılarımla.

Halit Dumankaya
İstanbul

Soru 1. Özelleştirme kapsamında Elazığ Et Kombinasının arsası kaç metre karedir? Kaç metre kare kapalı alanı vardır?

Soru 2. Soğutma deposu sayısı nedir? Soğutmalı aracı var mıdır, varsa kaç adettir? Hususi aracı ve diğer araçları var mıdır? Varsa cinsleri ve adetleri nedir?

Soru 3. Kurum bilgisayarı ve diğer mobilya olarak neleri vardır?

Soru 4. Misafirhanesi, yemekhanesi, marangozhanesi ve başka sabit değerleri nelerdir?

Soru 5 . Satış kime yapılmıştır. Satış değeri nedir? (TL ve Dolar cinsinden) Bu değer peşin mi yoksa vadeli midir? Vadeli ise kaç yıl vadelidir. Vadeli ise vade farkı alınacak mıdır?

Soru 6. Bu kurumun çalışanlarına bu satılan değerle almaları için teklif yapılmış mıdır? Yapılmamış ise nedeni nedir?

Soru 7. KOİ buraya ne değer tespit ettirmiştir? (Dolar ve TL cinsinden) buranın gerçek değeri nedir?

Soru 8. Kurumda kaç kişi çalışmaktaydı, çalışan kişilerin hakları (ihbar, kıdem tazminatları) alanlar tarafından mı, yoksa kurum tarafından mı ödenecektir, bu tazminatların tutarı nedir?

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın Ekonomiden sorumlu Devlet Bakanı Sayın Aykon Doğan tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına delaletlerinizi arz ederim.

Saygılarımla.

Halit Dumankaya
İstanbul

Soru 1. Özelleştirme kapsamında Malatya Et Kombinasının arsası kaç metre karedir? Kaç metre kare kapalı alanı vardır?

Soru 2. Kurum bilgisayarı ve diğer mobilya olarak neleri vardır?

Soru 3 . Satış kime yapılmıştır. Satış değeri nedir? (TL ve Dolar cinsinden) Bu değer peşin mi yoksa vadeli midir? Vadeli ise kaç yıl vadelidir. Vadeli ise vade farkı alınacak mıdır?

Soru 4. Bu kurumun çalışanlarına bu satılan değerle almaları için teklif yapılmış mıdır? Yapılmamış ise nedeni nedir?

Soru 5. Soğutma deposu sayısı nedir? Soğutmalı aracı var mıdır, varsa kaç adettir? Hususi aracı ve diğer araçları var mıdır? Varsa cinsleri ve adetleri nedir?

Soru 6. Misafirhanesi, yemekhanesi, marangozhanesi ve başka sabit değerleri nelerdir?

Soru 7. KOİ buraya ne değer tespit ettirmiştir? (Dolar ve TL cinsinden) buranın gerçek değeri nedir?

Soru 8. Kurumda kaç kişi çalışmaktaydı, çalışan kişilerin hakları (ihbar, kıdem tazminatları) alanlar tarafından mı, yoksa kurum tarafından mı ödenecektir, bu tazminatların tutarı nedir?

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın Ekonomiden sorumlu Devlet Bakanı Sayın Aykon Doğan tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına delaletlerinizi arz ederim.

Saygılarımla.

Halit Dumankaya
İstanbul

Soru 1. Özelleştirme kapsamında Fatsa Balık Mam. İşl.nin arsası kaç metre karedir? Kaç metre kare kapalı alanı vardır?

Soru 2. Soğutma deposu sayısı nedir? Soğutmalı aracı var mıdır, varsa kaç adettir? Hususi aracı ve diğer araçları var mıdır? Varsa cinsleri ve adetleri nedir?

Soru 3. Misafirhanesi, yemekhanesi, marangozhanesi ve başka sabit değerleri nelerdir?

Soru 4 . Satış kime yapılmıştır. Satış değeri nedir? (TL ve Dolar cinsinden) Bu değer peşin mi yoksa vadeli midir? Vadeli ise kaç yıl vadelidir. Vadeli ise vade farkı alınacak mıdır?

Soru 5. KOİ buraya ne değer tespit ettirmiştir? (Dolar ve TL cinsinden) buranın gerçek değeri nedir?

Soru 6. Bu kurumun çalışanlarına bu satılan değerle almaları için teklif yapılmış mıdır? Yapılmamış ise nedeni nedir?

Soru 7. Kurum bilgisayarı ve diğer mobilya olarak neleri vardır?

Soru 8. Kurumda kaç kişi çalışmaktaydı, çalışan kişilerin hakları (ihbar, kıdem tazminatları) alanlar tarafından mı, yoksa kurum tarafından mı ödenecektir, bu tazminatların tutarı nedir?

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın Ekonomiden sorumlu Devlet Bakanı Sayın Aykon Doğan tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına delaletlerinizi arz ederim.

Saygılarımla.

Halit Dumankaya
İstanbul

Soru 1. Özelleştirme kapsamında Manisa Et Kombinasının arsası kaç metre karedir? Kaç metre kare kapalı alanı vardır?

Soru 2. Soğutma deposu sayısı nedir? Soğutmalı aracı varmıdır, varsa kaç adettir? Hususi aracı ve diğer araçları var mıdır? Varsa cinsleri ve adetleri nedir?

Soru 3. Misafirhanesi, yemekhanesi, marangozhanesi ve başka sabit değerleri nelerdir?

Soru 4. Kurum bilgisayarı ve diğer mobilya olarak neleri vardır?

Soru 5. KOİ buraya ne değer tespit ettirmiştir? (Dolar ve TL cinsinden) buranın gerçek değeri nedir?

Soru 6. Bu kurumun çalışanlarına bu satılan değerle almaları için teklif yapılmış mıdır? Yapılmamış ise nedeni nedir?

Soru 7 . Satış kime yapılmıştır. Satış değeri nedir? (TL ve Dolar cinsinden) Bu değer peşin mi yoksa vadeli midir? Vadeli ise kaç yıl vadelidir. Vadeli ise vade farkı alınacak mıdır?

Soru 8. Kurumda kaç kişi çalışmaktaydı, çalışan kişilerin hakları (ihbar, kıdem tazminatları) alanlar tarafından mı, yoksa kurum tarafından mı ödenecektir, bu tazminatların tutarı nedir?

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın Ekonomiden sorumlu Devlet Bakanı Sayın Aykon Doğan tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına delaletlerinizi arz ederim.

Saygılarımla.

Halit Dumankaya
İstanbul

Soru 1. Özelleştirme kapsamında Kastamonu Et Kombinasının arsası kaç metre karedir? Kaç metre kare kapalı alanı vardır?

Soru 2 . Satış kime yapılmıştır. Satış değeri nedir? (TL ve Dolar cinsinden) Bu değer peşin mi yoksa vadeli midir? Vadeli ise kaç yıl vadelidir. Vadeli ise vade farkı alınacak mıdır?

Soru 3. Soğutma deposu sayısı nedir? Soğutmalı aracı var mıdır, varsa kaç adettir? Hususi aracı ve diğer araçları var mıdır? Varsa cinsleri ve adetleri nedir?

Soru 4. KOİ buraya ne değer tespit ettirmiştir? (Dolar ve TL cinsinden) buranın gerçek değeri nedir?

Soru 5. Kurum bilgisayarı ve diğer mobilya olarak neleri vardır?

Soru 6. Misafirhanesi, yemekhanesi, marangozhanesi ve başka sabit değerleri nelerdir?

Soru 7. Bu kurumun çalışanlarına bu satılan değerle almaları için teklif yapılmış mıdır? Yapılmamış ise nedeni nedir?

Soru 8. Kurumda kaç kişi çalışmaktaydı, çalışan kişilerin hakları (ihbar, kıdem tazminatları) alanlar tarafından mı, yoksa kurum tarafından mı ödenecektir, bu tazminatların tutarı nedir?

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın Ekonomiden sorumlu Devlet Bakanı Sayın Aykon Doğan tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına delaletlerinizi arz ederim.

Saygılarımla.

Halit Dumankaya
İstanbul

Soru 1. Özelleştirme kapsamında Şanlıurfa Et Kombinasının arsası kaç metre karedir? Kaç metre kare kapalı alanı vardır?

Soru 2. Soğutma deposu sayısı nedir? Soğutmalı aracı var mıdır, varsa kaç adettir? Hususi aracı ve diğer araçları var mıdır? Varsa cinsleri ve adetleri nedir?

Soru 3. Misafirhanesi, yemekhanesi, marangozhanesi ve başka sabit değerleri nelerdir?

Soru 4. Kurum bilgisayarı ve diğer mobilya olarak neleri vardır?

Soru 5. KOİ buraya ne değer tespit ettirmiştir? (Dolar ve TL cinsinden) buranın gerçek değeri nedir?

Soru 6 . Satış kime yapılmıştır. Satış değeri nedir? (TL ve Dolar cinsinden) Bu değer peşin mi yoksa vadeli midir? Vadeli ise kaç yıl vadelidir. Vadeli ise vade farkı alınacak mıdır?

Soru 7. Bu kurumun çalışanlarına bu satılan değerle almaları için teklif yapılmış mıdır? Yapılmamış ise nedeni nedir?

Soru 8. Kurumda kaç kişi çalışmaktaydı, çalışan kişilerin hakları (ihbar, kıdem tazminatları) alanlar tarafından mı, yoksa kurum tarafından mı ödenecektir, bu tazminatların tutarı nedir?

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın Ekonomiden sorumlu Devlet Bakanı Sayın Aykon Doğan tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına delaletlerinizi arz ederim.

Saygılarımla.

Halit Dumankaya
İstanbul

Soru 1. Özelleştirme kapsamında Bingöl Et Kombinasının arsası kaç metre karedir? Kaç metre kare kapalı alanı vardır?

Soru 2. Bu kurumun çalışanlarına bu satılan değerle almaları için teklif yapılmış mıdır? Yapılmamış ise nedeni nedir?

Soru 3 . Satış kime yapılmıştır. Satış değeri nedir? (TL ve Dolar cinsinden) Bu değer peşin mi yoksa vadeli midir? Vadeli ise kaç yıl vadelidir. Vadeli ise vade farkı alınacak mıdır?

Soru 4. KOİ buraya ne değer tespit ettirmiştir? (Dolar ve TL cinsinden) buranın gerçek değeri nedir?

Soru 5. Kurum bilgisayarı ve diğer mobilya olarak neleri vardır?

Soru 6. Misafirhanesi, yemekhanesi, marangozhanesi ve başka sabit değerleri nelerdir?

Soru 7. Soğutma deposu sayısı nedir? Soğutmalı aracı var mıdır, varsa kaç adettir? Hususi aracı ve diğer araçları var mıdır? Varsa cinsleri ve adetleri nedir?

Soru 8. Kurumda kaç kişi çalışmaktaydı, çalışan kişilerin hakları (ihbar, kıdem tazminatları) alanlar tarafından mı, yoksa kurum tarafından mı ödenecektir, bu tazminatların tutarı nedir?

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın Ekonomiden sorumlu Devlet Bakanı Sayın Aykon Doğan tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına delaletlerinizi arz ederim.

Saygılarımla.

Halit Dumankaya
İstanbul

Soru 1. Özelleştirme kapsamında Suluova Et Kombinasının arsası kaç metre karedir? Kaç metre kare kapalı alanı vardır?

Soru 2. Soğutma deposu sayısı nedir? Soğutmalı aracı var mıdır, varsa kaç adettir? Hususi aracı ve diğer araçları var mıdır? Varsa cinsleri ve adetleri nedir?

Soru 3. KOİ buraya ne değer tespit ettirmiştir? (Dolar ve TL cinsinden) buranın gerçek değeri nedir?

Soru 4. Bu kurumun çalışanlarına bu satılan değerle almaları için teklif yapılmış mıdır? Yapılmamış ise nedeni nedir?

Soru 5. Misafirhanesi, yemekhanesi, marangozhanesi ve başka sabit değerleri nelerdir?

Soru 6 . Satış kime yapılmıştır. Satış değeri nedir? (TL ve Dolar cinsinden) Bu değer peşin mi yoksa vadeli midir? Vadeli ise kaç yıl vadelidir. Vadeli ise vade farkı alınacak mıdır.

Soru 7. Kurum bilgisayarı ve diğer mobilya olarak neleri vardır?

Soru 8. Kurumda kaç kişi çalışmaktaydı, çalışan kişilerin hakları (ihbar, kıdem tazminatları) alanlar tarafından mı, yoksa kurum tarafından mı ödenecektir, bu tazminatların tutarı nedir?

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın Ekonomiden sorumlu Devlet Bakanı Sayın Aykon Doğan tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına delaletlerinizi arz ederim.

Saygılarımla.

Halit Dumankaya
İstanbul

Soru 1. Özelleştirme kapsamında Bursa Et Kombinasının arsası kaç metre karedir? Kaç metre kare kapalı alanı vardır?

Soru 2. Kurum bilgisayarı ve diğer mobilya olarak neleri vardır?

Soru 3. Soğutma deposu sayısı nedir? Soğutmalı aracı var mıdır, varsa kaç adettir? Hususi aracı ve diğer araçları var mıdır? Varsa cinsleri ve adetleri nedir?

Soru 4. Misafirhanesi, yemekhanesi, marangozhanesi ve başka sabit değerleri nelerdir?

Soru 5. Bu kurumun çalışanlarına bu satılan değerle almaları için teklif yapılmış mıdır? Yapılmamış ise nedeni nedir?

Soru 6 . Satış kime yapılmıştır. Satış değeri nedir? (TL ve Dolar cinsinden) Bu değer peşin mi yoksa vadeli midir? Vadeli ise kaç yıl vadelidir. Vadeli ise vade farkı alınacak mıdır?

Soru 7. KOİ buraya ne değer tespit ettirmiştir? (Dolar ve TL cinsinden) buranın gerçek değeri nedir?

Soru 8. Kurumda kaç kişi çalışmaktaydı, çalışan kişilerin hakları (ihbar, kıdem tazminatları) alanlar tarafından mı, yoksa kurum tarafından mı ödenecektir, bu tazminatların tutarı nedir?

T. C.
Başbakanlık
Kamu Ortaklığı İdaresi Başkanlığı 27.12.1994
Sayı : B.02.1.KOF.0.13/6693

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İstanbul Milletvekili Sayın Halit Dumankaya'nın Et ve Balık ürünleri A.Ş.'nin bazı kombina ve varlıklarının özelleştirilmesine ilişkin Başkanlığınız delaletiyle vermiş olduğu yazılı soru öner-

gelerine, soruların aynı olması nedeniyle topluca cevap verilmiş olup, cevaplar ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

A. Aykon Doğan
Devlet Bakanı

İstanbul Milletvekili Sayın Halit Dumankaya'nın Et ve Balık ürünleri A.Ş.'nin 21 Adet Kombinası'nın Özelleştirilmesi ile İlgili Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Delaletiyle Yönelttiği soru Önergelerine İlişkin Cevaplar :

Soru : Özelleştirme kapsamındaki kombinaların arsaları kaç metrekaredir? Kaç metrekare kapalı alanı vardır?

Cevap : Et ve Balık ürünleri A.Ş.'ye ait kombinaların arsa m^2'lerine ilişkin bilgiler Ek-1'de verilmiştir.

Soru : Bu kurumun çalışanlarına bu satılan değerle almaları için teklif yapılmış mıdır? Yapılmamış ise nedeni nedir?

Cevap : Et ve Balık Ürünleri A.Ş.'nin işletme ve varlıklarının satışı için Aralık 1993 'te ihale açılmıştır. İhaleye iştirakin yüksek olmasını sağlamak amacıyla geçici teminat bedelleri düşük tutulmuş, satış ilanları Türkiye'de Resmî Gazete ile yüksek tirajlı beş büyük gazetede ve kombinaların faaliyet gösterdiği 20 ildeki yerel gazetelerde, yurtdışında ise Almanya'daki yüksek tirajlı bir Türk gazetesinde mükerrer olarak yayınlatılmıştır. Ayrıca Valilikler ile Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği aracılığıyla da yöre halkı ile müteşebbislere ulaşılmaya çalışılmıştır. Böylece satışa konu varlıklara çalışanların, yöre halkının ve müteşebbüslerin de yer aldığı yoğun bir iştirak sağlanmıştır.

Daha önce muhtelif vesilelerle ve basın organları aracılığıyla verdikleri beyanatlarda örgütlü oldukları işyerlerinden SEK ve YEMSAN'ın yanısıra Et ve Balık Ürünleri A.Ş. tesislerine de talip olduklarını açıklayan Öz Gıda-İş Sendikası'nın 4-13 Ocak 1994 tarihleri arasında gerçekleştirilen ihale sürecinde geçerli bir başvurusu olmamıştır. Sadece Sendika, Kamu Ortaklığı İdaresi'ne 30.12.1993 tarihinde bir yazı göndererek sözkonusu varlıkları satın alma konusunda çalışmalar yaptıklarını belirterek, satış şartları ve bedelleri üzerinde Kamu Ortaklığı İdaresi ile görüşmeler yapmak istediklerini bildirmişlerdir. Bu yazıda ayrıca, Sendika'nın ticari bir şirket olmayışının gözönünde bulundurularak ihaleye girmek için gerekli teminatı yatırmaktan muaf tutulması talep edilmiştir. Nitekim aynı Sendika 4-13 Mayıs 1994 tarihleri arasında yapılan SEK Süt Endüstrisi A.Ş.'nin ihalesine diğer yatırımcılar gibi teminat yatırarak ve teklif vererek katılmışlardır.

Kamu Ortaklığı İdaresi, diğer bütün özelleştirme uygulamalarında olduğu gibi, Et ve Balık Ürünleri A.Ş. varlıklarının satışı konusunda da mevzuatla belirlenen ihale prosedürü çerçevesinde hareket etmiş, bu yasal yolu izleyerek müracaatta bulunan teklif sahiplerinin başvurularını değerlendirerek en uygun teklifleri Koyk'a sunmuştur.

Kamu Ortaklığı İdaresi, özellikle kurum çalışanlarının oluşturacağı ortak girişimler ile üretici birlikleri ve kooperatiflerin tekliflerini hassasiyetle değerlendirmiştir. Et ve Balık ürünleri A.Ş.'nin Konya et Kombinası ile Manisa ve Fatsa lojmanlarının tamamı kurum çalışanlarına, Bayburt, Bingöl, Elazığ ve Suluova Et Kombinaları ile Erzincan Gıda Maddeleri A.Ş.'deki % 99.83 iştirak payının üretici birlikleri ve kooperatiflere, diğer kombina ve varlıkların ise sektörde faaliyet gösteren yöre müteşebbislerine satışı yönünde karar alınmıştır.

Kamu Ortaklığı İdaresi, satışı gerçekleştirilecek olan kombina ve işletmelerin aynı sektörde faaliyetine devam etmesi ve burada çalişan işçilerin mağduriyetinin önlenmesi için de gereken tedbirleri almıştır. Kamu Ortaklığı İdaresi'nce hazırlanan satış sözleşmelerinde, alıcıların sözkonusu tesisleri 5 yıl süreyle mevcut faaliyeti doğrultusunda çalıştırmaları, aksi bir uygulama durumunda satış bedelinin % 20'si oranındaki tutarı, cezai şart olarak Kamu Ortaklığı İdaresi'ne ödemeleri konusunda hüküm yer almaktadır. Aynı şekilde, işçilerin kıdem tazminatlarını ödeyecek alıcılar, bu yükümlülüğünü yerine getirmediği takdirde devir ve teslim tarihi itibariyle işçinin hak kazandığı kıdem tazminatının % 20'si oranındaki tutarını cezai şart olarak ödemeleri hükme bağlanmıştır.

Soru : Misafirhanesi, yemekhanesi, marangozhanesi ve başka sabit değerleri nelerdir?

Cevap : Şirkete ait mobilya, demirbaş eşya, misafirhane, yemekhane, marangozhane ve diğer sabit yatırımların bilanço değerlerine ilişkin bilgiler Ek-2'de verilmiştir.

Soru : KOİ buraya ne değer tesbit ettirmiştir? (Dolar ve TL cinsinden) Buranın gerçek değeri nedir?

Cevap : Et ve Balık Ürünleri A.Ş.'ye ait kombinalara ilişkin Ek-1'de verilen değerler danışman firma olan İktisat Bankası A.Ş. tarafından tesbit edilmiştir. Ancak, Eylül 1992 yılında belirlenen bu değerler gerçek değerlerin çok üzerinde belirlendiği için değerler revize edilmemiştir.

Soru : Satış kime yapılmıştır.? Satış değeri nedir? (TL ve Dolar cinsinden) Bu değer peşinmi yoksa vadeli midir? Vadeli ise kaç yıl vadelidir. Vadeli ise vade farkı alınacak mıdır.

Cevap : Kamu Ortakhlığı Yüksek Kurulu'nun 1.6.1994 tarih ve 94/25 sayılı kararı ile satılan 21 adet kombinanın satış değerleri Ek-3'de verilmiştir. Et ve Balık Ürünleri A.Ş.'nin varlıklarının satış ihalesi Ocak 1994'de yapılmış, ancak karar Haziran 1994'de onaylanmıştır. İhalenin yapıldığı tarih ile kararın onaylandığı tarih arasında yaşanan yoğun ekonomik gelişmeler nedeniyle, varlıklar için alınan tekliflerin değeri düşmüştür. Teklifler en çok iki yıl vadeli olup, vade farkı alınmamıştır.

Kamu Ortaklığı İdaresi, satışı onaylanan Koyk kararının 3.6.194 tarih ve 2990 sayılı yazısı ile alıcılara tebliğ etmiş ve peşinat bedellerini yatırmak ve varlık satış sözleşmelereni imzalamak üzere alıcılara 22.6.1994 tarihine kadar süre tanınmıştır. Bu süre zarfında Devlet Bakanlığı'nın Sayın Necmettin Cevheri 17.6.1994 tarih ve 05889 sayılı yazılı talimatıyla devir işlemleri durdurulmuştur.

Sözkonusu talimat üzerine ihalenin yapıldığı Ocak 1994 dönemi ile kararın onaylandığı Haziran 1994 dönemi arasında karşılaşılan yoğun ekonomik gelişmeler sonucu satış bedellerinin düşük kalması gerekçesiyle, 94/25 sayılı Koyk kararının 30.5.1994 tarih ve 530 sayılı KHK ile düzenlenen 2983 sayılı Kanun'un geçici 6 ncı maddesi gereğince iptal edilmesi ve Et ve Balık Ürünleri A.Ş.'nin 3291 sayılı Kanun'un 12 nci maddesi uyarınca özelleştirme kapsamından çıkarılması konusunun Bakanlar Kurulu'na sunulmasına ilişkin Özelleştirme Yüksek Kurul karar taslağı hazırlanmıştır. Ancak Anayasa Mahkemesi, Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun kuruluşunu ve görevlerini düzenleyen 530 ve 531 sayılı KHK'lar için yürürlüğü durdurma kararı alarak bu KHK'ları iptal etmiştir.

Anayasa Mahkemesi'nce verilen bu kararlardan sonra Kamu Ortaklığı İdaresi tarafından kurul'a yapılan teklifin değerlendirme ve neticelendirme imkanı ortadan kalktığından, yapılacak yeni kanuni düzenleme çerçevesinde verilecek karar doğrultusunda işlemlerin sonuçlandırılması sürecinin uzaması Kamu Ortaklığı Fonu'na para yatıran alıcıların maddi kaybını artırdığından Baş-

bakanlığın 27.9.1994 tarih ve 18 sayılı Olur'ları ile alıcılara paralarının iadesi kararı alınmıştır. Sözkonusu karar alıcılara tebliğ edilmiş olup, bir kısım alıcılar paralarını geri almakta bir kısmı ise haklarının tazmini için mahkemeye başvurmaktadır.

Ayrıca bu süreç içerisinde çeşitli basın ve yayın organları aracılığıyla Et ve Balık Ürünleri A.Ş.'nin Öz-Gıda İş Sendikası'na satılacağı ve satış ile ilgili protokolün hazır olduğu konusunda haberler yayınlanmaktadır. Ancak, konuyla ilgili olarak Kamu Ortaklığı İdaresi'ne herhangi talimat ve bilgi ulaşmamıştır.

Soru : Kurum bilgisayarı ve diğer mobilya olarak neleri vardır?

Cevap satışa konu 21 kobinada bilgisayar mevcut değildir.

Soru : Soğutma deposu sayısı nedir? Soğutmalı aracı varmıdır, varsa kaç adettir? Hususi aracı ve diğer aracı varmıdır? Varsa cinsleri ve adetleri nelerdir?

Cevap : Satışa konu kombinalarda müstakil olarak soğuk depo bulunmamaktadır. Ancak her işletmenin faaliyeti için gerekli olan;

– Ön soğutma,

– Soğuk muhafaza,

– Dondurma tüneli,

– Donmuş muhafaza olarak soğuk depoları bulunmaktadır.

Şirketin müstakil olarak İskenderun, Erzincan, Kayseri soğuk hava depoları atıl kapasite yarattığı için faaliyetine son verilmiş olup, Sinop ve Çeşme soğuk depoları, ilgili Belediyelerce kiralık olarak faaliyetlerine devam etmektedir. Faaliyette olan Samsun soğuk hava deposu, Suluova Et Kombinası'na bağlı olarak çalışmaktadır.

Satışa konu kombinalarda bulanan ihale tarihindeki araç sayısı Ek 4'de verilmiştir. Bu taşıtlardan 10 yılını doldurmuş 27 adedi bakanlar kurulu'nun 1.4.1994 tarih ve 94/5373 sayılı kamu kurum ve kuruluşlarında bulunan binek ve station wagon cinsi taşıtlardan 10 yaşını doldurmuş bulunanların tasfiye edilmesine dair kararı gereğince trafikten çekilmiştir.

Soru : Kurumda kaç kişi çalışmaktaydı, çalışan kişilerin hakları (ihbar, kıdem tazminatları) alanlar tarafından mı, yoksa kurum tarafından mı ödenecektir, bu tazminatların tutarı nedir?

Cevap : Kombinalarda çalışan işçi sayısı ve kıdem tazminatlarına ilişkin bilgiler Ek-3'de verilmiştir. Et ve Balık Ürünleri A.Ş.'ye ait kombinalarının satışına ilişkin yapılan ihalede, işçilerin kıdem ve ihbar tazminatları pazarlığa tabi tutulmuştur. 11 kombina için teklif veren alıcılar işçilerin kıdem ve ihbar tazminatlarını üstlenmiştir.

Not : Yazılı soruyla ilgili diğer bilgiler dosyasındadır.

2. – İstanbul Milletvekili Elaattin Elmas'ın, özelleştirme kapsamındaki Et Balık Kurumuna ilişkin sorusu ve Devlet Bakanı Abdullah Aykon Doğan'ın yazılı cevabı (7/5109)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın Sayın Devlet Bakanınca yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Saygılarımla.

Elaattin Elmas
İstanbul

Özelleştirme sonucu satışa sunulan ancak üzerinde çeşitli dedikodular oluşan Et balık Kurumunun haklı baskılar sonucunda satışının durdurulması ve işçi kuruluşu olan Hak-İş'e bağlı Öz Gıda İş'in satın almayı arzuladığı bu yerlerin durumlarının ne olduğu gerek kamuoyunun ve gerekse çalışan işçilerin merakla takip ettikleri ve neticeye vardırılmasını istedikleri önemli bir hususu oluşturmaktadır.

1. Şu anda durum nedir?

2. İşçilerin arzusu doğrultusunda satış Öz Gıda İş'e yapılacak mıdır?

3. Satış işlemleri başlatılmış mıdır?

T. C.
Başbakanlık
Kamu Ortaklığı İdaresi Başkanlığı 27.12.1994
Sayı : B.02.1.KOF.0.13/6694

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İstanbul Milletvekili Sayın Halit Dumankaya'nın Et ve Balık Ürünleri A.Ş.'nin özelleştirilmesine ilişkin Başkanlığımız delaletiyle vermiş olduğu 7/5109-11238 sayılı yazılı soru önergesine ilişkin cevaplar ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

A. Aykon Doğan
Devlet Bakanı

İstanbul Milletvekili Sayın Elaattin Elmas'ın Et ve Balık Ürünleri A.Ş.'nin Özelleştirilmesi İle İlgili Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Delaletiyle Yönelttiği 7/5109-11238 Sayılı Soru Önergesine İlişkin Cevaplar :

Soru : Özelleştirme sonucu satışa sunulan ancak üzerinde çeşitli dedikodular oluşan Et ve Balık Kurumu'nun haklı baskılar sonucunda satışının durdurulması ve işçi kuruluşu olan Hak-İş'e bağlı Öz Gıda-İş'in satın almayı arzuladığı bu yerlerin durumlarının ne olduğu gerek kamuoyunun, gerekse çalışan işçilerin merakla takip ettikleri ve neticeye vardırılmasını istedikleri önemli bir hususu oluşturmaktadır.

1. Şu anda durum nedir?

2. İşçilerin arzusu doğrultusunda satış Öz Gıda-İş'e yapılacak mıdır?

3. Satış işlemleri başlatılmış mıdır?

Cevap : Bakanlar Kurulu'nun 20.5.1992 tarih ve 3088 sayılı kararı ile özelleştirme kapsamına alınan Et ve Balık ürünleri A.Ş.'ye ait işletme ve varlıklarının satışı için Aralık 1993'de ihale açılmıştır. İhaleye iştirakin yüksek olmasını sağlamak amacıyla geçici teminat bedelleri düşük tutul-

muş, satış ilanları Türkiye'de Resmî Gazete ile yüksek tirajlı beş büyük gazetede ve kombinaların faaliyet gösterdiği 20 ildeki yerel gazetelerde, yurtdışında ise Almanya'daki yüksek tirajlı bir Türk gazetesinde mükerrer olarak yayınlatılmıştır. Ayrıca Valilikler ile Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği aracılığıyla da yöre halkı ile müteşebbislere ulaşılmaya çalışılmıştır. Böylece satışa konu varlıklara çalışanların, yöre halkının ve müteşebbislerin de yer aldığı yoğun bir iştirak sağlanmıştır.

4-13 Ocak 1994 tarihleri arasında yapılan ihale neticesinde en uygun teklifler 18 Ocak 1994 tarihinde Kamu Ortaklığı Yüksek kurulu'nun onayına sunulmuştur. Kamu Ortaklığı Yüksek Kurulu ihale neticesini 1.6.1994 tarih ve 94/25 sayılı kararı ile onaylamıştır.

Kamu Ortaklığı İdaresi satışı onaylanan Koyk kararının 3.6.1994 tarih ve 2990 sayılı yazısı ile alıcılara tebliğ etmiş ve peşinat bedellerini yatırmak ve varlık satış sözleşmelerini imzalamak üzere alıcılara 22.6.1994 tarihine kadar süre tanınmıştır. Bu süre zarfında Devlet Bakanlığı'nın Sayın Necmettin Cevheri 17.6.1994 tarih ve 05889 sayılı yazılı talimatıyla devir işlemleri durdurulmuştur.

Sözkonusu talimat üzerine ihalenin yapıldığı Ocak 1994 dönemi ile kararın onaylandığı Haziran 1994 dönemi arasında karşılaşılan yoğun ekonomik gelişmeler sonucu satış bedellerinin düşük kalması gerekçesiyle 94/25 sayılı Koyk kararının 30.5.1994 tarih ve 530 sayılı KHK ile düzenlenen 2983 sayılı kanun'un geçici 6 ncı maddesi gereğince iptal edilmesi ve Et ve Balık Ürünleri A.Ş.'nin 3291 sayılı Kanun'un 12 nci maddesi uyarınca özelleştirme kapsamından çıkarılması konusunun Bakanlar Kurulu'na sunulmasına ilişkin Özelleştirme Yüksek Kurul karar taslağı hazırlanmıştır. Ancak Anayasa Mahkemesi, Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun kuruluşunu ve görevlerini düzenleyen 530 ve 531 sayılı KHK'lar için yürürlüğü durdurma kararı alarak bu KHK'ları iptal etmiştir.

Anayasa Mahkemesi'nce verilen bu kararlardan sonra İdare tarafından Kurul'a yapılan teklifin değerlendirme ve neticelendirme imkanı ortadan kalktığından, yapılacak yeni kanuni düzenleme çerçevesinde verilecek karar doğrultusunda işlemlerin sonuçlandırılması sürecinin uzaması, Kamu Ortaklığı Fonu'na para yatıran alıcıların maddi kaybını artırdığından Başbakanlığın 27.9.1994 tarih ve 18 sayılı olur'ları ile alıcılara paralarının iadesi kararı alınmıştır. Sözkonusu karar alıcılara tebliğ edilmiş olup, bir kısım alıcılar paraların geri almakta bir kısmı ise ise haklarının tazmini için mahkemeye başvurmaktadır.

Ayrıca bu süreç içerisinde çeşitli basın ve yayın organları aracılığıyla Et ve Balık Ürünleri A.Ş.'nin Öz-Gıda İş sendikası'na satılacağı ve satış ile ilgili protokolün hazır olduğu konusunda haberler yayınlanmaktadır. Ancak, konuyla ilgili olarak Kamu Ortaklığı İdaresi'ne herhangi talimat ve bilgi ulaşmamıştır.

Kamu Ortaklığı İdaresi'nce yapılan bütün ihalelerde, özellikle kurum çalışanlarının oluşturacağı ortak girişimler ile üretici birlikleri ve kooperatiflerin teklifleri hassasiyetle değerlendirilmektedir. Et ve Balık ürünleri A.Ş.'nin Konya Et Kombinası ile Manisa ve Fatsa lojmanlarının tamamı kurum çalışanlarına, Bayburt, Bingöl, Elazığ ve Suluova Et Kombinaları ile Erzincan Gıda Maddeleri A.Ş.'deki % 99.83 iştirak payının üretici birlikleri ve kooperatiflere, diğer kombina ve varlıkların ise sektörde faaliyet gösteren yöre müteşebbislerine satışı yönünde karar alınmıştır.

Kamu Ortaklığı İdaresi, satışı gerçekleştirilecek olan kombina ve işletmelerin aynı sektörde faaliyetine devam etmesi ve burada çalışan işçilerin mağduriyetinin önlenmesi için de gereken tedbirleri de almaktadır. Kamu Ortaklığı İdaresince hazırlanan satış sözleşmelerinde, alıcıların sözkonusu tesisleri 5 yıl süreyle mevcut faaliyeti doğrultusunda çalıştırmaları, aksi bir uygulama duru-

munda satış bedelinin % 20'si oranındaki tutarı, cezai şart olarak Kamu Ortaklığı İdaresi'ne ödemeleri konusunda hüküm yer almaktadır. Aynı şekilde, işçilerin kıdem tazminatlarını ödeyecek alıcılar, bu yükümlülüğünü yerine getirmediği takdirde devir ve teslim tarihi itibariyle işçinin hak kazandığı kıdem tazminatının % 20'si oranındaki tutarını cezai şart olarak ödemeleri hükme bağlanmıştır.

3. – İstanbul Milletvekili Mustafa Baş'ın, Olağanüstü Hal Bölgesinde terör nedeniyle kapalı olan okullara ilişkin sorusu ve Millî Eğitim Bakanı Nevzat Ayaz'ın yazılı cevabı (7/5326)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın Millî Eğitim Bakanı Sayın Nevzat Ayaz tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına delaletlerinizi arz ederim.

Saygılarımla.

20.10.1994
Mustafa Baş
İstanbul

Millî Eğitim Bakanı Sayın Nevzat Ayaz 1994-1995 Öğretim Yılı açış konuşmasında kapalı okul bulunmadığını ifade etmiştir. Ancak anarşi ve terör nedeniyle son zamanlarda valilerinde okulları kapattığı haberleri alınmaktadır.

1. 1994-1995 Öğretim yılında gerek öğretmensizlik ve gerekse terör sebebiyle kaç ilk, orta ve lise öğretime kapalıdır?

2. Okulların öğretime açılması için ne gibi tedbirler düşünülmektedir?

3. Olağanüstü Hal Bölgesinde okul öncesi, ilk, orta, lise ve üniversitelerimizde terör ve bölücülüğün önlenmesi için, eğitimden yararlanmayı düşünüyor musunuz? Konuyla ilgili bakanlığınızca bir hazırlık söz konusu mudur?

T. C.
Millî Eğitim Bakanlığı
Araştırma, Planlama ve Koordinasyon
Kurulu Başkanlığı 26.12.1994

Sayı : B.08.0.APK.0.03.01.00.022/3353
Konu : Soru önergesi

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : TBMM Genel sekreterliğinin Kan. Kar. Md.'nin 7.11.1994 tarih ve 7/5326-11711/43338 sayılı yazısı.

İstanbul Milletvekili Sayın Mustafa Baş'ın "Olağanüstü Hal Bölgesi'nde törer nedeniyle kapalı okullara ilişkin" soru önergesi incelenmiştir.

1. 1994-1995 öğretim yılında Olağanüstü Hal Bölgesi İllerinde 351'i öğretmensizlik, 1 891'i güvenlik nedeniyle olmak üzere toplam 2 242 ilkokul öğretime kapalıdır. Ortaokul ve liselerin tamamı öğretime açıktır.

2. Bu illere 1994 yılının son atama döneminde toplam 6 663 öğretmen atanmış ve bunların % 85'i göreve başlamıştır. Öğretmen atamalarında, öğretmensizlik nedeniyle kapalı olan okullarımıza öncelik verilmektedir.

3. Ülkemiz bütünlüğüne yönelik terör örgütü faaliyetlerinin önlenmesi amacıyla, alınan ve alınması gereken tedbirler hakkında halkımızın, gençlerimizin ve öğrencilerimizin bilinçlendirilmesine çalışılmaktadır.

Arz ederim.

Nevzat Ayaz
Millî Eğitim Bakanı

4. – Kocaeli Milletvekili Şevket Kazan'ın, Adana-Seyhan ve Yüreğir bölgesindeki seçmen sayısına ilişkin sorusu ve Adalet Bakanı Mehmet Moğultay'ın yazılı cevabı (7/5364)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorumun Adalet Bakanı Sayın Mehmet Moğlutay tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına delaletlerinizi saygılarımla arz ve talep ederim.

Şevket Kazan
Kocaeli

Soru : 27 Mart 1994 tarihinde Adana'nın Seyhan ve Yüreğir bölgesindeki seçmen sayısı nedir? Oy kullanan seçmen sayısı nedir ve oy oranı nedir?

T. C.
Adalet Bakanlığı 23.12.1994
Bakan : 1816

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı ifadeli, 21.11.1994 tarihli A.01.0.GNS. 0.10.00.02-7/5364-11806/43633 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ekinde alınan ve Kocaeli Milletvekili Şevket Kazan tarafından verilen ve yazılı olarak tarafımdan cevaplandırılması istenen soru önergesine verilen cevap ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Moğlutay
Adalet Bakanı

Sayın Şevket Kazan Kocaeli Milletvekili

Şahsıma yönelttiğiniz ve tarafımdan yazılı olarak cevaplandırılmasını istediğiniz soru önergesinin cevabı ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Moğlutay
Adalet Bakanı

27.3.1994 tarihinde yapılan Mahalli İdare Seçimlerinde Adana'nın Seyhan ve Yüreğir seçim çevrelerindeki İl Genel Meclisi Üyeleri seçimi sonuçlarını gösterir çizelge

Seçmen listesinde yazılı olan :

Seçim Çevresi	Seçmen sayısı	Oy Kullanan Seçmen sayısı	Oy oranı
Seyhan	402 841	333 364	% 82.8
Yüreğir	199 547	173 386	% 86.9

5. – Konya Milletvekili Mustafa Ünaldı'nın, Beyşehir-Seydişehir yolu üzerinde kurulması düşünülen Azot Sanayii Fabrikasına ilişkin sorusu ve Sanayi ve Ticaret Bakanı Mehmet Dönen'in yazılı cevabı (7/5366)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın Sanayi ve Ticaret Bakanı Sayın Mehmet Dönen tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına delaletlerinizi arz ederim.

Saygılarımlar

Mustafa Ünaldı
Konya

Sorular 1976 da Beyşehir-Seydişehir yolu üzerinde benim köyüm olan Gökçimen köyü hudutları dahilinde bir Azot Sanayii Fabrikası kurulması çalışmaları başlamış iken bu fabrika inşaatı sonradan durdurulmuştur.

1. Fabrika inşaatı DPT'nın ve o zamanın hükümetinin hangi kararlarına veya hangi mesnetlere istinaden başlamıştır?

2. Bu fabrika yapımının yer aldığı programlar nelerdir?

3. Şayet böyle bir program ve kararlar yoksa Beyşehir içinde fabrikaya ait lojman inşaatları neye göre başlatılmıştır?

4. Bu fabrika inşaatı hangi kararlara ve hangi dökümanlara göre durdurulmuştur?

5. Şimdi buraya yakın bir alanda Bayavşar köyü hudutları içerisinde kömür çıkarıldığına göre fabrikanın yeniden planlanması düşünülebilir mi?

T. C.

Sanayi ve Ticaret Bakanlığı

Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği 26.12.1994

Sayın : B.140.BHİ.01-314

Konu : Yazılı soru önergesi

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : 21.11.1994 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/5366-11808/43635 sayılı yazınız.

Konya Milletvekili Mustafa Ünaldı'nın, Beyşehir-Seydişehir yolu üzerinde kurulması düşünülen Azot Sanayi Fabrikasına ilişkin olarak tarafımdan cevaplandırılmasını istediği yazılı soru önergesiyle ilgili cevabımız ekte takdim edilmiştir.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Mehmet Dönen
Sanayi ve Ticaret Bakanı

Konya Milletvekili Mustafa Ünaldı'nın Yazılı Sorularına Cevabımız :

Yüksek Planlama Kurulu'nun 16.11.1976 tarih ve 99 no'lu raporu gereği Bakanlar Kurulu'nun 17.11.1976 tarih 7/12723 sayılı kararı ile TÜGSAŞ'ın 1976 yılı Revize Yatırım Programına DPT'ca 13 proje ilave edilmiş olup, bunlardan birisi de 76C110160 proje numarası ile yer alan "Konya Gübre Tesisi" projesidir.

Konya İlinin Beyşehir İlçesi civarında kurulması planlanan tesisin kapasitesi 600 ton/gün (180 000 ton/yıl) Amonyak ve 1040 ton/gün (312 000 ton/yıl) üredir.

Tesis, 1976-1981 yılları arasında yıllık yatırım programlarında devam eden projeler arasında yer almaktadır.

Bu tesiste hammadde olarak Beyşehir linyitlerinin kullanılması düşünülmüş projenin yatırım programına alınmasından hemen sonra MTa ve TKİ tarafından bölgedeki mevcut rezervlerin durumu araştırılmıştır.

Beyşehir linyitlerinin amonyak üretiminde kullanılabilirliğini saptamak amacıyla, TKİ'nin deneme işletmesinden alınan 2 kömür örneğinin analizleri MTA'da yaptırılmıştır. Ayrıca ayni işletmeden alınan 3 500 ton kömür gazlaştırma denemelerinde kullanılmak üzere Kütahya'ya gönderilmiştir. Sevkedilen kömürün her 100 tonundan bir örnek alınarak yapılan analizlerde bulunan değerlerin kül, su, ısı değeri yönünden gazlaştırma sınır değerlerinin çok altında olduğu, kömürün her iki tesiste de denemeye almaya uygun olmadığı, denemeye alınması durumunda fazla üretim kayıplarına neden olacağı amonyak üretimine uygun nitelikte gaz üretilemiyeceği ve kısa sürede tesisin devreden çıkacağı Kütahya Azot İşletmelerinin konuya ilişkin raporunda belirtilmiştir.

Lisansör firmalara gönderilen kömür analizlerine göre firmalardan alınan görüşlerinde de aynı paralel de olduğunun belirlenmesinden sonra bu kömürlere dayalı bir gübre tesisinin yatırımına devam edilemeyeceği hususu kesin olarak tespit edilmiş ve durum 1980 yılı yatırım programı çalışmalarında DPT'na iletilmiştir.

Fabrika ve sosyal tesis arazisi ön izin belgesi alınmıştır. Arazilerin satın alma işlemleri yapılmamıştır. Fabrika ile ilgili herhangi bir yatırım yapılmamış olup, ancak Sosyal Tesis inşaatının yarısının betonarme karkas işleri tamamen bitmiş ve diğer yarısı ise kısmen su basman, kısmen de birinci kat seviyesinde iken inşaat işleri tasfiye edilerek konservasyona alınmıştır. Bilahare defter değeri üzerinden Beyşehir Belediyesine devredilmiştir.

Proje için yapılan kümülatif harcama 82 102 000 TL.'dır.

Konya Gübre Tesisi Projesi1982 yılında yatırım programında yer almamaktadır.

27 Kasım 1994 tarih ve 22124 sayılı Resmî Gazetede yayınlanan Kamu İktisadî Teşebbüslerinin özelleştirilmesine dair kanun gereğince bu aşamada herhangi bir yeni yatırım düşünülmemektedir. Ayrıca kömüre dayalı amonyak ve gübre üretimi günümüzde ekonomik olmamaktadır.

6. – Konya Milletvekili Mustafa Ünaldı'nın, bakanlığın özelleştirme kapsamına alınan kuruluşlarına ilişkin sorusu ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Nihat Matkap'ın, yazılı cevabı (7/5378)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Sayın Nihat Matkap tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına delaletlerinizi arz ederim.

Saygılarımla.

Mustafa Ünaldı
Konya

Sorular : Bu günlerde heryerde özelleştirme konuşuluyor TBMM gündeminde de özelleştirme ile ilgili yasalaşma bulunuyor. Bundan dolayı aşağıdaki bilgilere ihtiyaç vardır.

1. Bakanlığınıza bağlı kaç kuruluş vardır?

2. Bunlardan hangilerini özelleştirme kapsamına almayı düşünüyor sunuz?

3. Bakanlığınızda şimdiye kadar kaç özelleştirme gerçekleştirilmiştir?

4. Özelleştirilmiş kuruluş varsa hangi varlıkları vardı, ne kadara hangi şartlarda satıldı, ne elde edildi, tek tek dökümünü vermek mümkün müdür?

5. Şimdiye kadar özelleştirilmeden elde edilen nedir, harcanan nedir?

6. Satışı durdurulanlar var mıdır?

7. Var ise hangi sebeplerle durdurulmuştur?

8. Satışı yapılanlardan herhangi birine daha yüksek fiyat verenler olmuş mudur?

T. C.
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı
Sosyal Güvenlik Kuruluşları
Genel Müdürlüğü 27.12.1994

Sayı : B.13.0.SGK.0.13.00.01/8368-36287

Konu : Yazılı Soru Önergeleri

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : a) 21.11.1994 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/5378-11827/43728 sayılı yazınız.

Konya Milletvekili Mustafa Ünaldı tarafından hazırlanan ve aynı konuyu içermelerine rağmen farklı önerge numaraları verilmek suretiyle ilgide kayıtlı yazılarınız ekinde alınan "Özelleştirme kapsamına alınan bakanlığım bağlı kuruluşlarına ilişkin" yazılı soru önergeleri incelenmiştir.

Bakanlığım teşkilat ve görevleri hakkındaki 9.1.1985 tarih ve 3146 sayılı kanunun 30 uncu maddesinde bağlı kuruluşlarımız :

a) İş ve İşçi Bulma Kurumu Genel Müdürlüğü,

b) Yakın ve Orta Doğu Çalışma Eğitim Merkezi,

c) Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğü

d) Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu (Bağ-Kur)

e) Ereğli Kömür Havzası Amele Birliği Biriktirme ve Yardımlaşma Sandığı,

olarak belirlenmiştir.

Özelleştirme Uygulamalarının Düzenlenmesine ve Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair 24.11.1994 tarih ve 4046 sayılı kanun ise;

– İktisadi devlet teşekküllerinin,

– Devletin diğer iştiraklerindeki kamu payları ile hazineye ait paylarının,

– Genel ve katma bütçli idareler ile bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşların kamu hizmetleri ile doğrudan ilgili olmayan varlıkları ve iştiraklerindeki paylarının,

– Belediye ve il özel idarelerine ait ticari amaçlı kuruluşlar ile her türlü iştiraklerindeki paylarının,

– Kamu iktisadi kuruluşları kapsamına dahil edilen kurumların,

– Ayrıca yukarıda belirtilen kuruluşların müessese, bağlı ortaklık, işletme, işletme birimleri ile varlıklarının ve iştiraklerindeki kamu paylarının,

Ekonomide verimlilik artışı ve kamu giderlerinde azalma sağlanması amacıyla özelleştirilmelerine ilişkin esasları düzenlemektedir.

Bu açıklamalardan da anlaşılacağı üzere; çalışma yaşamı, sendikal faaliyetler, sosyal adalet ve sosyal refahın gerçekleştirilmesi, istihdam ve sosyal güvenlik hizmetlerinin geliştirilmesi ve yaygınlaştırılmasına ilişkin yasaları uygulamak üzere teşkilatlandırılmış olan bakanlığım bağlı kuruluşları, özelleştirme uygulamalarının düzenlenmesi hakkındaki 4046 sayılı kanun kapsamına girmemektedirler. Ayrıca devletin asli ve fiili görevlerini ifa etmeleri nedeniyle özelleştirilmelerine de olanak bulunmamaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Nihat Matkap
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı

7. – Afyon Milletvekili Halil İbrahum Özsoy'un, Afyon-İscehisar İlçesinin alt ve üst geçit ihtiyacına ilişkin sorusu ve Bayındırlık ve İskân Bakanı Halil Çulhaoğlu'nun yazılı cevabı (7/5386)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorumun Bayındırlık ve İskân Bakanı Sayın Halil Çulhaoğlu tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına delaletlerinizi arz ederim.

Saygılarımla.

H. İbrahim Özsoy
Afyon

Afyon-İscehisar İlçesi E23 devlet karayolu üzerindedir. İlçe yolun iki tarafına kurulmuş olup karayolu üzerinde tahminlerin üzerinde can kaybına sebep olan trafik kazaları olmaktadır.

1. Bu devlet karayolu üzerine alt veya üst geçit yapılması düşünülüyor mu?

2. Üst ve alt geçit konusu dışında herhangi bir önlem almayı düşünüyor musunuz?

T. C.
Bayındırlık ve İskân Bakanlığı
Basın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü 26.12.1994
Sayı : B.09.0.BHİ.0.00.00.25/2-A/3284

Konu : Afyon Milletvekili Halil İbrahim Özsoy'un Yazılı Soru Önergesi

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : T.B.M.M.'nin 21.11.1994 gün ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/5386-11840/43756 sayılı yazısı.

İlgi yazı ilişiğinde alınan, Afyon Milletvekili Halil İbrahim Özsoy'un "İscehisar İlçesinin alt ve üst geçit ihtiyacı"na dair bakanlığımıza yönelttiği yazılı soru önergesi incelenmiştir.

Söz konusu Devlet Yolunun (260-01 Kontrol Kesim No.lu) 22. km. sinde bulunan İscehisar geçişi, trafik güvenliğinin sağlanması amacıyla yapılacak olan kavşak düzenlemesinin yanı sıra bölünmüş yol olarak projelendirilmiştir. Kavşağın seviye ayrımlı olarak yapılıp yapılmaması hususunda çalışmalar sürdürülmekte olup, konunun tamamı Emirdağ Ayr.-Afyon-4 Bölge Hd. Karayolları İyileştirme Projesi kapsamında ele alınacaktır.

Bilgi ve gereğini arz ederim.

Halil Çulhaoğlu
Bayındırlık ve İskân Bakanı

8. – İzmir Milletvekili Atilla, Mutman'ın, ilköğretim okullarında ders saatlerinin fazla olduğu iddiasına ilişkin sorusu ve Millî Eğitim Bakanı Nevzat Ayaz'ın yazılı cevabı (7/5403)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorunun Millî Eğitim Bakanı Sayın Nevzat Ayaz tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasının teminini arz ederim.

Saygılarımla,

Atilla Mutman
İzmir

Ülkenin birçok yöresinde ikili öğretim yapan ilkokullarda günde beş saat ders yapılmakta, buna karşılık ikili öğretim yapan ilköğretim okullarında günde altı saat ders yapılmaktadır. Yaşları çok küçük ve bedenleri zayıf ilkokul öğrencilerinden sabahçılar, sabah karanlığında, saat 07.30 da derse başlamakta, öğlenciler ise akşam soğuğun ve trafiğin en olumsuz etkilerinin görüldüğü saat 17.30 da okuldan çıkmaktadır. Kış şartlarında, karanlıkta, uygun olmayan hava koşullarında okullarına gitmeye veya evlerine dönmeye çalışan çocuklarımızın çoğunun sağlığı bozulmakta, ders çalışma ve oyun oynama zamanları azalmaktadır. İlköğretim okullarında 6 saat ders görmelerine rağmen, ilkokullarda 5 saat ders görenlerden başarı olarak pek te bir farkları olmayan çocuklarımızın, bu durumlarından velilerin de memnun olmadıkları ifade edilmektedir. Bu hususlar dikkate alınarak ikili öğretim yapan ilköğretim okullarında ders saatlerinin beşe indirilmesi düşünülmekte midir?

T. C.
Millî Eğitim Bakanlığı
Araştırma, Planlama ve Koordinasyon
Kurulu Başkanlığı 26.12.1994

Sayı : B.08.0.APK.0.03.01.00.022/3354

Konu : Soru Önergesi

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : T.B.M.M. Genel Sekreterliğinin 28.11.1994 gün ve Kan. Kar. Md. 7/5403-11891/43978 sayılı yazısı.

İzmir Milletvekili Sayın Atilla Mutman'ın "İlköğretim Okullarında ders saatlerinin fazla olduğu iddiasına ilişkin" soru önergesi incelenmiştir.

Ülkemizde, normal ve ikili öğretim yapan tüm ilkokullarda günde 5, haftada 25 saat ders yapılmaktadır.

İlköğretim okullarının bünyesindeki ilkokullarda iş eğitimi (İş ve Teknik Eğitim, Ev Ekonomisi, Tarım, Ticaret) dersleri okutulmaktadır. Bu program farklılığı nedeniyle ilköğretim okullarının haftalık ders saati 30'dur.

İlköğretim okullarının bünyesindeki ilkokulların da her gün 5 saat ders yapabilmeleri için araştırma çalışmaları devam etmektedir. Bunların sonuçlarına göre gerekli düzenlemeler yapılacaktır.

Arz ederim.

Nevzat Ayaz
Millî Eğitim Bakanı

9. – İzmir Milletvekili Atilla, Mutman'ın, pamuk satışlarında üreticilerin mağdur olduğu iddiasına ilişkin sorusu ve Sanayi ve Ticaret Bakanı Mehmet Dönen'in yazılı cevabı (7/5411)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorumun Sanayi ve Ticaret Bakanı Sayın Mehmet Dönen tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasının teminini arz ederim.

Atilla Mutman
İzmir

Pamuk tüccarının, üreticinin pamuğunu dünya fiyatlarının oldukça altında satın aldığı şikâyetleri gelmektedir. Bu durum doğru mudur, doğru ise üreticinin mağduriyetinin önlenmesi için ne gibi tedbirler alınmaktadır?

T. C.
Sanayi ve Ticaret Bakanlığı
Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği 26.12.1994
Sayın : B.140.BHİ.01-316

Konu : Yazılı soru önergesi

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : 28.11.1994 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/5411-11899/43986 sayılı yazınız.

İzmir Milletvekili Atilla Mutman'ın, Pamuk satışlarında üreticilerin mağdur olduğu iddiasına ilişkin olarak tarafımdan cevaplandırılmasını istediği yazılı soru önergesiyle ilgili cevabımız ekte takdim edilmiştir.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Mehmet Dönen
Sanayi ve Ticaret Bakanı

İzmir Milletvekili Atilla Mutman'ın Yazılı Sorularına Cevaplarımız :

Cevap : 1994 ürünü kütlü pamuk destekleme kapsamında olmadığından, alım fiyatları tarım satış kooperatifleri birliklerince belirlenmiştir. Ayrıca, T.C. Merkez Bankasınca belirlenen aylık ortalama döviz artış oranının fiyatlara yansıtılması da kararlaştırılmıştır.

Buna göre, başlangıç fiyatları; Ege Tipi pamuk için 22 000 TL/kg, Çukurova Tipi Pamuk için 20 000 TL/kg olarak tespit edilmiştir.

Aynı dönem itibariyle yurt dışı piyasa fiyatı ise, Ege Tipi Pamuk için yaklaşık 20 000 TL/kg, Çukurova Tipi Pamuk için 19 000 TL/kg düzeyinde gerçekleşmiştir.

Bir önceki yıl Ege Tipi Pamuk için 8 750 TL/kg (5 750+3 000 prim), Çukurova Tipi Pamuk için 8 350 TL/kg (5 350+3 000 prim) verildiği dikkate alınırsa, 1994 yılında fiyatların Ege Tipi Pamukda % 151, Çukurova Tipi pamukta ise % 139 oranında artırıldığı görülmektedir.

Halen Ege Tipi pamuk için Tariş'çe 29 000 TL/kg, Ant Birlik'çe 28 000 TL/kg, Çuko Birlik'çe 27 000 TL/kg, Çukurova Tipi Pamuk için ise 25 000 TL/kg alım fiyatı uygulanmaktadır.

Buna karşılık iç piyasa fiyatı 32 000 TL/kg, dış piyasa fiyatı ise 24 000 TL/kg civarındadır.

1994 yılında, pamuk alım fiyatları tatminkâr düzeylerde belirlenmesine rağmen, tarım satış kooperatifleri birliklerince çok az miktarda pamuk alınabilmiştir.

Çünkü, dünya pamuk üretiminde kaydedilen azalmanın yanısıra, üreticinin bu yıl ürününün tümü yerine ihtiyacı kadarını pazara getirmesi sonucu, pamukda iç piyasa fiyatları dünya fiyatlarının da üzerine çıkmış ve üretici pamuğunu piyasada daha yüksek fiyatlardan satma imkânını bulabilmiştir.

Dolayısıyla, bu yıl, iç pasayada pamuk üreticisinin mağduriyetine yol açan bir gelişme söz konusu olmamıştır.

10. – İstanbul Milletvekili Halit Dumankaya'nın, günlük bir gazetede yayınlanan "ANAP'ın Hayali Barajı" başlıklı haberdeki iddialara ilişkin sorusu ve Bayındırlık ve İskân Bakanı Halil Çulhaoğlu'nun yazılı cevabı (7/5420)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın Bayındırlık ve İskânı Sayın Halil Çulhaoğlu tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına delaletlerinizi arz ederim.

Saygılarımla.

Halit Dumankaya
İstanbul

Başta ihaleler olmak üzere bu hükümet döneminde yapılan ihale yolsuzlukları partizanlıklar hiçbir dönemde yapılmamıştır. Devletin parasını yiyenler, hangi dönemde olursa olsun su yüzüne çıkarılmasından yanayım. Anavatan Partisinin Genel Başkanı Sayın Mesut Yılmaz ve parti kademelerindeki arkadaşlarımız hangi dönemde olursa o lsun, soyismi ne olursa olsun yenilen her kuruşun hesabının verilmesinden yanadırlar.

Ancak siyasî çıkar için insanları karalamak ise, ne karalayana, ne de ülkeye fayda getirir.

1. 12.11.1994 tarihli Akşam Gazetesi manşetindeki "ANAP'ın hayali barajı" iddianız doğru mudur? Doğru ise barajın ihalesi ne zaman yapılmıştır? İhaleyi kim almıştır? Tenzilat nedir?

2. Üç senedir iktidarda ve bakanlıkta SHP kontenjanında SHP milletvekilleri Bayındırlık ve İskân bakanı idi. Bu güne kadar niçin ortaya çıkarılmadı?

3. Bu işle ilgili olarak adliyeye intikal eden bir konu var mıdır? Varsa mahkemenin neticesi nedir?

4. İddianızla ilgili bir mahkeme sözkonusu ise ve sonunda aklanma var ise sizin kamuoyundaki beyanınız bir bakanı zor durumda bırakmaz mı?

5. Bu barajla ilgili iddialarınız ciddî ise ve mahkemeye verilmemiş ise ne gibi bir işlem yapmayı düşünüyor sunuz?

6. Yolsuzluk iddiasında bulunduğunuz bu barajla ilgili teferruatlı bilgi verir misiniz?

T. C.
Bayındırlık ve İskân Bakanlığı
Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği 26.12.1994
Sayı : B.09.0.BHİ.0.00.00.25/2-A/3282
Konu : İstanbul Milletvekili Halit Dumankaya'nın Yazılı Soru Önergesi

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : T.B.M .M.'nin 28.11.1994 gün ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/5420-11935/4190 yazılı yazısı.

İlgi yazı ilişiğinde alınan, İstanbul Milletvekili Halit Dumankaya'nın, günlük bir gazetede yayınlanan "ANAP'ın Hayali Barajı" iddialarına dair Bakanlığımıza yönelttiği yazılı soru önergesi incelenmiş olup; sorular itibariyle cevaplarımız aşağıda sunulmuştur.

Soru 1. 12.11.1994 tarihli Akşam Gazetesi manşetindeki "ANAP'ın hayali barajı" iddianız doğru mudur? Doğru ise barajın ihalesi ne zaman yapılmıştır? İhaleyi kim almıştır? Tenzilat nedir?

Cevap 1. Söz konusu iş, keşif bedeli 150 milyon TL.lık Tokat-Niksar-Köklüce HES Kelkitsuyu Kelkit kanal düzenlemesi işidir. Ancak; böyle bir iş programda olmadığından, bu hususta ihale yapılmadığı gibi, ihaleyi kimin aldığı ve tenzilatının da ne olduğu soruları sübut bulmamaktadır.

Soru 2. Üç senedir iktidarda ve Bakanlıkta SHP kontenjanında SHP milletvekillleri Bayındırlık ve İskân Bakanı idi. Bugüne kadar niçin ortaya çıkarılmadı?

Cevap 2. Muhtelif yakınma dilekçeleri ve ihbarlar üzerine konu bakanlığımız müfettişlerince mahallinde incelenmiştir.

İddia edildiği gibi bu hususta herhangi bir gecikme söz konusu değildir.

Soru 3. Bu işle ilgili olarak adliyeye intikal eden bir konu var mıdır? Varsa mahkemenin neticesi nedir?

Cevap 3. Sorumluluğu belirlenenler hakkında T.C.K.'nun 339'uncu maddesine göre dava açılmış olup, bunun sonucunda ise ilgililer hakkında ceza tayini yapılmasına rağmen bu karar bilahare tecil edilmiştir.

Ayrıca, konuya ilişkin olarak Devlet İhale Kanunu'na aykırı hareket etmek ve evrakta sahtecilik suçlarından dolayı da taşeron Zeki Meydan hakkında Cumhuriyet Savcılığı'na suç duyurusunda bulunulmuştur.

Soru 4. İddianızla ilgili bir mahkeme söz konusu ise ve sonunda aklanma var ise sizin kamuoyundaki beyanınız bir bakanı zor durumda bırakmaz mı?

Cevap 4. İlgililerin bu işten ötürü aldıkları mahkûmiyet kararı mahkeme ilamı ile kesinleşmiştir.

Soru 5. Bu barajla ilgili iddialarınız ciddî ise ve mahkemeye verilmemiş ise ne gibi bir işlem yapmayı düşünüyor sunuz?

Cevap 5. Konu mahkemeye intikal ettirilmiş olup, hukuki bir boyut kazanmıştır.

Soru 6. Yolsuzluk iddiasında bulunduğunuz bu barajla ilgili teferruatlı bilgi verir misiniz?

Cevap 6. Söz konusu işin hiç yapılmadığı ve hayalî olduğu, müfettiş raporları ile belirlenmiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

Halil Çulhaoğlu
Bayındırlık ve İskân Bakanı

11. – İstanbul Milletvekili Bülent Akarcalı'nın, basında yeralan "Habur sınır kapısı gelir kaynağı oldu ama, avantalar kime gidiyor" başlıklı habere ilişkin sorusu ve İçişleri Bakanı Nahit Menteşe'nin yazılı cevabı (7/5421)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki soruların İçişleri Bakanı Sayın Nahit Menteşe tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Bülent Akarcalı
İstanbul

Bazı basın organlarında "Habur sınır kapısı gelir kaynağı oldu ama avantalar kime gidiyor" başlığı ile yer alan haberlerde Habur sınır kapısında bir takım usulsüzlüklerin varlığı ifade edilmektedir. Bölgenin özel durumu ve ticaretin sağlıklı bir şekilde yapılabilmesiyle bölge güvenliği arasındaki ilişki göz önüne alınacak olursa;

Sorular : 1. Habur sınır kapısı'ndan yapılan t icaret sağlıklı bir şekilde işlemekte midir? Bölgede ticaretin sağlıklı bir şekilde işleyişinin temini için yaptığınız herhangi bir çalışma var mı?

2. Mevcut duruma kanuni düzenlemelerdeki yetersizliğin sebebiyet verdiği açıktır. Söz konusu yetersizliği gidermek amacıyla bir girişimde bulundunuz mu? Bulunmadıysanız, böyle bir girişimde bulunmayı düşünüyor musunuz?

3. Söz konusu kanuni yetersizliklerden yararlanılarak şahsi çıkarlar sağlanmakta mıdır? Bu durumu tesbit etmek amacı ile yapılmış bir çalışmanız var mı? Eğer yoksa böyle bir çalışma yapmayı düşünüyor musunuz?

T. C.
İçişleri Bakanlığı
Emniyet Genel Müdürlüğü 26.12.1994
Sayı : B.05.1.EGM.0.12.01.01-33957
Konu : Yazılı Soru Önergesi

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : TBMM Başkanlığının 28.11.1994 gün ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/5421-11936/44191 sayılı yazısı.

İstanbul Milletvekili Bülent Akarcalı tarafından TBMM Başkanlığına sunulan ve tarafımdan yazılı olarak cevaplandırılması istenilen soru önergesinin cevabı aşağıya çıkarılmıştır.

Habur sınır kapısından yapılan ticaret sağlıklı bir şekilde işlemektedir.

Birleşmiş milletler ambargosu dışında kalan gıda maddeleri ve diğer malzemelerin Irak'a ihracı artarak devam etmektedir.

Bölgede ticaretin daha sağlıklı bir şekilde işlemesi amacıyla mevcut aksaklıklar tesbit edilip ilgili Bakanlıklarca koordineli olarak gerekli idari tedbirler alınmıştır.

Bu tedbirler içerisinde; sözkonusu kapıdan ülkemize giriş çıkış yapan araçların cinsine göre belirlenen 2 ve 3 tonajlık standart depolarının yaptırılması, giriş yapan motorinin disipline edilmesi ve belirlenen fiatlarla satılması, bölgede ilave depolama tanklarının yaptırılması ve bu konudaki kontrollerin bütün valiliklerce yapılması hususları da yeralmaktadır.

Ayrıca, bazı kişilerin şahsi çıkar sağladığı şeklindeki asılsız iddiaların önlenebilmesi ve tedbirlerin işlerliğinin sağlanabilmesi için de Habur Gümrük Kapısının gayri muayyen zamanlarda Mülkiye müfettişleri ve Gümrük Müfettişlerine denetim yaptırılmasına ağırlık verilmektedir.

Bilgilerinize arz ederim.

Nahit Menteşe
İçişleri Bakanı

12. – Giresun Milletvekili Rasim Zaimoğlu'nun, Giresun Organize Sanayi Bölgesine ait arazinin kamulaştırma işlemlerine ilişkin sorusu ve Sanayi ve Ticaret Bakanı Mehmet Dönen'in yazılı cevabı (7/5429)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın Sanayi ve Ticaret Bakanı Sayın Mehmet Dönen tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını tensiplerinize arz ederim

Rasim Zaimoğlu

Giresun

1990-1994 yatırım programında, kamulaştırma safhasındaki Organize Sanayi Bölgeleri arasında bulunan, Giresun Organize sanayi Bölgesi, yer seçim heyetinin tespit ettiği, Giresun Merkez boğacık mevkiindeki, mülkiyeti Vakıflar Genel Müdürlüğüne ait 70 hektarlık arazide kurulacaktır. Gerekli ödenek olmadığı için bu arazinin henüz kamulaştırılması yapılmamıştır. Buna göre :

Sorular : 1. Giresun Organize Sanayi Bölgesine ait sahanın kamulaştırılma işlemlerini ne zaman yapacaksınız?

2. 1995 yılı programınızda Giresun Organize Sanayi Bölgesi'ne ne kadar ödenek ayırdınız?

T. C.

Sanayi ve Ticaret Bakanlığı

Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği 26.12.1994

Sayın : B.140.BHİ.01-312

Konu : Yazılı soru önergesi

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : 28.11.1994 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/5429-11973/44354 sayılı yazınız.

Giresun Milletvekili Rasim Zaimoğlu'nun, Giresun Organize Sanayi Bölgesine ait arazinin kamulaştırma işlemlerine ilişkin olarak tarafımdan cevaplandırılmasını istediği yazılı soru önergesiyle ilgili cevabımız ekte takdim edilmiştir.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Mehmet Dönen

Sanayi ve Ticaret Bakanı

Giresun Milletvekili Rasim Zaimoğlu'nun Yazılı Sorularına Cevaplarımız :

Cevap 1. Giresun Organize sanayi Bölgesi yer seçmi, ilgili kuruluş temsilcilerinden oluşan Yer Seçimi komisyonunca 3.9.1992 tarihinde yapılmıştır.

Yer seçimi komisyonunca Bulancak İlçesi Pazar Suyu mevkiindeki alan ile Giresun ili Boğacık mevkiindeki alan incelenerek Boğacık mevkiindeki 70 hektarlık alan Giresun Organize Sanayi Bölgesi yeri olarak uygun görülmüş olup, bu alan Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı'nın 5.4.1993 tarih ve 1617 sayılı yazısı ile onaylanmıştır.

Mülkiyeti, Başbakanlık Vakıflar Genel Müdürlüğüne ait sözkonusu arazinin, mülkiyetinin Müteşebbis Teşekkül adına İl Özel İdaresine (Müteşebbis Teşekkülün Tüzel kişiliği olmadığından) devredilmesi hususunda yapılacak işlemlerin Bakanlığımıza bildirilmesi, 21.5.1993 tarih ve 7970 sayılı yazımızla Vakıflar Genel Müdürlüğünden istenmiş, adı geçen Genel müdürlükten alınan, 3.8.1993 tarih ve 3740 sayılı cevabi yazıda; sözkonusu vakıf taşınmazının büyük bir kısmının fındık bahçesi olup vakfa gelir getiren yerlerden olması ve mevkii itibariyle de yakın bir gelecekle imar planı sınırları içerisine alınabileceği, bu nedenle de idarece yatırım yapılmak suretiyle değer-

lendirilmesi düşünüldüğünden 2762 sayılı yasanın 12 nci maddesi gereğince Giresun İl Özel İdaresine devrinin uygun bulunmadığı belirtilmiştir.

Konu, 23.8.1993 tarih ve 12370 sayılı yazımızla Müteşebbüs Teşekkül Başkanlığına bildirilmiş, Giresun Ticaret ve Sanayi Odasından alınan 14.10.1993 tarih ve 2224 sayılı yazada; Vakıflar Genel Müdürlüğü ile yapılan görüşmelerde sözkonusu arazinin bedelsiz olarak istenildiğini zannettiklerini, bedeli mukabilinde satmaya hazır olduklarını bildirdikleri belirtilmektedir.

Bunun üzerine 19.10.1993 tarih ve 16674 sayılı yazımızla, konu hakkında Vakıflar Genel Müdürlüğünün görüşü sorulmuş, bugüne kadar bir cevap alınamamıştır.

Ayrıca, 1994 yılı Yatırım Programında 700 Milyon TL. ödenekle kamulaştırma olarak yer alan Giresun Organize Sanayi Bölgesinin kamulaştırma işlemleri için ihtiyaç duyulan 7 000 milyon TL. ek ödeneğin verilmesi, Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığına gönderilen 14.2.1994 tarih ve 2093 sayılı yazımızla talep edilmiş, ancak, adı geçen müsteşarlığın 7.3.1994 tarih ve 943 sayılı cevabi yazısında, Başbakanlığın 1994/4 sıra nolu Tasarruf Tedbirleri Genelgesinin ek ödeneklere ilişkin sınırlayıcı hükümleri nedeniyle karşılanmasının mümkün olamadığı bildirilmiştir.

Cevap 2. Giresun Organize Sanayi Bölgesi için, 15.7.1994 tarih ve 8232 sayılı yazımız ekinde Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığına gönderilen 1995 yılı Yatırım Programı teklifimizde, 11 000 Milyon TL. ödenek talep edilmiştir.

13. – Kayseri Milletvekili Şaban Bayrak'ın, TBMM Genel Kurulunda kablosuz mikrofon sistemi kurulmasına ilişkin sorusu ve TBMM Başkanı Hüsamettin Cindoruk'un yazılı cevabı (7/5672)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın sayın Meclis Başkanı tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını talep etmekteyim.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Şaban Bayrak
Kayseri

Yüksek teknolojinin tüm nimetlerinden azami derecede faydalanan Batı ülkeleri, kendi meclislerinde gerek ses düzeninde, gerek oylama sırasında en son teknolojiyi kullanmaktadırlar.

TBMM'de bu teknolojiden yeteri kadar faydalandığı düşünülemez.

Sorularım : 1. TBMM'nin sayın üyeleri iç tüzük gereği Genel kurulda çalışmalarını sürdürürken, yerinden soru soran veya sayın Başkan'a bir konuyu arzetmek isteyen sayın Milletvekillerinin sesleri zaman zaman sayın Başkan tarafından duyulamamakta, zabıtlarada gerektiği şekilde sağlıklı geçememektedir. Bu çarpıklığı gidermek için yerinden konuşan sayın Milletvekillerimizin konuşmalarını tüm Genel Kurul üyelerininde anlayabilmesi yönünden ses düzenine basit bir ilave yapılarak kablosuz mikrofon sistemini kurmayı düşünüyor musunuz?

2. Şimdiye kadar böyle bir sistem neden kurulmamıştır?

3. Böyle bir sistem kurulmayacaksa sebepleri nelerdir?

T. C.
Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı
Genel Sekreterliği
Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı 27.12.1994
Sayı : Kan. Kar. Md. A.01.0.GNS.0.10.00.02.-7/5672-12016/44579

Sayın Şaban Bayrak Kayseri Milletvekili

İlgi : 23.11.1994 tarihli yazılı soru önergeniz.

T.M.M.M. Genel Kurulunda kablosuz mikrofon sistemi kurulmasına ilişkin ilgi önergenizde yer alan sorularınız aşağıda cevaplandırılmıştır.

Bilgilerinizi rica ederim.

Saygılarımla.

Hüsamettin Cindoruk
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanı

Genel Kurul Toplantı Salonu seslendirme sistemi içinde mevcut bulunan telsiz mikrofon sistemi bugüne kadar teknik nedenlerle çalıştırılamamıştır.

Ancak duyulan ihtiyaç üzerine Başkanlık kürsüsü yanına iki telsiz mikrofon monte edilerek sistem çalışır duruma getirilmiştir.

14. – Bilecik Milletvekili Mehmet Seven'in, Sözlüye çevrilen yazılı soru önergelerine ilişkin sorusu ve TBMM Başkanı Hüsamettin Cindoruk'un yazılı cevabı (7/5673)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorumun TBMM Başkanlığı tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Mehmet Seven
Bilecik

Soru : Bazı konularda yazılı olarak sorduğum önergelere cevapların hazırlanıp bekletildiğini öğrendim. Cevabı bekleyen bu tip sorular ise, başkanlığınız tarafından sözlüye çevrilmiştir. Soruyorum :

1. Sözlüye çevirmek yerine yazılı soruların cevaplarının çabuklaştırılması yönünde niçin ikazda bulunulmuyor? Sözlü soruya çevirmek işin kolay yolu mu?

2. Sözlü soruya çevirdiğiniz sorularımın tekrar yazılıya çevrilip cevaplandırılmasını sağlayabilirmisiniz?

T. C.
Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı
Genel Sekreterliği
Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı 27.12.1994
Sayı : Kan. Kar. Md. A.01.0.GNS.0.10.00.02.-7/5673-12291/45448

Sayın Mehmet Seven Bilecik Milletvekili

İlgi : 14.12.1994 tarihli yazılı soru önergeniz.

Sözlüye çevrilen yazılı soru önergelerine ilişkin ilgi önergenizde yer alan sorularınız aşağıda cevaplandırılmıştır.

Bilgilerinizi rica ederim.

Saygılarımla.

Hüsamettin Cindoruk
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanı

1. Millet Meclisi İçtüzüğünün 96 ncı maddesi uyarınc, süresi içerisinde cevaplandırılmayan yazılı sorular için Başbakan veya ilgili bakanların dikkati çekilmektedir. Bu bakımdan yazılı soruların cevaplandırılmasıyla ilgili İçtüzük hükümleri Başkanlığımızca titizlikle uygulanmaktadır.

Süresi içerisinde cevaplandırılmayan yazılı sorular, İçtüzüğün 96 ncı maddesi gereğince sözlü soruya çevrilmektedir. Bu konuda gerek önerge sahibinin gerekse TBMM Başkanlığının herhangi bir takdir yetkisi bulunmamaktadır.

2. İçtüzük hükümleri gereğince, sözlüye çevrilen yazılı soruların soru sahibinin istemi ile tekrar yazılıya çevrilmesi mümkün değildir. Ancak gündemdeki sözlü sorunuzu geri aldıktan sonra yazılı soru önergesi olarak tekrarlamanıza mani bir hüküm yoktur.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GÜNDEMİ

62 NCİ BİRLEŞİM 27 . 12 . 1994 SALI Saat : 15.00

1

BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

2

ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

3

S E Ç İ M

4

OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

1. — Kocaeli Milletvekili Şevket Kazan ve 20 arkadaşının, toplumdaki ahlâkî çöküntünün boyutlarını ve alınması gereken önlemleri tespit etmek amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/15)

2. — Ankara Milletvekili H. Uluç Gürkan ve 12 arkadaşının, TRT yönetiminin 2954 Sayılı Kanun hükümlerine aykırı hareket ettiği ve yanlış uygulamalar sonucu haksız ödemeler yaptığı iddialarını açıklığa kavuşturmak amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/16)

3. — Konya Milletvekili Necmettin Erbakan ve 21 arkadaşının, Türkiye'de devlet ve millet hayatındaki israfı önleyerek, bütçe açıklarını kapatmak için alınacak tedbirleri tespit etmek amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/17)

4. — Çorum Milletvekili Muharrem Şemsek ve 11 arkadaşının, Türkiye'de konuşlandırılan «Çekiç Güç» isimli yabancı askerî birliğin faaliyetlerinin araştırılması, bu gücün Türkiye'nin bağımsızlığı, toprak bütünlüğü ve millî birliğini tehdit eder mahiyet taşıyıp taşımadığı hususlarının ortaya çıkarılması ile bu konularda alınması gereken tedbirlerin tespiti için Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/18)

5. — Erzurum Milletvekili Rıza Müftüoğlu ve 12 arkadaşının, kamu kuruluşlarımızın turistik bölgelerdeki tesislerinin, işleyişi, yapısal durumları ve kapasitelerinin tespiti ve turizm sektörüne devredilmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/19)

6. — Kocaeli Milletvekili Alaettin Kurt ve 12 arkadaşının, kamu arazilerinin 442 Sayılı Köy Kanununa aykırı olarak elden çıkarıldığı iddialarını tespit etmek amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/20)

7. — Şırnak Milletvekili Mahmut Alınak ve 16 arkadaşının, tarım sektörünün içinde bulunduğu sorunlara çözüm bulmak amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 100 ve 101 inci maddeleri uyarınca bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/8)

8. — İzmir Milletvekili Timur Demir ve 16 arkadaşının, İzmir İlinin sorunlarını tespit etmek ve gerekli önlemleri almak amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/22)

9. — Konya Milletvekili Necmettin Erbakan ve 28 arkadaşının, Türk savunma sanayiini dışa bağımlılıktan kurtarmak ve ihalesi yapılan projelerle ilgili iddiaları açıklığa kavuşturmak amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/23)

GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

10. — Sakarya Milletvekili Cevat Ayhan ve 20 arkadaşının, sanayicinin karşılaştığı sorunları araştırmak, sınaî üretim ve yatırımı artıracak tedbirleri tespit etmek amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/24)

11. — Malatya Milletvekili Oğuzhan Asiltürk ve 32 arkadaşının, kamu personelinin içinde bulundukları sorunlar ve bu konuda alınacak tedbirleri tespit etmek amacıyla Anayasanın 298 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/25)

12. — Erzurum Milletvekili Rıza Müftüoğlu ve 9 arkadaşının, güvenlik güçlerimize yönelik son olaylar ile güvenlik güçlerinin sorunları konusunda Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 100 ve 101 inci maddeleri uyarınca bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/9)

13. — Adıyaman Milletvekili Mahmut Kılınç ve 16 arkadaşının, Doğu Bölgesinde meydana gelen çığ afetlerinin nedenlerini araştırmak ve bu afetleri önleyici tedbirleri tespit etmek amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırmasına ilişkin önergesi (10/26)

14. — Şırnak Milletvekili Mahmut Alınak ve 17 arkadaşının 13 Aralık 1983 tarihinden 20 Kasım 1991 tarihine kadar geçen süre içinde bakanlıkların ve bağlı kuruluşlarının temsil giderlerinin cins ve oranlarını tespit etmek amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/27)

15. — Balıkesir Milletvekili Sami Sözat ve 10 arkadaşının, sunî gübrenin üretimi, ithali ve dağıtımı konularında Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/28)

16. — Kocaeli Milletvekili Şevket Kazan ve 14 arkadaşının, vergi sisteminin daha adil hale getirilmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/29)

17. — Tokat Milletvekili Ahmet Feyzi İnceöz ve 24 arkadaşının, ülkemizin sağlık sorunlarını tespit etmek ve gerekli önlemleri almak amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/30)

18. — Karaman Milletvekili Zeki Ünal ve 25 arkadaşının, tarım sektörünün içinde bulunduğu sorunları tespit etmek amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/32)

19. — Konya Milletvekili Necmettin Erbakan ve 29 arkadaşının, ülkemiz hayvancılığını dışa bağımlılıktan kurtarmak, sorunlarını tespit etmek ve gerekli önlemleri almak amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/33)

GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

20. — Ankara Milletvekili İ. Melih Gökçek ve 15 arkadaşının, belediyelerin sorunlarını ve yanlış uygulamalarını tespit etmek, yolsuzluk ve suiistimal iddialarını araştırmak amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/34)

21. — Nevşehir Milletvekili Mehmet Elkatmış ve 14 arkadaşının, işsizlik sorununun sebeplerini ve bu konuda alınacak sosyal ve ekonomik tedbirleri tespit etmek amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/35)

22 — Ankara Milletvekili İ. Melih Gökçek ve 15 arkadaşının, korunmaya muhtaç çocukların sorunlarını tespit etmek ve gerekli önlemleri almak amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/36)

23. — Kahramanmaraş Milletvekili Ökkeş Şendiller ve 10 arkadaşının, Türkiye Radyo - Televizyon Kurumunun yayınları konusunda Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 100 ve 101 inci maddeleri uyarınca bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/10)

24. — İstanbul Milletvekili Mustafa Baş ve 19 arkadaşının, ülkemizde uygulanan eğitim politikaları ve problemleri konusunda Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 100 ve 101 inci maddeleri uyarınca bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/11)

25. — Kütahya Milletvekili Ahmet Derin ve 23 arkadaşının, Millî tasarrufların ülke yararına kullanılmasının temini, kredi dağıtımının açıklığa kavuşturulması amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/37)

26. — Malatya Milletvekili Oğuzhan Asiltürk ve 22 arkadaşının, yaşlıların ekonomik ve sosyal sorunlarını tespit etmek ve gerekli tedbirleri almak amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/39)

27. — Nevşehir Milletvekili Mehmet Elkatmış ve 18 arkadaşının, ülkemiz madenciliğinin sorunlarını ve çözüm yollarını tespit etmek amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/40)

28. — Malatya Milletvekili Oğuzhan Asiltürk ve 18 arkadaşının, din görevlilerinin problemlerini, alınacak tedbirleri ve uygulamaya konulacak yeni politikalar tespit etmek amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/48)

29. — Malatya Milletvekili Oğuzhan Asiltürk ve 23 arkadaşının, yurt içinde kurulmuş olan ve yurt dışında üst kuruluşlarının bulunduğu iddia olunan çeşitli derneklerin faaliyetlerinin neler olduğunu tespit etmek amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/49)

GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

30. — Sivas Milletvekili Abdullatif Şener ve 26 arkadaşının, bütçe açıklarına bir çözüm bulunması konusunda Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 100 ve 101 inci maddeleri uyarınca bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/12)

31. — İstanbul Milletvekili Mustafa Baş ve 29 arkadaşının, tekstil sektörünün içinde bulunduğu durumu ve problemlerini tespit etmek ve gerekli önlemleri almak amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/51)

32. — Kocaeli Milletvekili Şevket Kazan ve 17 arkadaşının, petrol yataklarımızın verimli bir şekilde işletilmesi ve değerlendirilmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/52)

33. — Sakarya Milletvekili Cevat Ayhan ve 24 arkadaşının, sanayileşme politikamızın temel bedeflerini ve uygulama esaslarını tespit etmek amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/54)

34. — Kocaeli Milletvekili Şevket Kazan ve 12 arkadaşının, ekmek fiyatlarındaki fahiş kârın önlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/56)

35. — Kütahya Milletvekili Ahmet Derin ve 13 arkadaşının, ülkemizde alkol tüketiminde meydana gelen artışlar ve alkolün neden olduğu tahribatın önlenmesi için alınması gereken tedbirler konusunda Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 100 ve 101 inci maddeleri uyarınca bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/14)

36. — Trabzon Milletvekili Kemalettin Göktaş ve 18 arkadaşının, ilaç imalatı ve tüketimi ile bunun denetimi konusunda Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/58)

37. — İstanbul Milletvekili Hasan Mezarcı ve 9 arkadaşının, 27 Mart 1923 yılında öldürülen Trabzon eski Milletvekili Ali Şükrü Bey cinayetinin aydınlatılması için Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/59)

38. — Kütahya Milletvekili Mustafa Kalemli ve 17 arkadaşının, İstanbul Ataköy'de Emlâk Bankasınca yapılan konutların ayrıcalıklı olarak bazı bakan ve parlamenterlere düşük faiz ve bedelle satıldığı iddialarını açıklığa kavuşturmak amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/60)

GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

39. — Diyarbakır Milletvekili Sedat Yurtdaş ve 14 arkadaşının, Halkın Emek Partisi İl Başkanının ölümü ve sonrasında meydana gelen olayları araştırmak ve sorumlularını tespit etmek amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/61)

40. — Kahramanmaraş Milletvekili Hasan Dikici ve 14 arkadaşının, Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi öğrencilerinin sorunlarını ve alınacak önlemleri tespit etmek amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/62)

41. — İstanbul Milletvekili Halil Orhan Ergüder ve 60 arkadaşının, 17 Mayıs 1992'de Newyork kentinde düzenlenen geleneksel «Türk Günü Yürüyüşü»ne katılan kişiler ve yapılan harcamalar konusunda Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/64)

42. — Kocaeli Milletvekili Şevket Kazan ve 10 arkadaşının, Şekerbank'ın İstanbul şubelerine yatırılan sahte dolar ile döviz piyasasında yaşanan sahte döviz olaylarını araştırmak amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/65)

43. — Denizli Milletvekili Adnan Keskin ve 12 arkadaşının, Milletvekili Lojmanlarında işlenen cinayetin aydınlatılmasını sağlamak, suçlularını ortaya çıkarmak ve keyfî tutumunu ve hukuku ihlal ettiği iddialarını araştırmak amacıyla Anayasanın ğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/67)

44. — İstanbul Milletvekili Tunca Toskay ve 27 arkadaşının, TRT'nin taraflı ve keyfî tutumunu ve hukuku ihlal ettiği iddialarını araştırmak amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/68)

45. — Şırnak Milletvekili Mahmut Alınak ve 12 arkadaşının, esnaf ve sanatkârların sorunlarını ve alınacak önlemleri tespit etmek amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 100 ve 101 inci maddeleri uyarınca bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/18)

46. — Muş Milletvekili Muzaffer Demir ve 9 arkadaşının, Güneydoğu'da ve özellikle Şırnak'ta meydana gelen olayları açıklığa kavuşturmak amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/69)

47. — Ordu Milletvekili Şükrü Yürür ve 21 arkadaşının, Tarım Satış Kooperatiflerinin uyguladıkları fiyat politikası konusunda Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 100 ve 101 inci maddeleri uyarınca bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/22)

GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

48. — Ankara Milletvekili Mehmet Sağdıç ve 22 arkadaşının, Ankara'nın Samanpazarı Semtindeki Saraçlar Çarşısı yangınından zarar gören esnafın sorunlarının tespiti ve çözüme kavuşturulması amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/70)

49. — İzmir Milletvekili Işın Çelebi ve 30 arkadaşının, Sinop ekonomisini canlandırmak ve burada yaşayan insanların hayatlarını kolaylaştırmak için alınması gerekli tedbirleri tespit etmek amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/71)

50. — Diyarbakır Milletvekili Sedat Yurtdaş ve 10 arkadaşının, Diyarbakır İli Kulp İlçesinde meydana gelen olayların sorumlularını tespit etmek amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/72)

51. — Kayseri Milletvekili Abdullah Gül ve 18 arkadaşının, Kayseri Kapalı Çarşısının restorasyon çalışmalarında küçük esnafın karşılaşacağı problemlerin tespit ve çözüm yollarının bulunması amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/73)

52. — Kahramanmaraş Milletvekili Hasan Dikici ve 18 arkadaşının, ormanlarımızın ve orman köylülerimizin sorunlarını tespit etmek ve çözüm yollarını araştırmak amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/79)

53. — Kırşehir Milletvekili Coşkun Gökalp ve 10 arkadaşının, taşıtlar için oldukça zararlı olan solvent türü katkı maddelerinin petrol ürünlerine karıştırılarak haksız kazanç sağlandığı iddialarını araştırmak amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/80)

54. — Konya Milletvekili Servet Turgut ve 11 arkadaşının, Doğu Türkistan'daki insanlık dışı davranışları ortaya çıkarmak ve gerekli önlemleri tespit etmek amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/81)

55. — Kahramanmaraş Milletvekili Hasan Dikici ve 17 arkadaşının, uluslararası karayolu ve eşya taşımacılığı ile ilgili sorunların giderilmesi ve gereken önlemlerin tespit edilmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/83)

56. — Erzurum Milletvekili Oktay Öztürk ve 10 arkadaşının, 1980 - 1983 dönemindeki işkence olaylarını araştırmak ve sorumlularını tespit etmek amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/85)

GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

57. — Antalya Milletvekili Deniz Baykal ve 9 arkadaşının, Uğur Mumcu cinayetini ve geçmişteki buna benzer faili meçhul cinayetleri aydınlatmak amacıyla, Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/86)

58. — Kahramanmaraş Milletvekili Hasan Dikici ve 28 arkadaşının, yurt dışında bulunan öğretmenlerimiz ve öğrencilerimizin problemlerinin tespiti ile bu problemlerin çözümü için alınması gerekli önlemleri tespit etmek amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/88)

59. — İstanbul Milletvekili Hasan Mezarcı ve 11 arkadaşının, CHP'nin mirası ve İş Bankası ile ilgili olarak ileri sürülen iddiaları araştırmak amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/91)

60. — Manisa Milletvekili Tevfik Diker ve 19 arkadaşının, uçuş eğitimini Yugoslavya'da gördükten sonra THY'da görevlendirilen pilot adayları hakkında ileri sürülen iddiaları araştırmak amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/92)

61. — İzmir Milletvekili Timur Demir ve 11 arkadaşının, İzmir Büyükşehir Belediyesince yapılan çeşitli ihaleleri ve çalışan işçilere uygulanan haksız baskıları araştırmak amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/93)

62. — İzmir Milletvekili Timur Demir ve 12 arkadaşının, belediyelerden kaynaklanan çeşitli aksaklıkların giderilerek, doğalgaz kullanımının yaygınlaştırılması amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/94)

63. — Ordu Milletvekili Şadi Pehlivanoğlu ve 17 arkadaşının, Olağanüstü Hal Bölgesine tahsis edilen kadroların illere dağıtımı ve bu kadrolara yapılan atamalarla ilgili olarak öne sürülen iddiaları araştırmak amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/95)

64. — İstanbul Milletvekili Selçuk Maruflu ve 12 arkadaşının, uygulanan teşvik politikaları ve bu kapsamda açılan kredilerin usulüne uygun olarak kullanılıp kullanılmadığını tespit etmek amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/96)

65. — Kahramanmaraş Milletvekili Hasan Dikici ve 13 arkadaşının, yurt dışındaki işçilerin katkılarıyla kurulan şirketlerin içinde bulundukları sorunların çözümü için alınması gerekli önlemleri tespit etmek amacıyla, Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/97)

GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

66. — Elazığ Milletvekili Ahmet Cemil Tunç ve 19 arkadaşının, Atatürk Barajında üretilen enerji nakil hattı ihalesinde yolsuzluk ve usulsüzlükler yapıldığı iddialarını araştırmak amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/99)

67. — İzmir Milletvekili Mehmet Özkan ve 20 arkadaşının, İzmir İlinin kentsel ve yerel nitelikli sorunlarını araştırmak ve çözümü için alınması gerekli önlemleri belirlemek amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/100)

68. — İstanbul Milletvekili Halil Orhan Ergüder ve 23 arkadaşının, tüm milletvekillerini töhmet altında bırakan her türlü şaibeli iddia ve isnatların araştırılarak açıklığa kavuşturulması amacıyla, Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/101)

69. — İstanbul Milletvekili Mehmet Sevigen ve 10 arkadaşının, Ümraniye Hekimbaşı Çöplüğündeki patlamanın nedenlerinin saptanması ve sorumluların ortaya çıkarılması amacıyla Anayasanın 98 inci ve İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/102)

70. — Şırnak Milletvekili Mahmut Alınak ve 9 arkadaşının, Kürt sorunu konusunda Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/28)

71. — Diyarbakır Milletvekili Sedat Yurtdaş ve 10 arkadaşının, Diyarbakır'da korsan yayın yaptığı iddia edilen bir radyoya ilişkin olarak Hükümetin sergilediği tavır konusunda Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/103)

72. — Çorum Milletvekili Muharrem Şemsek ve 9 arkadaşının, bölücülük ve terör olayları konusunda Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 100 ve 101 inci maddeleri uyarınca bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/29)

73. — Trabzon Milletvekili Eyüp Aşık ve 18 arkadaşının, Elazığ - Bingöl Karayolunda meydana gelen ve 38 kişinin ölümü ile sonuçlanan terör olayı konusunda Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 100 ve 101 inci maddeleri uyarınca bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/33)

74. — Bursa Milletvekili Hüsamettin Örüç ve 23 arkadaşının, 14 Mayıs 1993 tarihinde Bayındırlık ve İskân Bakanlığınca yapılan ihalelerde usulsüzlük ve yolsuzluk yapıldığı iddialarını araştırmak amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/105)

75. — Sivas Milletvekili Muhsin Yazıcıoğlu ve 10 arkadaşının, Güneydoğudaki terör olaylarının nedenlerini ve bu olaylarla ilgili ihmal iddialarının araştırılması amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/106)

GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

76. — Siirt Milletvekili Zübeyir Aydar ve 9 arkadaşının, geçici köy koruculuğu uygulaması konusunda Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/110)

77. — Kahramanmaraş Milletvekili Hasan Dikici ve 28 arkadaşının, Türkiye'nin Avrupa Topluluğu ile ilişkilerinin incelenerek izlenmesi gereken yeni strateji ve politikaların belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/112)

78. — Siirt Milletvekili Zübeyir Aydar ve 10 arkadaşının, Olağanüstü Hal uygulaması konusunda Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/115)

79. — Şırnak Milletvekili Selim Sadak ve 11 arkadaşının, Kürt sorununun demokratik çözüm yöntemlerinin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/117)

80. — Çorum Milletvekili Muharrem Şemsek ve 11 arkadaşının, özellikle Güneydoğu Anadolu Bölgesi olmak üzere ülkemizde cereyan eden olayları yerinde incelemek ve alınması gereken tedbirleri tespit etmek amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/118)

81. — Diyarbakır Milletvekili M. Hatip Dicle ve 9 arkadaşının, Özgür Gündem Gazetesi Bitlis Muhabiri ve Demokrasi Partisi Bitlis İl Başkanı İsak Tepe'nin oğlunun kaçırılarak öldürülmesi olayında ileri sürülen iddiaların araştırılarak açıklığa kavuşturulması amacıyla, Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/126)

82. — Mardin Milletvekili Mehmet Sincar ve 9 arkadaşının, Van İli Bahçesaray İlçesi Sündüz Yaylasında meydana gelen olayı açıklığa kavuşturmak amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/127)

83. — Adıyaman Milletvekili Mahmut Kılınç ve 11 arkadaşının, Kahramanmaraş - Nurhak Dağlarında güvenlik güçlerince düzenlenen operasyonlarda kimyasal veya biyolojik silah kullanıldığı iddialarını açıklığa kavuşturmak amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/129)

84. — Konya Milletvekili Mustafa Ünaldı ve 11 arkadaşının, balıkçılık sektörünün sorunlarını araştırarak alınması gerekli tedbirleri belirlemek amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/130)

GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

85. — Konya Milletvekili Mustafa Ünaldı ve 11 arkadaşının, başta Beyşehir Gölü olmak üzere bütün göllerimizde hayat tarzı, balıkçılık ve turizm yönünden karşılaşılan sorunların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/131)

86. — Ankara Milletvekili H. Uluç Gürkan ve 16 arkadaşının, Türkiye'deki kontrgerilla iddialarını açıklığa kavuşturmak amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/133)

87. — Kars Milletvekili Atilla Hun ve 16 arkadaşının, Digor, Yüksekova, Çukurca ve Hakkâri'de meydana gelen terör olaylarını araştırmak amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/134)

88. — Van Milletvekili Remzi Kartal ve 10 arkadaşının, Batman'da meydana gelen ve bir milletvekilinin öldürüldüğü silahlı saldırı olayının faillerinin ve sorumlularının bulunabilmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/135)

89. — İstanbul Milletvekili Sabri Öztürk ve 16 arkadaşının, İstanbul Büyükşehir Belediyesinin bir kuruluşu olan İGDAŞ ile ilgili olarak ortaya atılan yolsuzluk ve usulsüzlük iddialarını araştırmak amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/136)

90. — Şırnak Milletvekili Mahmut Alınak ve 11 arkadaşının, Diyarbakır'da meydana gelen olayların nedenlerini araştırmak, sorumlularını ortaya çıkarmak amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/137)

91. — Diyarbakır Milletvekili M. Hatip Dicle ve 13 arkadaşının, güvenlik güçlerinin Hakkâri'de bazı masum vatandaşlara ait araç ve işyerlerinde maddî zararlara neden olduğu iddialarını araştırmak amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/138)

92. — Malatya Milletvekili Mustafa Yılmaz ve 45 arkadaşının, siyasî partilerin mal varlıkları ve malî kaynakları ile ilgili olarak ortaya atılan iddiaları açıklığa kavuşturmak amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/139)

93. — Adıyaman Milletvekili Mahmut Kılınç ve 10 arkadaşının, Hakkâri - Yüksekova'da masum vatandaşlara ait ev ve işyerlerine güvenlik güçlerince zarar verildiği iddialarını araştırmak amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/140)

GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

94. — Van Milletvekili Remzi Kartal ve 10 arkadaşının, Muş'un Korkut İlçesine bağlı Altınova Beldesinde meydana gelen olayların sorumlularının ve vatandaşların uğradığı zararların tespit edilmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/141)

95. — Van Milletvekili Remzi Kartal ve 10 arkadaşının, Ağrı'nın Doğubeyazıt İlçesinde meydana gelen olayların sorumlularının ve vatandaşların uğradığı zararların tespit edilmesi amacıyla, Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/142)

96. — Van Milletvekili Remzi Kartal ve 9 arkadaşının, Bitlis'in Hizan İlçesinde meydana gelen olayların sorumlularının ve vatandaşların uğradığı zararların tespit edilmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/143)

97. — Siirt Milletvekili Zübeyir Aydar ve 9 arkadaşının, Hayri Kozakçıoğlu'nun Olağanüstü Hal Bölge Valiliği sırasında usulsüzlükler yaptığı iddialarını araştırmak amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/144)

98. — Diyarbakır Milletvekili Sedat Yurtdaş ve 9 arkadaşının, Diyarbakır'ın Hazro İlçesinde güvenlik güçleri tarafından masum vatandaşlara ait ev ve işyerlerine zarar verildiği iddialarını araştırmak amacıyla, Anyasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/145)

99. — Diyarbakır Milletvekili M. Hatip Dicle ve 12 arkadaşının, Kontrgerilla iddialarının açıklığa kavuşturulması amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/146)

100. — Yozgat Milletvekili Alparslan Türkeş ve 15 arkadaşının, terör olaylarının çözümü Millî Birlik ve bütünlük konusunda Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 100 ve 101 inci maddeleri uyarınca bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/39)

101 — Adıyaman Milletvekili Celal Kürkoğlu ve 13 arkadaşının, Kontrgerilla iddialarını açıklığa kavuşturmak amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/147)

102. — Şırnak Milletvekili Selim Sadak ve 10 arkadaşının, Şırnak Cizre - Akarsu Köyünde güvenlik güçlerince gerçekleştirilen operasyonlarda bazı masum kişilerin gözaltına alındıktan sonra öldürüldüğü iddialarını araştırmak amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/148)

103. — Kırıkkale Milletvekili M. Sadık Avundukluoğlu ve 12 arkadaşının, M. K. E. K. ve Savunma Sanayii Müsteşarlığı arasındaki ilişkileri ve bu kuruluşların sorunlarını tespit etmek amacıyla, Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/150)

GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

104. — Siirt Milletvekili Zübeyir Aydar ve 11 arkadaşının, Ankara'nın Elmadağ İlçesinde cesedi bulunan emekli Binbaşı A. Cem Ersever olayının açıklığa kavuşturulması amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/151)

105. — Muş Milletvekili Muzaffer Demir ve 9 arkadaşının, Muş'ta güvenlik güçlerince bazı yerleşim birimlerinin zorla boşaltıldığı ve masum kişilerin öldürüldüğü iddialarını araştırmak amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/152)

106. — Konya Milletvekili Mustafa Ünaldı ve 16 arkadaşının, yüksek öğrenimde karşılaşılan sorunların ve çözüm yollarının tespit edilmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/153)

107. — Denizli Milletvekili Hasan Korkmazcan ve 39 arkadaşının, Hükümetin terör örgütüyle ateşkes kabul ederek güvenlik güçlerinin operasyonlarını durdurduğu ve terörle mücadelede yetersiz kaldığı iddialarını araştırmak amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/154)

108. — Konya Milletvekili Mustafa Ünaldı ve 10 arkadaşının, dış borçların her yönüyle araştırılması amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/155)

109. — Konya Milletvekili Mustafa Ünaldı ve 10 arkadaşının, milletvekillerinin görevlerini ve daha verimli bir çalışma ortamı sağlanması için alınması gereken önlemleri araştırmak amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/156)

110. — Erzurum Milletvekili Lütfü Esengün ve 11 arkadaşının, Bazı Kentlerde görülen hava kirliliğinin sebeplerinin ve alınması gereken tedbirlerin tespit edilmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/157)

111. — Bingöl Milletvekili Kâzım Ataoğlu ve 14 arkadaşının, Şoför Esnafının problemlerinin araştırılarak alınması gereken tedbirlerin ve uygulamaya konacak yeni politikaların belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/159)

112. — İstanbul Milletvekili Emin Kul ve 21 arkadaşının, S.S.K.'nın yetersizliklerinin ve ihtiyaçlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin tespit edilmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/160)

GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

113. — Şırnak Milletvekili Selim Sadak ve 9 arkadaşının, Doğu ve Güneydoğu'da yaşanan olayların ve göçün nedenlerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin tespit edilmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/161)

114. — Konya Milletvekili Mustafa Ünaldı ve 11 arkadaşının, Şarkikaraağaç, Seydişehir ve Bozkır istikametinde uzanan vadide şeker üretimi ile ilgili sanayi ve tarımı geliştirmek için alınması gereken tedbirleri araştırmak amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/162)

115. — Konya Milletvekili Mustafa Ünaldı ve 12 arkadaşının, Lions kulüpleri ve yan kuruluşları ile ilgili iddiaların araştırılarak yasal durumlarının incelenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/163)

116. — Konya Milletvekili Mustafa Ünaldı ve 10 arkadaşının, hudutlarımızın güvenliğinin sağlanması için alınması gereken ek tedbirleri araştırmak amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/164)

117. — Konya Milletvekili Mustafa Ünaldı ve 21 arkadaşının, Rotary Kulüpleri (Dernekleri) ile ilgili iddiaların araştırılarak yasal durumlarının incelenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/165)

118. — Konya Milletvekili Mustafa Ünaldı ve 20 arkadaşının, Bilderberg Kulübü ile ilgili iddiaların araştırılarak yasal durumlarının incelenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/168)

119. — Sakarya Milletvekili Cevat Ayhan ve 20 arkadaşının, Türksat ve Millî Uydu programının geleceği konusunda Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 100 ve 101 inci maddeleri uyarınca bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/40)

120. — Karaman Milletvekili Zeki Ünal ve 16 arkadaşının, ülkemizin su kaynaklarının daha iyi değerlendirilmesi için alınması gereken tedbirleri belirlemek ve Manavgat Çayı üzerinde uygulanan proje hakkında kamuoyunu aydınlatmak amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/170)

121. — Şırnak Milletvekili Selim Sadak ve 9 arkadaşının, Kahramanmaraş'ın Pazarcık İlçesine bağlı Narlı Beldesinde bazı masum kişilerin güvenlik güçlerince öldürüldüğü iddialarını açıklığa kavuşturmak amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/171)

122. — Batman Milletvekili Mehmet Adnan Ekmen ve 10 arkadaşının, Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde bazı yerleşim birimlerinin güvenlik güçlerince boşal-

tıldığı iddialarını açıklığa kavuşturmak ve alınması gereken tedbirleri belirlemek amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/172)

123. — İzmir Milletvekili Veli Aksoy ve 12 arkadaşının, Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığınca gerçekleştirilen Batıkent - Kızılay Metro hattı ve Kızılay istasyonu ihalelerinde usulsüzlük yapıldığı iddialarını araştırmak amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/173)

124. — Adıyaman Milletvekili Mahmut Kılınç ve 9 arkadaşının, ülkenin Batısı ile Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgeleri arasındaki ekonomik gelişmişlik farkı konusunda Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 100 ve 101 inci maddeleri uyarınca bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/41)

125. — Kayseri Milletvekili Abdullah Gül ve 16 arkadaşının, Milletvekillerinin TBMM'deki bürolarına dağıtılan «Mustafa Kemal Atatürk'ün Babası Kimdir» başlıklı yazının nasıl ve kimler tarafından dağıtıldığını araştırmak amacıyla, Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/174)

126. — Refah Partisi Grubu Adına Grup Başkanvekili ve Sivas Milletvekili Abdulllatif Şener'in, Bosna - Hersek'teki son gelişmeler ve Goradze'ye yapılan saldırılar konusunda Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 100 ve 101 inci maddeleri uyarınca bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/42)

127. — SHP Grubu Adına Grup Başkanı ve İçel Milletvekili Aydın Güven Gürkan, Grup Başkanvekilleri İstanbul Milletvekili Ercan Karakaş ve Hatay Milletvekili Nihat Matkap'ın, Bosna - Hersek'teki son gelişmeler ve bunların Türk kamuoyundaki etkileri konusunda Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 100 ve 101 inci maddeleri uyarınca bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/43)

128. — İstanbul Milletvekili Ercan Karakaş ve 10 arkadaşının ülkemizde uygulanan seçim sistemi konusunda Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/175)

129. — İstanbul Milletvekili Algan Hacaloğlu ve 9 arkadaşının, TYT Bank'ın faaliyetlerinin durdurulması sürecinde Hazinenin zarara uğratıldığı iddialarını açıklığa kavuşturmak amacıyla, Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/176)

130. — Ordu Milletvekili Şadi Pehlivanoğlu ve 46 arkadaşının, faaliyetleri durdurulan bankaların uygulamalarının ve usulsüzlük iddialarının araştırılarak alınması gereken önlemleri belirlemek amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/177)

131. — Bartın Milletvekili Hasan Akyol ve 9 arkadaşının, Karabük Demir - Çelik İşletmelerinin kapatılması durumunda ortaya çıkacak sosyal ve ekonomik sorunları

araştırarak alınması gereken önlemleri belirlemek amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/178)

132. — Bartın Milletvekili Hasan Akyol ve 9 arkadaşının, Armutçuk ve Amasra Taşkömürü işletmelerinin kapatılması durumunda ortaya çıkacak sosyal ve ekonomik sorunları araştırarak alınması gereken önemleri belirlemek amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/179)

133. — Kahramanmaraş Milletvekili Esat Bütün ve 13 arkadaşının, BM tarafından Irak'a uygulanan ambargonun Türk ekonomisi üzerindeki etkilerini araştırmak amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/180)

134. — Hatay Milletvekili Ali Uyar ve 9 arkadaşının, Demir - Çelik fabrikalarının zarar etme nedenlerinin araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla, Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/181)

135. — Refah Partisi Grubu Adına Grup Başkanvekili ve Sivas Milletvekili Abdullatif Şener'in, 5 Nisan Ekonomik Önlemlerinin Uygulama Planı Konusunda, Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 100 ve 101 inci maddeleri uyarınca bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/47)

136. — Amasya Milletvekili Haydar Oymak ve 9 arkadaşının, T.H.Y. ile ilgili olarak ileri sürülen iddiaların açıklığa kavuşturulması amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/182)

137. — Kahramanmaraş Milletvekili Recep Kırış ve 9 arkadaşının, 5 Nisan Kararlarının ardından bazı bankaların faaliyetlerinin durdurulması ile sonuçlanan olayları araştırarak alınması gereken tedbirleri belirlemek amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/183)

138. — Kütahya Milletvekili Ahmet Derin ve 25 arkadaşının, Kamu İktisadî Teşebbüslerinin bugünkü durumlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 100 ve 101 inci maddeleri uyarınca bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/48)

139. — Diyarbakır Milletvekili Sedat Yurtdaş ve 10 arkadaşının, Diyarbakır İlinde bir şahsın güvenlik görevlileri tarafından kaçırılarak öldürüldüğü iddiasını araştırmak amacıyla, Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/184)

GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

140. — Kocaeli Milletvekili Şevket Kazan ve 24 arkadaşının, Ankara Metrosu inşaatında yolsuzluk ve usulsüzlük yapıldığı iddialarını araştırmak amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/185)

141. — İstanbul Milletvekili Bülent Akarcalı ve 13 arkadaşının, Ankara Metrosu inşaatında yolsuzluk ve usulsüzlük yapıldığı iddialarını araştırmak amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/186)

142. — Çorum Milletvekili Muharrem Şemsek ve 10 arkadaşının, Karabük Demir - Çelik Fabrikasının bugünkü durumunun tespiti ile alınacak önlemler konusunda Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 100 ve 101 inci maddeleri uyarınca bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/49)

143. — İstanbul Milletvekili Mehmet Sevigen ve 9 arkadaşının, Parlamentoda temsil edilen bazı siyasî partilerin çeşitli usulsüz, yasadışı işlemlere, bağışlara karıştırıldığı iddialarını araştırmak amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/187)

144. — Çanakkale Milletvekili Süleyman Ayhan ve 29 arkadaşının, Ortodoks Fener Rum Patrikhanesinin amaçları dışında faaliyette bulunduğu iddialarını araştırmak amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/188)

145. — Bitlis Milletvekili Edip Safder Gaydalı ve 112 arkadaşının, Van Gölünde meydana gelen yükselme sonucu vatandaşların uğradığı kayıpları araştırarak alınması gereken tedbirleri belirlemek amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/189)

146. — Şırnak Milletvekili Selim Sadak ve 9 arkadaşının, Güneydoğu Anadolu'da bazı köylülerin güvenlik güçlerinin baskıları yüzünden Kuzey Irak'a göç ettikleri iddialarını araştırmak amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/190)

147. — Çorum Milletvekili Muharrem Şemsek ve 10 arkadaşının, kamu çalışanlarının sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla, Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/191)

148. — İstanbul Milletvekili Mehmet Sevigen ve 12 arkadaşının, RP'ne mensup belediye başkanlarının partizanca uygulamalarla işçi çıkardığı iddialarını araştırmak amacıyla, Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/192)

GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

149. — İstanbul Milletvekili Mehmet Seviven ve 9 arkadaşının, Başbakan ve yakınlarının mal varlığı ile ilgili olarak ileri sürülen iddiaları araştırmak amacıyla, Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/194)

150. — Artvin Milletvekili Süleyman Hatinoğlu ve 19 arkadaşının, bazı milletvekillerinin siyasî baskılarla Devlet ihalesi aldıkları ya da aracılık ettikleri iddialarını araştırmak amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/195)

151. — Kahramanmaraş Milletvekili Hasan Dikici ve 15 arkadaşının, Başbakanın mal varlığı ile ilgili olarak ileri sürülen iddiaları araştırmak amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/196)

152. — Çorum Milletvekili Muharrem Şemsek ve 12 arkadaşının, siyasî partilerin ve liderlerinin mal varlıklarının araştırılması amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/197)

153. — Çorum Milletvekili Muharrem Şemsek ve 12 arkadaşının, Uluslararası kuruluşlarda Türkiye ile ilgili alınan kararlar ve Türkiye - Batı ilişkileri konusunda Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 100 ve 101 inci maddeleri uyarınca bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/50)

154. — Bilecik Milletvekili Mehmet Seven ve 9 arkadaşının, Türkinvest A.O.G. Menkul Kıymetler A.Ş. hakkında gerekli yasal işlemlerin yapılmadığı iddialarını araştırmak amacıyla, Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/199)

155. — Bartın Milletvekili Hasan Akyol ve 9 arkadaşının, orman yangınlarının nedenlerini araştırarak alınması gereken tedbirleri belirlemek amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/200)

156. — Bilecik Milletvekili Mehmet Seven ve 9 arkadaşının, Sivas Demir-Çelik A.Ş.'de usulsüzlük ve yolsuzluk yapıldığı iddialarını araştırmak amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/201)

157. — Anavatan Partisi Grubu adına Grup Başkanvekili ve Trabzon Milletvekili Eyüp Aşık'ın Basınla ilgili olarak ileri sürülen iddialar ile Basının gerçek işlevine kavuşturulması için alınması gereken önlemleri tespit etmek amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/202)

GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

158. — Ankara Milletvekili H. Uluç Gürkan ve 15 arkadaşının, A.B.D.'nın Türkiye'ye yaptığı askerî yardımın bir bölümünü koşula bağlamasına Hükümetin yeterli tepkiyi göstermediği iddiaları konusunda Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 100 ve 101 inci maddeleri uyarınca bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/51)

159. — Konya Milletvekili Mustafa Ünaldı ve 13 arkadaşının, basın kuruluşları tarafından kullanılan fon kaynaklı kredilerle ilgili olarak ileri sürülen iddiaları araştırmak amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önegesi (10/203)

160. — İstanbul Milletvekili Bülent Akarcalı ve 17 arkadaşının, dış politika konusunda Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 100 ve 101 inci maddeleri uyarınca bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/52)

161. — Refah Partisi Grubu adına Grup Başkanvekilleri Kocaeli Milletvekili Şevket Kazan ve Sivas Milletvekili Abdullatif Şener'in, Kıbrıs politikası konusunda Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 100 ve 101 inci maddeleri uyarınca bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/53)

162. — Bilecik Milletvekili Mehmet Seven ve 21 arkadaşının, TURBAN Genel Müdürlüğü ile ilgili olarak ortaya atılan iddiaları araştırmak amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/204)

163. — Bilecik Milletvekili Mehmet Seven ve 23 arkadaşının, orman yangınlarının nedenlerinin araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/205)

164. — Bilecik Milletvekili Mehmet Seven ve 20 arkadaşının, ÖSYM tarafından yapılan üniversite giriş sınavıyla ilgili olarak ileri sürülen iddiaları araştırmak amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/206)

165. — Refah Partisi Grubu adına Grup Başkanvekili ve Kocaeli Milletvekili Şevket Kazan'ın, Irak'a uygulanan ambargo konusunda Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 100 ve 101 inci maddeleri uyarınca bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/54)

166. — Bayburt Milletvekili Bahattin Elçi ve 22 arkadaşının, bakanlıklarca belediyelere partizan uygulamalar yapıldığı iddialarını araştırmak amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/207)

167. — Konya Milletvekili Mustafa Ünaldı ve 20 arkadaşının, orman yangınlarının nedenlerinin araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Ana-

yasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/208)

168. — Konya Milletvekili Mustafa Ünaldı ve 20 arkadaşının, demiryolu ulaşımının sorunlarını araştırarak alınması gereken tedbirleri belirlemek amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/209)

169. — İstanbul Milletvekili Bülent Akarcalı ve 40 arkadaşının, 1992 yılından bu yana Bayındırlık ve İskân Bakanlığınca, gerçekleştirilen ihalelerle ilgili yolsuzluk ve usulsüzlük iddialarını araştırarak alınması gereken tedbirleri belirlemek amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/210)

170. — Amasya Milletvekili Cemalettin Gürbüz ve 10 arkadaşının, Emlak Bankası ile ilgili yolsuzluk ve usulsüzlük iddialarını araştırmak amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/211)

171. — Erzincan Milletvekili Mustafa Kul ve 12 arkadaşının, İzmit'ten İstanbul - Haramidere'ye akaryakıt nakli için 1977 yılında programa alınan boru hattı projesiyle ilgili olarak ileri sürülen iddiaları araştırmak amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/213)

172. — Konya Milletvekili Mehmet Keçeciler ve 15 Arkadaşının, Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerinde bazı köylerin yakıldığı iddialarını araştırarak huzur ve güvenliğin sağlanması için alınması gereken tedbirleri belirlemek amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/214)

173. — Adıyaman Milletvekili Celal Kürkoğlu ve 16 Arkadaşının, Tunceli'de güvenlik güçlerince gerçekleştirilen operasyonlarda bazı köylerin yakıldığı iddialarını araştırmak amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/215)

174. — Refah Partisi Grubu adına Grup Başkanvekili ve Kocaeli Milletvekili Şevket Kazan'ın, Tunceli'de güvenlik güçlerince gerçekleştirilen operasyonlarda bazı köylerin yakıldığı iddialarını araştırmak amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/216)

175. — Konya Milletvekili Mustafa Ünaldı ve 18 arkadaşının, İstanbul Fener Rum Patrikhanesi hakkında ileri sürülen bazı iddiaları araştırmak amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/217)

5

GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

176. — Çorum Milletvekili Muharrem Şemsek ve 11 arkadaşının, Avrupa Birliği ile imzalanacak Gümrük Birliği Antlaşmasının Türk ekonomisine etkileri konusunda Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 100 ve 101 inci maddeleri uyarınca bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/55)

177. — İzmir Milletvekili Veli Aksoy ve 9 arkadaşının, ülkemizdeki altın işletmeciliği konusunun araştırılması amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/220)

178. — Hatay Milletvekili Fuat Çay ve 9 arkadaşının, Hatay ve çevresinde görülen sığır vebası hastalığının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/221)

179. — Kayseri Milletvekili Salih Kapusuz ve 11 arkadaşının, Türktur Gıda Sanayii A.Ş.'nin satışıyla ilgili olarak ileri sürülen usulsüzlük ve yolsuzluk iddialarının araştırılması amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/222)

180. — R.P. Grubu adına Grup Başkanvekili ve Sivas Milletvekili Abdullatif Şener'in, Çeçenistan ve Kuzey Kafkasya Bölgesinde meydana gelen son gelişmeler konusunda Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 100 ve 101 inci maddeleri uyarınca bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/56)

6

SÖZLÜ SORULAR

7

KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER